REFERENCE
NOT FOR ISSUE
A. L. A. LIBRARY

DEBATES OF THE
ASSAM LEGISLATIVE ASSEMBLY, 1973

(FIFTH SESSION)
VOLUME—V

No.—23

The 11th July, 1973

CONTENTS

		Pages
1.	Starred Questions and Answers	1
2.	Short Notice Questions and Answers	30
3.	Calling Attention under Rule 54 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in Assam Legislative Assembly	41
4.	Matter under Rule 301 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in Assam Legislative Assembly	44
5.	Introduction, further consideration and Passing of Government Bills	49
6.	Resolution for ratification of the Amendment to the Constitution of India	85
7.	Adjournment	107

PROCEEDINGS OF THE FIFTH SESSION OF THE ASSAM LEGISLATIVE ASSEMBLY ASSEMBLED AFTER THE FIFTH GENERAL ELECTION UNDER THE SOVEREIGN DEMOCRATIC REPUBLICAN CONSTITUTION OF INDIA

The Assembly met in the Assembly Chamber, Dispur, Gauhati at 10 A.M. on Wednesday, the 11th July, 1973.

PRESENT.

Shri R. C. Barooah, B. L., Speaker in the Chair, 11 (eleven) Ministers, 2 (two) Ministers of State and 68 (sixty eight) Members.

STARRED

QUESTIONS AND ANSWERS

Date : 11th July, 1973

Re : Number of Officers in P. W. D. (R. and B.)

Shri Dulal Chandra Barua asked :

*485. Will the Minister, P.W.D. be pleased to state—

(a) The number of Secretary, Additional Secretary, Joint Secretary, Deputy Secretary, Under Secretary, Chief Engineer, Additional Chief Engineers, Superintending Engineer, Executive Engineers, Subdivisional Officers, Section Officer in P.W.D. (R. & B.) cadre-wise basis ?

(b) The number of Officers in the aforesaid cadres before re-organisation of Assam by creation of Meghalaya and separation of Mizoram ?

(c) Whether Government is aware that under the present circumstances, there is no necessity of retaining such a huge number of officers in the higher cadres of P.W.D. (R. & B.) ?

(d) If so, whether Government considers the desirability of appointing an Enquiry Committee to investigate and report whether the services of all these officers at the higher level are being properly and fully utilised ?

Dr. Lutfur Rahman (Minister, P.W.D.) replied :

485 (a)—The number of :—

Secretary	....	....	1 (One)
Additional Secretary	....	....	Nil
Joint Secretary	....	....	Nil
Deputy Secretary	....	....	3 (three)
Under-Secretary	....	....	6 (six)
Chief Engineer	....	....	1 (one)
Additional Chief Eegineers		....	4 (four)
Superintending Engineers		....	18 (eighteen)
Executive Engineer		....	77 (seventy seven)
Subdivisional Officers		....	263 (two hundred sixty-three).
Section Officer (Sub-Engineers)—		....	1148 (Eleven hundred forty-eight)

(b)—The number of :—

Chief Engineer and Secretary	....	1 (One)
Chief Engineer (Hills)	....	1 (One)
Addl. Chief. Engineer and Addl. Secretary	....	1 (One)
Addl. Chief Engineer	....	3 (three)

Dy. Chief Engineer and Dy. Secy.	....	1 (One)
Superintending Engineer	....	16 (Sixteen)
Under-Secy.	....	7 (Seven)
Executive Engineer	....	75 (Seventy-five)
Subdivisional Officers	....	275 (Two hundred seventy-five)
Section Officers (Sub-Engineer)	....	1400 (Fourteen hundred).

(c)—There is necessity of retaining all the staff.

(d)—Does not arise.

Shri Dulal Chandra Barua :—May I know from the Minister-in-charge of P.W.D. whether after the re-organisation it is proper on the part of the Government to maintain the same staff strength for the State of Assam ?

Dr. Lutfur Rahman, Minister (P. W. D. R & B) :—Sir, the workload has not gone down and so the Government think it necessary to maintain the staff strength.

Shri Dulal Chandra Barua :—What are the functions of the Chief Engineer for Hills ?

Dr. Lutfur Rahman, (Minister) :—There is no separate Chief Engineer for Hills.

Shri Dulal Chandra Barua :—What are the functions of the Deputy Secretary and what are the financial powers delegated to him ?

Dr. Lutfur Rahman, Minister. :—His functions are to assist the Secretary. Regarding financial powers, I am to look into them.

Shri Dulal Chandra Barua :—Is Government aware of the fact that although there is increased number of Chief Engineer and other officers the work of that particular Department is deteriorating day by day ?

Dr. Lutfur Rahman, Minister. :—The number of Chief Engineer has not increased and the work has not deteriorated.

Shri Dulal Chandra Barua :—What are the functions of the Additional Chief Engineers and what financial power has been delegated to them ? Does the Government think that the work of this Department is going on smoothly ?

Dr. Lutfur Rahman (Minister) :—Government think that the work is going on smoothly and the Government is re-organising the zones of the Additional Chief Engineers.

Shri Jalaluddin Ahmed :—What are the functions of the Under Secretaries, Deputy Secretaries and Additional Chief Engineers ? If their functions are the same then there is no justification to retain such a huge number of unused officers ?

Dr. Lutfur Rahman (Minister) :—There is no unused officer and all the officers are used.

Shrimati Renuka Devi Barkataki :—Sir, in reply to the supplimentary of Shri Barua the Minister has said that the workload has not gone down and that is why the same staff strength has to be kept. On the other hand the same Minister said, the other day, that 14,000 Muster Roll and workcharge staff and to be retrenched as the workload had gone down. Now, if the workload has not gone down, why these 14,000 staff were retrenched ?

Dr. Lutfur Rahman, (Minister) :—Muster Roll labour and workcharge staff are engaged for repair work and they were found to be in excess of the actual requirement.

Shrimati Renuka Devi Barkataki :—The Minister has

said that there are 1148 Section Officers in Assam after the Hills were separated, and 14,000 Muster Roll labour and workcharge staff were retrenched because they were not needed. If there is no Muster Roll labour and workcharge staff then whose work the Section Officers, S.D.Os. and Executive Engineers are to supervise ?

Dr. Lutfur Rahman (Minister) :—The S.D.Os. and Executive Engineers are looking after the works. Regarding Muster Roll labour, the norm is $1\frac{1}{2}$ labour per mile but prior to re-organisation of the State the number was 2 per mile and so they were in excess.

Shri Giasuddin Ahmed :—What was the Government policy in regard to the Government employees who served in the undivided Assam and what is the policy of the Government after the creation of Meghalaya and Mizoram ?

Dr. Lutfur Rahman (Minisrer) :—That is a broad policy question and I am not prepared to reply.

Shri Dulal Chandra Barua :—Sir, the Minister has given certain information and tried to justify the retention of the staff strength. But as far as I remember, the Minister while replying to the question of absorption of low-paid Muster Roll workers the other day said that since the workload has gone down, these Muster Roll workers were not needed. Now, how can he justify the retention of the huge staff when the workload is not sufficient ?

Dr. Lutfur Rahman (Minister) .—Sir, I have already said that the workload has not gone down.

Shri Dulal Chandra Barua :—If the workload has not gone down, why the Muster Roll labour and work-

charge staff were retrenched and at the same time the other staff were retained ?

Dr. Lutfur Rahman (Minister) :—Even before reorganisation came the Muster Roll labour and workcharge staff were in excess and that is why they were retrenched.

শ্ৰীলীলাকান্ত দাস :—মাননীয় মন্ত্ৰী মহোদয়ৰ পৰা জানিব পাৰো নেকি—মন্ত্ৰী মহোদয়ে মুখ্য অভিযন্তা, অতিৰিক্ত অভিযন্তাৰ পৰা একেবাৰে চেকচন অফিছাৰলৈ যিমানবিলাক কৰ্ম্মচাৰীৰ হিচাব দিছে ইয়াৰ ভিতৰত অনুসূচীত জনজাতিৰ কাৰণে শতকৰা ১০ ভাগ আৰু অনুসূচীত জাতিৰ কাৰণে শতকৰা ৭ ভাগ যি আছুতীয়া ব্যৱস্থা আছে সেইমতে কৰ্ম্মচাৰীৰ সংখ্যা পূৰ কৰা হৈছে নে ?

Dr. Lutfur Rahman (Minister) :—That percentage is not with me, Sir.

Shri Giasuddin Ahmed :—In pursuance of my earlier question may I ask the Chief Minister what is the policy as to division of officers and staff amongst the States of Meghalaya, Mizoram and Assam after the reorganisation of this region ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister) :—I do rot think there is such a thing. I am not aware of it.

Shrimati Renuka Devi Barkataki :—Sir, I have not understood the reply of the Chief Minister. The question was whether the liabilities were divided amongst the States, and if not, whether the whole liability has come to the State of Assam and the Chief Minister has said that he is not aware of it.

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister) :— I have said that there is no such arrangement, as far as I understand.

শ্ৰীনগেন বৰুৱা :--অধ্যক্ষ মহোদয়, মন্ত্ৰী মহোদয়ৰ উত্তৰৰ পৰা এইটো কথা প্ৰমাণিত হৈছে যে তলৰ পৰ্য্যায়ত কামৰ বোজা কমিছে, সেইকাৰণে ১৪ হেজাৰ মানুহক কামৰ পৰা খেদুওৱা হৈছে। কিন্তু ওপৰত যিহেতুকে কামৰ বোজা আছে সেইকাৰণে অফিচাৰৰ সংখ্যা যথেষ্ট ৰখা হৈছে। এইটো কথা মন্ত্ৰী মহোদয়ে স্বীকাৰ কৰিবনে যে এই গড়কাপ্তানী বিভাগটো ওপৰ গধুৰ প্ৰশাসনীয় ব্যৱস্থা হৈছে ?

ডঃ লুটফুৰ ৰহমান :--কামৰ বোজা কমা বুলি কোৱা নাই। আগতে যেনেকুৱা আছিল এতিয়াও ঠিক তেনেই আছে। কিন্তু আগতেই মানুহৰ সংখ্যা বেছি লোৱা হৈছিল।

শ্ৰীতুলাল বৰুৱা :—মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে কৈছে যে এই সম্পৰ্কত বিষয়া বিলাকৰ মিজোৰাম, মেঘালয়, অসমৰ ভিতৰত আগৰ যিটো এৰেঞ্জমেণ্ট আছিল সেইটো ভাগ—বতৰা কৰা হলনে নাই সেইটো তেখেতে কব নোৱাৰে। পুনৰ গঠন বিল অনুসৰি যত যেনেকৈ বিষয়া আছে, প্ৰত্যেক ঠাইতে কুটাৰ বন্দবস্ত ৰখাৰ কথাটো মখ্যমন্ত্ৰীয়ে জানেনে? যদি জানে সেই অনুপাতে আমাৰ বিষয়াৰ সংখ্যা বেছি হোৱা বুলি চৰকাৰে নাভাবেনে ?

শ্ৰীশৰতচন্দ্ৰ সিংহ :---এই প্ৰশ্নটোৰ সন্দৰ্ভত এইটো ৰিলেভেণ্ট নহয়।

শ্ৰীবদনচন্দ্ৰ তালুকদাৰ :---মন্ত্ৰীমহোদয়ে কৈছে যে এই মাষ্টাৰ ৰোলত কাম কৰা লোকৰ সংখ্যা আগতেই বেছি লোৱা হৈছিল। এইটো কাৰ দোষত লোৱা হৈছিল ? এই সন্দৰ্ভত যিবিলাক বিষয়া লিপ্ত আছে সেইসকলৰ উপযুক্ত ব্যৱস্থা লবনে ?

ডঃ লুটফুৰ ৰহমান :--এই কথাটো কোৱা টান হব।

শ্ৰীতুলাল বৰুৱা :--মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ে কৈছে যে এই প্ৰশ্নৰ সন্দৰ্ভত এই প্ৰশ্নটো নুথে। কিন্তু———

"The number of officers in the aforesaid cadres before re-organisation of Assam by creation of Meghalaya and separation of Mizoram ?"

So, my question was very relevant which was "Whether

any such arrangements have been made, and if made, whether we are increasing the number of staff in our State ?"

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister) :— I have already replied Sir, that I do not think there is any such arrangement. If, however, the Hon. Member wants a specific reply, I want a separate question.

St. Q. No. 486....Not put, Member being absent.

Re : Special Employment Programme

Shrimati Renuka Devi Barkataki asked :

*487. Will the Chief Minister be pleased to state—

(a) Whether it is a fact that the Planning Commission has approved 28 Schemes under Special Employment Programme for Assam ?

(b) What are those schemes (a list may kindly be placed on the Table of the House ?)

(c) What are the employment potentialities of the Scheme ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister) replied—

28 schemes under the Special Employment programme of various Departments during the year 1972-73 have been sent to the Planning Commission. The Planning Commission has asked to re-cast the schemes. During the last visit of Shri Mohan Dharia, Union Minister of State, Planning indicated new guidelines for recasting the schemes. He However, asked to go ahead with the schemes, re-casting on the guidelines without awaiting for the approval of the Planning Commission. Accordingly, the Departments have been asked to re-cast the Schemes for submission to the Planning Commission. It was decided in consultation with the

Departmental Heads that those Schemes need re-cast will be submitted to the Planning Commission by the end of July."

(b)—A list of the Schemes is placed on the Table of the House.

(c) The total employment potential would be approximately 2886 persons both educated and un-educated.

Shrimati Renuka Devi Barkataki—Mr. Speaker, Sir, Hon. Chief Minister has stated that the schemes sent for approval of the Planning Commission has been sent back for recasting. It is now half the year of 1973 has already elapsed. May I ask the Hon. Cheif Minister how many of the schemes have been already recast and implemented and how many are yet to be implemented ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister)– Sir, those schemes are divided into two categories—some schemes are self-employed schemes and the others are wage-employed. In case of the wage schemes Government of India wants that the employments should be made on the basis of stipends. After the end of the schemes, Government should employ them in regular service. So far as the self-employed schemes are concerned, they need not be recast and they are being implemented. So far as wage employment schemes are concerned, they need recasting and is under consideration of the Government.

Shrimati Renuka Devi Barkataki—The rest of my question has not been replied. Whether recasting of the schemes is finished and if finished I want to know how many of our boys have been already employed in these schemes ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister)– That figure is not with me. What I have stated is that the self-employed schemes need no recasting, as regards the

other schemes, the wage-employed schemes, the departments are trying to recast them and the self-employed schemes are being implemented.

ডঃ ৰবীন গোস্বামী - অধ্যক্ষ মহোদয়, কেন্দ্ৰীয় পৰিকল্পনা ৰাজ্যিক মন্ত্ৰী শ্ৰীমোহন ধাৰীয়াই শ্বিলঙৰ বাতৰি যোগনিয়াৰৰ আগত কৈছিল অসম চৰকাৰে কেন্দ্ৰীয় সাহায্য শতকৰা ৮০ ভাগ খৰছ কৰিব নোৱাৰি ফিৰাই দিছে—এই কথাটো সঁচানেকি ? যদি সঁচা এই আঁচনি কেইখন কাৰ্য্যকৰী কৰোঁতে যাতে টকা ফিৰাই দিবলগা নহয় তাৰ বাবে কি ব্যৱস্থা কৰিছে ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ—টকা ফিৰাই দিয়াৰ কথা নহয়, আমাৰ সংশ্লিষ্ট আঁচনিৰ বিষয়ে প্লেনিং কমিচনাৰৰ লগত যোগাযোগ হৈ আছে—যিবিলাক আঁচনি সম্পূৰ্ণভাবে মঞ্জুৰ কৰা হোৱা নাই ; সেইকাৰণে কিছু পলম হৈছে। কিন্তু যিবিলাক আঁচনিত ৰি-কাষ্টিংৰ প্ৰয়োজন নাই সেইবিলাকৰ কাম চলি আছে, যিবিলাকৰ ৰি-কাষ্টিংৰ প্ৰয়োজন আছে সেইবিলাকৰ কাম কাৰ্য্যকৰী হোৱা নাই। গতিকে টকা ফিৰাই দিয়াৰ কথা নহয় - এইটো কন্টিনিউড স্কিম- এইটো আমাৰ হাততেই আছে।

Shri Premadhar Bora- May I know the reasons for the delay in implementation of the schemes ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister) — When we drew up the schemes, the guide-lines were not there. After submission of schemes to the Planning Commission only the guide-lines were received indicating the lines on which the schemes should be implemented. Hence the delay.

Shri Dulal Chandra Barua— May I know from the Hon. Chief Minister why the Planning Commission asked the Government of Assam to recast the schemes ? Are we to understand that the schemes prepared by the Government of Assam were defective.

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister) —I have already the replied that all the schemes do not require recasting. Those schemes which relate to self-employment,

they do not require to be re-cast. But the wage-employed schemes only require recasting. If some people are employed in some wage-employed schemes, what will happen to those men afterwards ? That will be the responsibility of the Government to absorb them in some regular service. So before implementing these schemes Government must take into consideration whether these persons who have been already employed in some schemes, may be absorbed in some regular service afterwards.

শ্ৰীকবিৰ চন্দ্ৰ ৰায়প্ৰধানীঃ চেলফ্ এমপ্লয়মেণ্ট স্কিম, ব্ৰেইজ স্কিম আদি যিবিলাক কৰা হৈছে এইবিলাক শিক্ষাবিভাগৰ তৰফৰ পৰা কৰা হৈছে নেকি ? আৰু এইবিলাক ইয়াৰ ভিতৰত পৰে নেকি ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহঃ— এইটো ইয়াৰ ভিতৰত নপৰে।

শ্ৰীমতী ৰেণুকা দেবী বৰকটকীঃ যিটো স্কিম ডাঙি ধৰিছে—

one other scheme under the Brahmaputra Flood Control is the setting up a Planning Cell for preparation of Master Plan. Will the Chief Minister please let us know how these unemployed youths are going to be employed to prepare the Master Plan on Flood Control ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Cheif Minister) – There are large number of experts mechanical engineers and other experts. They get suitable employment under the scheme.

Shri Dulal Chandra Barua— Whether any scheme has so far reached the Govt. of India ? And also, may I know from the Hon'ble Chief Minister whether any scheme has been submitted by the Govt. of Assam to the planning Commission during the year 1972-73 ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister)— Some of the schemes like the Dairy scheme and some schemes under the Forest Department have already been implemented.

Shri Dulal Chandra Barua— May I know the amount

that has been sanctioned by the Govt. of India and the number of jobs created ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister)— Sir, the total number I have already given. The total scheme is about Rs. 92 lakhs but Rs. 62,38,000/- have already been sanctioned.

Shri Dulal Chandra Barua— Sir, since we are laymen we are not in a position to understand the schemes that have been placed on the table of the House. Will the Chief Minister kindly explain these to us ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister) :—So far as the Dairy scheme - the self-employment scheme is concerned, it is a scheme where we formally used to grant loan to a loanes to purchase Jersey cattle for milk and for dairy purpose. Now, under this scheme, the department has instituted a scheme and the trainnes or the loanees are trained from the very beginning and when the scheme will yield profit this will be handed over to the loanes with all the assets and liabilities. In course of implementation of the scheme the loanees will understand the method of implementation and also will know the technical know how of handling the scheme.

The Hon'ble Member, Renuka Devi Barkataki has referred to the employment in the E & D, Flood Control Department. There we may employ the Civil Engineers or the Mechanical Engineers under that scheme to work in a number of projects. Now, Sir, after the projects are over what those engineers would do ? That will be the responsibility of the Government of Assam to employ them somewhere. Before we laurch that scheme we must make arrangement so that at the end of one year he will find job under the Government of Assam. Until we can make this arrangement we cannot send them to

the Brahmaputra Flood Control scheme under the self employment scheme. This is the self-earning scheme.

(ইংৰাজীত)

শ্ৰীলক্ষীকান্ত শইকীয়াঃ এই বিশেষ আঁচনিসমূহ চাই-চিতি কাৰ্য্যকৰী কৰিবলৈ চৰকাৰৰ ফালৰপৰা কোনোবা বিশেষ বিভাগক দায়িত্ব দিয়া হৈছে নেকি বা দিয়া হব নেকি ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ— এতিয়ালৈকে এই দায়িত্ব বিভাগীয় মুৰব্বীসকলৰ হাততে আছে। এই আঁচনি বহলাই লোৱাৰ কাৰণে বিশেষ কোনো বিষয়া নিযুক্তি দিবলগীয়া হলে সেই কথা পিচত বিবেচনা কৰা হব।

শ্ৰীমতী ৰেণুকা দেৱী বৰকটকী— মই মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ৰ পৰা জানিব বিচাৰিছো যে যিবিলাক নিবনুৱা ল'ৰাক ২/১ বছৰৰ কাৰণে ব্ৰহ্মপুত্ৰ কমিচনত লোৱা হৈছে, সেইসকলৰ চাকৰি বিলাক স্থায়ী হোৱাৰ সম্ভাৱনা আছেনে নাই ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ— অধ্যক্ষ মহোদয়, বহুত আছে।

ৰিঃ আমোদ কৰ ৰেহাই

শ্ৰীবিজয়কৃষ্ণ সন্দিকৈয়ে সুধিছে :

*৪৮৮। মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ে অনুগ্ৰহ কৰি জনাবনে—

(ক) "ভাইটী" নামৰ কথা ছবিৰ প্ৰযোজকে আমোদ কৰৰ ৰেহাইৰ কাৰণে চৰকাৰৰ ওচৰত আবেদন কৰিছে নেকি ?

(খ) এই প্ৰযোজকজন ক'ৰ আৰু তেখেতৰ ব্যৱসায় কি ?

(গ) এই প্ৰযোজকৰ অন্য কথা ছবিৰ আমোদকৰ ইতিমধ্যে ৰেহাই দিয়া হৈছে নেকি ?

(ঘ) কথাছবিৰ আমোদ কৰ ৰেহাইৰ ক্ষেত্ৰত চৰকাৰৰ কি কি বিবেচনাৰ দ্বাৰা পৰিচালিত হয় ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্য মন্ত্ৰী) য়ে উত্তৰ দিছে :

৪৮৮। (ক)—হয়।

(খ)—ইয়াৰ প্ৰযোজক দুজন। দুয়োজন পঞ্জাৱৰ পৰা অহা। ব্যৱসায় কথাছবি বিতৰণ।

(গ)—নাই হোৱা ।

(ঘ)—আমোদ কৰৰ অসম আমোদ কৰ আইনৰ ১৯৩৯ চনৰ (The Assam Amusement and Betting Tax Act) ৮ নম্বৰ ধাৰাৰ নিম্ন লিখিত স্বৰ্ত্ত সমূহৰ মতে বিবেচনা কৰি আমোদকৰ ৰেহাই দিয়া হয়—

(ক) কথাছবিৰ প্ৰদৰ্শনৰ মুঠ আয়ৰ শতকৰা ২৫ ভাগ খৰচৰ বাবদ বাদ দি বাকী অংশ সম্পূৰ্ণৰূপে কল্যাণকামী, ধৰ্মীয় কিম্বা মানবীয় উদ্দেশ্যেৰে প্ৰনোদিত্ত অনুষ্ঠান সমূহৰ সাহার্য্যার্থে দিলে ; নতুবা (খ) এই কথাছবি যদি সম্পূৰ্ণ শিক্ষামূলক হয় (এই ক্ষেত্ৰত কোনো মতানৈক্য থাকিলে চৰকাৰৰ শিক্ষা বিভাগে নিৰ্দ্ধাৰণ কৰিব) ; নতুবা (গ) এই কথাছবি সমূহ যদি কোনো সামাজিক অনুষ্ঠানে লাভজনক উদ্দেশ্যেৰে নকৰি আংশিকভাৱে শিক্ষা মূলক বা আংশিকভাৱে বৈজ্ঞানিক উদ্দেশ্যেৰে প্ৰদৰ্শন কৰে ; নতুবা (ঘ) উদ্যোগ, কৃষি নিৰ্ম্মাণ, উদ্যোগ কিম্বা ইয়াৰ আনুসাঙ্গিক উদ্যোগ জনস্বাস্থ্য আদিৰ উন্নয়ণৰ কাৰণে কোনো কথাছবি পৰিচালনা কৰে ; নতুবা (ঙ) যদি চাহ বাগিছাৰ শ্ৰমিকসকলৰ হিতাৰ্থে বাগিচাৰ কৰ্তৃপক্ষই কথাছবি প্ৰদৰ্শন কৰে ।

২। ইয়াৰ বাহিৰেও ৰাজ্য চৰকাৰে সাধাৰণ বা বিশেষ আদেশযোগে কথাছবি প্ৰদৰ্শনৰ আমোদ কৰ ৰেহাই দিব পাৰে।

৩। আইনত থকা এনে ব্যৱস্থা স্বত্বেও ৰাজ্য চৰকাৰে সাধাৰণ নতুবা বিশেষ আদেশযোগে ইয়াত উল্লেখ কৰা স্বৰ্ত্তসমূহৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত যি কোনো শ্ৰেণীৰ লোকক কিম্বা আমোদ-প্ৰমোদ ব্যৱস্থাক আমোদ কৰৰ পৰা ৰেহাই দিব পাৰে ।

শ্ৰীবিজয়কৃষ্ণ সন্দিকৈ (গ) প্ৰশ্নৰ উত্তৰত কোৱামতে মুকুতা' কথাছবিৰ আমোদ কৰ ৰেহাই দিয়া হৈছিল নেকি ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ—এইটো মোৰ ইয়াত নাই। আমোদ কৰ ৰেহাই দিয়া নহয়। কিন্তু যদি আঞ্চলিক ভাষাত কোনোবাই কথাছবি কৰে আৰু সেই ছবি এবছৰ চলাৰ পিচত যি পৰিমাণৰ আমোদ কৰ পোৱা হয় সেইখিনি ঘূৰাই দিয়া হয় সাহায্য হিচাপে। কিন্তু মুকুতা ছবিৰ ক্ষেত্ৰত কি হৈছে সেইটো মই নাজানো।

শ্ৰীবিজয়কৃষ্ণ সন্দিকৈ —(গ) প্ৰশ্নৰ উত্তৰত প্ৰযোজকৰ ব্যৱসায় কি বুলি সোধা প্ৰশ্নৰ উত্তৰত কৈছে যে কথাছবি বিতৰণ। কিন্তু চৰকাৰে জানেনে যে তেখেত সকলৰ মদৰ ব্যৱসায় আছে ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ—সিমান দূৰ চৰকাৰে অনুসন্ধান কৰা নাই।

শ্ৰীবিজয়কৃষ্ণ সন্দিকৈ—আমোদ কৰ ৰেহাই দিয়াৰ ক্ষেত্ৰত চৰকাৰে কথাছবি নিৰ্ম্মাণৰ কাৰিকৰী অৰ্হতা থকা স্থানীয় লোকৰ নিয়োগ এটা চৰ্ত্ত হিচাবে বিবেচনা কৰিবনে ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ—কথাটো প্ৰণিধানযোগ্য।

শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা—কৰ ৰেহাই পোৱা এই ছবিখনৰ পৰা কি শিক্ষা দৰ্শকসকলে পালে সেইটো মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ে জনাবনে ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ—শিক্ষা বিভাগে সেইটো কথা নিৰ্ণয় কৰিব।

শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা—এতিয়ালৈকে কি শিক্ষা পোৱাটো প্ৰমাণিত হ'ল ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ—এইটো শিক্ষা বিভাগে কৰে। শিক্ষা বিভাগে জনসাধাৰণৰ যিটো শিক্ষা কল্যাণকামী বুলি বিবেচনা কৰে সেইটো শিক্ষা বুলি বিবেচিত হ'ব।

শ্ৰীতুলাল চন্দ্ৰ বৰুৱা :—অধ্যক্ষ মহোদয়, চৰকাৰে সদনত ঘোষণা কৰিছিল যে স্থানীয় ভাষাৰে স্থানীয় লোকে যদি কিবা চিনেমা কৰে তেন্তে তেওঁলোকক বিশেষ ধৰণৰ সাহাৰ্য্য দিয়া হব, কিন্তু চৰকাৰৰ এই ঘোষিত নীতি অনুসৰি তেনে লোকক তেনে কোনো সাহাৰ্য্য দিয়া নাই। গতিকে মই মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ক সুধিব খুজিছো যে এনে ধৰণৰ প্ৰযোজকক এনে বিশেষ কিবা সুবিধা দিয়াৰ কথা চৰকাৰে চিন্তা কৰিছেনে ? যদি কৰিছে তেন্তে মূলতঃ কোন কোন ক্ষেত্ৰত এই সাহাৰ্য্য আগবঢ়োৱা হৈছে ?

মুখ্যমন্ত্ৰী শ্ৰীশৰত চন্দ্ৰ সিংহ : অধ্যক্ষ মহোদয়, চৰকাৰে সেই কথাটো সময়োপযোগী বুলি বিবেচনা কৰি তাৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিছে। এই ব্যৱস্থা সমূহৰ ওপৰত থাকিব ফিল্ম ডেভেলপমেণ্ট কৰপৰেশ্যন আৰু তাৰ তলত থাকিব ফিল্ম ফাইনেন্স কৰপৰেশ্যন। ফিল্ম নিৰ্মাণ কৰিবৰ কাৰণে যি টকা পইচা লাগে তাক দিব ফিল্ম ফাইনেন্স কৰপৰেশ্যনে

(গ)—নাই হোৱা ।

(ঘ)—আমোদ কৰৰ অসম আমোদ কৰ আইনৰ ১৯৩৯ চনৰ (The Assam Amusement and Betting Tax Act) ৮ নম্বৰ ধাৰাৰ নিম্ন লিখিত স্বৰ্ত্ত সমূহৰ মতে বিবেচনা কৰি আমোদকৰ ৰেহাই দিয়া হয়—

(ক) কথাছবিৰ প্ৰদৰ্শনৰ মুঠ আয়ৰ শতকৰা ২৫ ভাগ খৰচৰ বাবদ বাদ দি বাকী অংশ সম্পূৰ্ণৰূপে কল্যাণকামী, ধৰ্ম্মীয় কিম্বা মানবীয় উদ্দেশ্যেৰে প্ৰনোদিত্ত অনুষ্ঠান সমূহৰ সাহাৰ্য্যাৰ্থে দিলে ; নতুবা (খ) এই কথাছবি যদি সম্পূৰ্ণ শিক্ষামূলক হয় (এই ক্ষেত্ৰত কোনো মতানৈক্য থাকিলে চৰকাৰৰ শিক্ষা বিভাগে নিৰ্দ্ধাৰণ কৰিব) ; নতুবা (গ) এই কথাছবি সমূহ যদি কোনো সামাজিক অনুষ্ঠানে লাভজনক উদ্দেশ্যেৰে নকৰি আংশিকভাৱে শিক্ষা মূলক বা আংশিকভাৱে বৈজ্ঞানিক উদ্দেশ্যেৰে প্ৰদৰ্শন কৰে ; নতুবা (ঘ) উদ্যোগ, কৃষি নিৰ্ম্মাণ, উদ্যোগ কিম্বা ইয়াৰ আনুসাঙ্গিক উদ্যোগ জনস্বাস্থ্য আদিৰ উন্নয়ণৰ কাৰণে কোনো কথাছবি পৰিচালনা কৰে ; নতুবা (ঙ) যদি চাহ বাগিছাৰ শ্ৰমিকসকলৰ হিতাৰ্থে বাগিচাৰ কৰ্তৃপক্ষই কথাছবি প্ৰদৰ্শন কৰে ।

২। ইয়াৰ বাহিৰেও ৰাজ্য চৰকাৰে সাধাৰণ বা বিশেষ আদেশযোগে কথাছবি প্ৰদৰ্শনৰ আমোদ কৰ ৰেহাই দিব পাৰে।

৩। আইনত থকা এনে ব্যৱস্থা স্বত্বেও ৰাজ্য চৰকাৰে সাধাৰণ নতুবা বিশেষ আদেশযোগে ইয়াত উল্লেখ কৰা স্বৰ্ত্তসমূহৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত যি কোনো শ্ৰেণীৰ লোকক কিম্বা আমোদ-প্ৰমোদ ব্যৱস্থাক আমোদ কৰৰ পৰা ৰেহাই দিব পাৰে ।

শ্ৰীবিজয়কৃষ্ণ সন্দিকৈ (গ) প্ৰশ্নৰ উত্তৰত কোৱামতে মুকুতা' কথাছবিৰ আমোদ কৰ ৰেহাই দিয়া হৈছিল নেকি ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ—এইটো মোৰ ইয়াত নাই। আমোদ কৰ ৰেহাই দিয়া নহয়। কিন্তু যদি আঞ্চলিক ভাষাত কোনোবাই কথাছবি কৰে আৰু সেই ছবি এবছৰ চলাৰ পিচত যি পৰিমাণৰ আমোদ কৰ পোৱা হয় সেইখিনি ঘূৰাই দিয়া হয় সাহায্য হিচাপে। কিন্তু মুকুতা ছবিৰ ক্ষেত্ৰত কি হৈছে সেইটো মই নাজানো।

শ্ৰীবিজয়কৃষ্ণ সন্দিকৈ —(গ) প্ৰশ্নৰ উত্তৰত প্ৰযোজকৰ ব্যৱসায় কি বুলি সোধা প্ৰশ্নৰ উত্তৰত কৈছে যে কথাছবি বিতৰণ। কিন্তু চৰকাৰে জানেনে যে তেখেত সকলৰ মদৰ ব্যৱসায় আছে ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ—সিমান দূৰ চৰকাৰে অনুসন্ধান কৰা নাই।

শ্ৰীবিজয়কৃষ্ণ সন্দিকৈ—আমোদ কৰ ৰেহাই দিয়াৰ ক্ষেত্ৰত চৰকাৰে কথাছবি নিৰ্ম্মাণৰ কাৰিকৰী অৰ্হতা থকা স্থানীয় লোকৰ নিয়োগ এটা চৰ্ত্ত হিচাবে বিবেচনা কৰিবনে ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ—কথাটো প্ৰণিধানযোগ্য।

শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা—কৰ ৰেহাই পোৱা এই ছবিখনৰ পৰা কি শিক্ষা দৰ্শকসকলে পালে সেইটো মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ে জনাবনে ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ—শিক্ষা বিভাগে সেইটো কথা নিৰ্ণয় কৰিব।

শ্ৰীসোনেশ্বৰ বৰা—এতিয়ালৈকে কি শিক্ষা পোৱাটো প্ৰমাণিত হ'ল ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ—এইটো শিক্ষা বিভাগে কৰে। শিক্ষা বিভাগে জনসাধাৰণৰ যিটো শিক্ষা কল্যাণকামী বুলি বিবেচনা কৰে সেইটো শিক্ষা বুলি বিবেচিত হ'ব।

শ্ৰীদুলাল চন্দ্ৰ বৰুৱা :—অধ্যক্ষ মহোদয়, চৰকাৰে সদনত ঘোষণা কৰিছিল যে স্থানীয় ভাষাৰে স্থানীয় লোকে যদি কিবা চিনেমা কৰে তেন্তে তেওঁলোকক বিশেষ ধৰণৰ সাহাৰ্য্য দিয়া হব, কিন্তু চৰকাৰৰ এই ঘোষিত নীতি অনুসৰি তেনে লোকক তেনে কোনো সাহাৰ্য্য দিয়া নাই। গতিকে মই মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ক সুধিব খুজিছো যে এনে ধৰণৰ প্ৰযোজকক এনে বিশেষ কিবা সুবিধা দিয়াৰ কথা চৰকাৰে চিন্তা কৰিছেনে? যদি কৰিছে তেন্তে মূলতঃ কোন কোন ক্ষেত্ৰত এই সাহাৰ্য্য আগবঢ়োৱা হৈছে ?

মুখ্যমন্ত্ৰী শ্ৰীশৰত চন্দ্ৰ সিংহ : অধ্যক্ষ মহোদয়, চৰকাৰে সেই কথাটো সময়োপযোগী বুলি বিবেচনা কৰি তাৰ ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিছে। এই ব্যৱস্থা সমূহৰ ওপৰত থাকিব ফিল্ম ডেভেলপমেণ্ট কৰপৰেশ্যন আৰু তাৰ তলত থাকিব ফিল্ম ফাইনেন্স কৰপৰেশ্যন। ফিল্ম নিৰ্মাণ কৰিবৰ কাৰণে যি টকা পইচা লাগে তাক দিব ফিল্ম ফাইনেন্স কৰপৰেশ্যনে

আৰু এই ফিল্ম নিৰ্মাণ কৰিবৰ কাৰণে জ্যোতি চিত্ৰবন ব্যৱহাৰ কৰিব লাগিব। সেই কথাছবি নিৰ্মাণ হৈ ওলালে বিতৰণ কৰিবৰ কাৰণে কৰপৰেশ্যনে অনুষ্ঠান এটা স্থায়ী কৰিছে। পিচত এই কথাছবি ব্যাপক ভাবে বিতৰণ কৰিবৰ কাৰণে প্ৰয়োজনীয় বিবেচনা কৰিব আৰু অতি ভিতৰুৱা ঠাইত সৰু-সুৰাকৈ কথাছবি ঘৰ নিৰ্মাণ কৰাৰ কথাও চিন্তা কৰা হৈছে।

শ্ৰীবিজয় কৃষ্ণ সন্দিকৈ :—অধ্যক্ষ মহোদয়, চৰকাৰে এইটো কথা মানি লৈছে নেকি যে যিবোৰ ছবি কেৱল মুনাফাৰ কাৰণে কৰা হৈছে যদিও সেই ছবি আঞ্চলিক ভাষাতে কৰা হৈছে তেনে ছবিক কোনো সাহায্য দিয়া নহব ?

মুখ্যমন্ত্ৰী শ্ৰীশৰত চন্দ্ৰ সিংহ :—সেই কথাটো উচিত কথা চাব।

শ্ৰীদুলাল চন্দ্ৰ বৰুৱা :—অধ্যক্ষ মহোদয়, মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ে প্ৰশ্নৰ উত্তৰত কৈছে যে পিচপৰা অঞ্চলবোৰত চিনেমা গৃহ নিৰ্মাণ কৰা হব আৰু তাত নিবনুৱা যুৱকক নিয়োগ কৰাত উৎসাহ উদ্দীপনা যোগোৱা হব। এনে ধৰণৰ চিনেমা গৃহ নিৰ্মাণ কৰিবলৈ চৰকাৰে নীতিগত ভাবে ঘোষণা কৰিছে নে কি ?

মুখ্যমন্ত্ৰী শ্ৰীশৰত চন্দ্ৰ সিংহ :—অধ্যক্ষ মহোদয়, মই এই কথাটো পিচ পৰা অঞ্চলত বুলি কোৱা নাই, মই কৈছো ভিতৰুৱা অঞ্চলত বুলিছে। কিন্তু ভিতৰুৱা অঞ্চলবিলাকত এনে ধৰণৰ গৃহ নিৰ্মাণ কৰিলে ব্যৱসায় ভালদৰে নচলিব বুলিও ভবা হৈছে। চহৰ অঞ্চলবিলাকত এনে ধৰণৰ চিনেমা গৃহ নিৰ্মাণ হলে তাত নিবনুৱা যুবকক সংস্থাপন দিয়াৰ কথা নিশ্চয় চিন্তা কৰা হব।

শ্ৰীমতী প্ৰণিতা তালুকদাৰ :—অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ কথাছবি বিলাক বিতৰণ কৰিবৰ কাৰণে যি ফিল্ম কৰপৰেশ্যন ইন্দাষ্ট্ৰি কৰা হৈছে এই ফিল্ম কৰপৰেশ্যন ইন্দাষ্ট্ৰিবোৰক চৰকাৰৰ অনুদান কেনে ধৰণেৰে দিয়া হৈছে আৰু কিমানখিনি দিয়া হৈছে ?

মুখ্যমন্ত্ৰী শ্ৰীশৰত চন্দ্ৰ সিংহ :—অধ্যক্ষ মহোদয়, এতিয়ালৈকে বৰ বিশেষ সাহায্য দিব পৰা নাই গোটেই কথাটো ফিল্ম ফাইনেন্স কৰপৰেশ্যনৰ হৈ আছে সেইটো চুড়ান্ত মীমাংসা হোৱাৰ পিছত ফিল্ম ডেভেলপমেণ্ট কাউন্সিল

গঠিত হব আৰু এই বিভাগে পূৰ্ণাঙ্গভাবে আৰু সামগ্ৰিকভাবে কাম কৰিলে সমস্যাটোৰ সমাধান হব।

Re : Payment of Contract Amount

Shri Badan Chandra Talukdar asked :

*489. Will the Minister, P. W. D. (R & B.) be pleased to state—

(a) Whether it is a fact that an amount of Rs. 45000·00 had been paid over the contract amount for raising the super-structure of the pagladia bridge on Old N. T. Road near Nalbari Town ?

(b) If so, under what circumstances this Additional amount had been paid to the contractor ?

(c) Whether it is a fact that this amount had been paid to the contractor without any report whatsoever from the Division Concerned and only on the request from the contractor on the plea that some works had been washed away during the month of April, 1970 ?

(d) Whether the contractor had submitted any analysis of rates in support of this extra claim and whether it had been verified by the Department ?

Dr. Lutfur Rahman [Minister, P. W. D. (R. & B.)] replied :

489. (a) Yes.

(b)—The extra amount had to be paid in the interest of completing the work within the target date instead of granting extension of time, since the Nalbari N. H. by pass being incomplete till, then this Road was the only dependable connecting link to Nalbari Town and beyond.

(c)—No, the shuttering of the incomplete three spans in the middle were washed away by early floods

on 30 April, 1970. On receipt of the information the bridge was inspected by the Additional Chief Engineer along with Executive Engineer, North Kamrup Division and the contractor. As the river was full and the conventional type of shuttering was not possible contractor was asked to submit an alternative method of casting the beams and slabs ; so as to complete work very early.

(d)—Yes, the contractor submitted the analysis of rates for the work and was thoroughly examined in the office of the Chief Engineer.

Shri Badan Chandra Talukdar:— Sir, may I know from the hon'ble Minister as to what was the water level on the relevant date of the river and the speed of the current at that time ?

Shri Lutfur Rahman (Minister): The water level and the speed of the current is not with me.

Shri Badan Chandra Talukdar: Sir, whether it is a fact that there was audit objection about the extra payment to the contractors.

Shri Lutfur Rahman (Minister): I am not aware of any audit objection.

Shri Premadhar Bora: Sir, what was the original amount of estimate.

Shri Lutfur Rahman (Minister): The work alloted was of Rs. 6.57 lakhs.

Shri Dulal Chandra Barua:— Sir, why the revised estimate was necessary ?

Shri Lutfur Rahman (Minister):—It was necessary, because the contractors entrasted with the work for casting beams and shutters from the bed of the river it was not possible because of high flood. The shuttering of the incomplete three spans in the middle were washed away by early floods.

Shri Dulal Chandra Barua :— Why all these factors were not taken into account before the estimates were prepared.

Shri Lutfur Rahman (Minister):— Sir, the plans and estimates were based on actual facts. Sir, the floods came on 30th April. It was expected that the flood will not come before May. Only 7/8 days were required. Had the works not taken up, perhaps, the link of Assam with the rest of India would be cut off.

Shri Dulal Chandra Barua: What is the general working season in Assam.

Shri Lutfur Rahman (Minister):—The decision was taken very late, because there was communications with the Railways regarding this and a committee of Engineers also examined this. The Railways were objecting and had said that something should be done for the bridge which was damaged. So the government had to take a decision at the highest level at a late date.

Shri Dulal Chandra Barua : What is the date on which the Government took the final decision.

Shri Lutfur Rahman (Minister):— Sir, the date of taking final decision is not with me. Then there were other factors which delayed the works because tender notices were issued but nobody was interested in taking up the work; then the time was extended but nobody was interested. Then the Government had to go in for some discussion with some firms and then one firm came and it seems the decision was taken at the highest level and the decision was taken very late.

Shri Dulal Chandra Barua : Whether this work was emergent in nature. If not, under what circumstances the work was started in the late working season.

Shri Lutfur Rahman (Minister):— It was emergent in nature.

Smti Renuka Devi Barkataki : Sir, if it is parliamentary, I would say that it seems there are two ways of misappropriation and swindling of public money- one is undertaking work during floods and the other is making revised estimate after allotment of works to the contractors, which the officers deliberately do.

Shri Lutfur Rahman (Minister): I do not think so; from the record it is found that the work was essential and it was done.

Shri Badan Chandra Talukdar : Whether it is a fact that the work was undertaken at his own risk ?

Shri Lutfur Rahman (Minister): It is not a fact.

Shri Nagendra Barua — অধ্যক্ষ মহোদয়, টকা দিয়া কণ্ট্ৰাকটিং ফাৰ্মৰ নাম কি আছিল ? আৰু কোন অফিচাৰৰ হুকুমত টকা দিয়া হৈছিল ?

Shri Lutfur Rahman (Minister)— Bridge and Building Construction is the contracting firm and Additional Chief Engineer.

Shri Premadhar Bora — Whether report from the field officers were obtained before paying the additional amount ?

Shri Lutfur Rahman, (Minister)— The Additional Chief Engineer was himself there.

Shri Dulal Chandra Barua:— Whether the work could be completed before the flood came; if not, why the work was undertaken ? Whether the work was completed after the flood receded ?

Shri Lutfur Rahman, (Minister):— I have already said it could have been completed within 7 or 8 days but unfortunately the flood came.

Shri Dulal Chandra Barua — May I know from the hon'ble Minister if the work was completed after the

flood receded ?

Shri Lutfur Rahman, (Minister)— Before the flood on 30th June.

Re: Upgradation of High Schools

Shri Ayodhya Ram Das asked:

*490. Will the Minister, Education be pleased to state–

(a) Whether the management of the High Schools acquired from the Ex-Zamindary Estate of Assam will be taken over by the Government, after they are upgraded as Higher Secondary and Multipurpose School ?

(b) If so, when ?

Shri Harendra Nath Talukdar, (Minister, Education) replied:

490. (a)- Government have not taken any decision in this matter.

(b)- Does not arise in view of above.

Shri Ayodhya Ram Das - May I know from the hon'-ble Education Minister, when the Bijni Raj Estate was taken over whether any assurance was given to the people of Avayapuri that the management of the Abhayeswari High School, at present Higher Secondary School, would be taken over by the Government ?

Shri Harendra Nath Talukdar (Minister)—Sir, I am not aware of it.

Re : Allotment of Surplus land

Shri Dulal Chandra Khound asked :

*491. Will the Minister, Revenue be pleased to state—

(a) What is the total acres of land available as surplus under the ceiling Act in Jorhat Sub-division ?

(b) How many plots of 1000 bighas or more are available ?

(c) Whether any such land has been allotted to landless peasants ?

Shri Paramananda Gogoi (Minister, Revenue) replied :

491. (a)—An area of approximately 40,850 bighas of land is expected to be available under the Ceiling Act in Jorhat Sub-division.

(b)—So far one plot of more than 1000 bighas of land has been reported.

(c)—The Ceiling Cases have not yet been finalised ; so the question of allotment of such land does not arise at this stage.

Shri Dulal Chandra Khound — May I know from the Minister whether this amount includes the surplus land of the tea gardens ?

Shri Paramananda Gogoi, Minister Revenue — Yes Sir.

Shri Dulal Chandra Khound — May I know from the Minister whether draft declaration of surplus land of the tea gardens as prepared or completed ?

Shri Paramananda Gogoi, (Minister) — Certain tea gardens have completed. Three cases involving 4620 bighas have so far been finalised by the Collector and final notification in the official gazette is yet to be published. Draft declaration involving 2300 bighas have been published and objections were filed before the Collector and it is pending.

Shri Dulal Chandra Khound — Do the Govt. know that some of the tea garden owners are ready now to hand over the surplus land to the Government before final declaration is made but the Govt. is refusing to take over the land ?

Shri Paramananda Gogoi, (Minister)— In one particular case Govt. tried to take advance possession but due to some technical difficulties and some objection from the tea garden owner we could not take delivery.

Shri Dulal Chandra Barua — What is the difficulty on the part of the Govt., when the tea garden owner voluntarily gave statement of the surplus land, to take advance possession ?

Shri Paramananda Gogoi, (Minister)— First they must submit the return. After that a draft statement is published and objection, if any, is to be heard and then it is to be published in the official gazette. There is also provision that the tea garden owner or the holder of the land may appeal before the Govt. These are the stages. No land owner has clearly stated that after giving possession they would not come with an appeal. They have not surrendered the land unconditionally and some of them wanted to surrender conditionally. So we could not take advance possession.

Shri Jagannath Sinha :— Do the Govt. know that taking advantage of the delay in taking over land of the tea gardens under the Ceiling Act, some planters are disposing of the land to the outsiders and persons having more land ?

Shri Paramananda Gogoi, (Minister) :—To which district the hon'ble member is referring ?

Shri Jagannath Sinha :—I refer to the State of Assam.

Shri Paramananda Gogoi. (Minister) :—This question relates to Sibsagar district and I am ready with information relating to that district only.

Shri Jagannath Sinha :—My question relates to Sibsagar district also.

Shri Premadhar Bora :—How long it will take on the part of the Govt. to finalise the Ceiling Act cases ?

Shri Paramananda Gogoi, (Minister) :—We have been trying to finalise the ceiling cases within the financial year but I do not know whether we will be able to do so.

Shri Giasuddin Ahmed :—May I know what is the date of submission of the return by the tea garden owners and how long the Govt. will take to finalise the details ? In other words, whether any time limit has been prescribed and whether the officers concerned have been asked to finalise the details within the prescribed time limit ?

Shri Paramananda Gogoi, (Minister) :—The time limit is prescribed in the Act itself.

Shri Giasuddin Ahmed :—What is the date of submission of the return and whether that time limit has expired ?

Shri Paramananda Gogoi, (Minister) :—I am sorry. The date is not with me.

শ্ৰীকেহোঁৰাম হাজৰিকাঃ— অধ্যক্ষ মহোদয়, এইটো কথা সঁচানে যে, এই চিলিং এক্ট কাৰ্য্যকৰী কৰাত পলম হোৱাৰ কাৰণ হল ১৯৭০-৭১ চনৰ বাগানৰ মালিক সকলে যি ৰিটাৰ্ণ এচ, ডি, চি অফিচত দাখিল কৰিছিল, সেই ৰিটাৰ্ণ বিলাক নাকচ কৰি পুনৰ ফিৰাই দিয়া হৈছে ?

শ্ৰীপৰমানন্দ গগৈ (মন্ত্ৰী)— তেনে সম্বাদ মোৰ হাতত নাই। তথাপি মই কওঁ, যে নিয়ম মতে কোনো ৰিটাৰ্ণ দাখিল কৰাৰ পিচত আমাৰ ৰাজহ বিভাগৰ কৰ্ম্মচাৰী সকলে গৈ সেই ৰিটাৰ্ণ বিলাক শুদ্ধ হৈছেনে নাই সেইটো পৰীক্ষা কৰে। আৰু শুদ্ধ নহলে ফিৰাই দিয়াৰো নিয়ম আছে।

Shri Dulal Chandra Khound :—How many tea garden owners were penalised for non-submission of returns in Jorhat Sub-division and at the same time whether Govt. has received any representatives that due to the failue

of the Revenue Officers the cases have not been finalised and what action the Govt. is going to take against these Revenue Officers who are collaborating with tea garden owners ?

Shri Paramananda Gogoi, (Minister):— No such report has so far been placed before me so I am not aware of it..

Shri Dulal Chandra Barua:— May I know from the hon'ble Minister, because the Ceiling (Amendment) Act, first and second ones have been passed long ago and the Govt. also assured the House that it will implement the Act and take over the surplus land from the tea garden and other owners and give these to the landless cultivators, what is the difficulty in expediting the taking over of the surplus land even with such big machinery ?

Shri Paramananda Gogoi (Minister):—It is not the question of taking over the land. It is the question of acquiring land and under the Act and the rules made thereunder. We are trying our best to acquire the land.

Shri Dulal Chandra Khound :—The Minister replied that he does not know about the Revenue Officers. But is it not a fact that I myself represented a case ? What action has been taken over it ?

Mr. Speaker—Represented to whom ?

Shri Dulal Chandra Khound— Represented to the Minister.

Shri Paramananda Gogoi, (Minister) :—Sir, I think the hon'ble member Shri Khound represented a case perhaps in the month of June, subject to correction, and I asked my department to enquire about it and place the report before me.

বিঃ পঞ্চম পঞ্চ বাৰ্ষিক পৰিকল্পনাৰ আঁচনি

শ্ৰীলীলাকান্ত দাসে সুধিছে ঃ

*৪৯২। মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ে অনুগ্ৰহ কৰি জনাবনে –

(ক) সমাজবাদৰ বাস্তৱ দিশত ভাৰতৰ উন্নত ৰাজ্য সমূহৰ লগত ক্ষমতা ৰক্ষা কৰিব পৰাকৈ উদ্যোগ শিল্প, বাণিজ্য, যাতায়ত, যানবাহন যোগাযোগ কৃষি আৰু শিক্ষা আদিৰ ক্ষেত্ৰত পঞ্চম পঞ্চ বাৰ্ষিকী পৰিকল্পনাৰ আঁচনি অসম চৰকাৰে প্ৰস্তুত কৰি তেনে পৰিমাণৰ মঞ্জুৰী দিবৰ কাৰণে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ পৰিকল্পনা আয়োগ আৰু বিত্তীয় আয়োগক জোৰ দি ধৰিবনে ?

(খ) পঞ্চম পঞ্চবাৰ্ষিকী পৰিকল্পনাত অসম ৰাজ্যৰ আভ্যন্তৰীণ আঞ্চলিক আৰু সামাজিক বৈষম্যৰ ব্যৱধান দূৰ কৰিবলৈ ৰাজ্যৰ পিচপৰা অঞ্চল আৰু পিচপৰা সম্প্ৰদায় সমূহৰ উন্নয়ণৰ কাৰণেই পৰিকল্পনাত অধিক টকা ব্যয় কৰাৰ ব্যৱস্থা চৰকাৰে হাতত লৈছেনে ?

(গ) সমাজবাদৰ বাস্তৱ ৰূপ গঢ় দিবৰ কাৰণে গাৱঁলীয়া আৰু নগৰীয়া লোকৰ আৰ্থিক ক্ষমতা ৰক্ষা কৰিবলৈ অসম চৰকাৰে পঞ্চম পঞ্চ-বাৰ্ষিকী পৰিকল্পনাত অসমৰ গাওঁসমূহক কি কি আঁচনিৰ যোগে আৰ্থিক ভাবে উন্নত কৰি গঢ়ি তোলাৰ পৰিকল্পনা কৰিছে তাৰ বিতং বিৱৰণ সদনৰ মজিয়াত দাঙি ধৰিবনে ?

(ঘ) অসমৰ পিচপৰা সম্প্ৰদায় সমূহৰ ভিতৰত আটাইতকৈ পিছপৰা শ্ৰেণী অনুসূচীত সম্প্ৰদায়ৰ লোক সমূহক পঞ্চম পঞ্চ বাৰ্ষিকী পৰিকল্পনাত কি কি উন্নয়ণ আঁচনিৰ যোগে উন্নত সম্প্ৰদায়ৰ লগত আৰ্থিক আৰু সামাজিক ক্ষেত্ৰত ৰক্ষা কৰিবলৈ পৰিকল্পনা যুগুত কৰিছে তাক বিশ্লেষণ কৰি জনাবনে ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী) য়ে উত্তৰ দিছে ঃ

৪৯২। (ক) ৰ পৰা (ঘ) লৈ—অসমৰ আৰ্থিক অৱস্থা টনকিয়াল কৰি জন সাধাৰণৰ উন্নয়ণ ব্যৱস্থাত যাতে ৰাজ্য চৰকাৰে আত্মনিয়োগ কৰিব পাৰে সেই উদ্দেশ্যে বিত্ত আয়োগৰ ওচৰত ইতিমধ্যে আৱশ্যকীয় তথ্য-পাতি প্ৰদান কৰা হৈছে।

পৰিকল্পনা আয়োগক অৰ্পণ কৰাৰ উদ্দেশ্যে ৰাজ্যৰ পঞ্চম পঞ্চ-বাৰ্ষিক পৰিকল্পনাৰ বাবে এখন ব্যাপক ধৰণৰ পৰিকল্পনা প্ৰস্তুত কৰি থকা হৈছে। এই পৰিকল্পনাত ৰাজ্যৰ সৰ্ব্বপ্ৰকাৰ অৰ্থ নৈতিক উন্নয়ণমূলক প্ৰস্তাৱ আগ-বঢ়োৱাৰ উপৰিও অনুসূচীত সম্প্ৰদায়কে ধৰি অন্যান্য অনুন্নত শ্ৰেণীৰ আৰু অনুন্নত অঞ্চলসমূহৰ উন্নয়নৰ বাবে বিশেষভাৱে দৃষ্টি ৰখা হৈছে যাতে ৰাজ্যৰ বিভিন্ন স্তৰত থকা বৈষম্য দূৰ কৰি আৰু অসমৰ জনমুৰি আয় বৰ্দ্ধন কৰি সৰ্ব্ব ভাৰতীয় মানদণ্ডত উপনীত হ'ব পাৰে।

মাননীয় সদস্য গৰাকীক ৰাজ্যৰ পঞ্চম পৰিকল্পনা চূড়ান্ত পৰ্য্যায়ত প্ৰস্তুত কৰি প্ৰকাশ হোৱালৈকে অপেক্ষা কৰিবলৈ অনুৰোধ কৰা হ'ল। যিহেতু এই পৰিকল্পনাত তেখেতে জানিবলৈ আগ্ৰহ কৰা সকলো ব্যৱস্থা সন্নিবিষ্ট কৰা হৈছে।

শ্ৰীলীলা কান্ত দাস :—অধ্যক্ষ মহোদয়, ইয়াৰ (ঘ) প্ৰশ্নৰ সপ্তম লাইনৰ ক্ষেত্ৰৰ পাচত সমতা হব লাগে।

(মুখ্য মন্ত্ৰীয়ে উত্তৰ দিওতে শেষৰ দফাটো পঢ়া নাই।)

শ্ৰীলীলা কান্ত দাস :—মই মন্ত্ৰী মহোদয়ৰ পৰা জানিব বিচাৰিছো যে, আমাৰ ৰাজ্যৰ গাওঁবিলাক অতিকৈ পিচপৰা। গতিকে এই পৰিকল্পনাৰ জৰিয়তে সেই গাওঁবিলাক উন্নত অৱস্থালৈ আনিবলৈ কি ব্যৱস্থা লোৱা হৈছে ?

শ্ৰীশৰত চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী) : এই কথাটোৱেই উক্ত পৰিকল্পনাত বিশেষ স্থান অধিকাৰ কৰিছে বুলি ভাবো।

শ্ৰীলীলা কান্ত দাস :—অধ্যক্ষ মহোদয়, অসম চৰকাৰে পঞ্চম পঞ্চ-বাৰ্ষিকী পৰিকল্পনাৰ কাৰণে ১ হাজাৰ ৯শ ৮৩ কোটি টকাৰ প্ৰস্তাৱ দাঙি ধৰিছে। এই টকাৰে আমাৰ ৰাজ্যৰ যিটো নিম্নতম প্ৰয়োজন সেই প্ৰয়োজন পুৰ কৰিও আমাৰ ৰাজ্যৰ অধিক কৃষি উৎপাদন, উদ্যোগীকৰণ, উন্নত পৰিবহন, বানপানী নিয়ন্ত্ৰণ, সম্পূৰ্ণ বিজুলী যোগান আদি সমস্যা সমাধান কৰাটো সম্ভৱপৰ হবনে ?

শ্ৰীশৰত চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্য মন্ত্ৰী) : একেটা পৰিকল্পনাতে নহব। তাৰ কাৰণেই কেবাটাওঁ পৰিকল্পনা লাগিব।

শ্ৰীপ্ৰেমধৰ বৰা ঃ–অধ্যক্ষ ডাঙৰীয়া, পঞ্চম পঞ্চবাৰ্ষিকী পৰিকল্পনা নীতি মতে মহকুমা প্লেনিং চেল একোটাকৈ তৈয়াৰ কৰা হৈছে। এই মহকুমা প্লেনিং চেল বিলাকে যুগুত কৰা আঁচনিৰ ভিত্তিত ৰাজ্যিক পৰিকল্পনা বৰ্ডে পৰিকল্পনা প্ৰস্তুত কৰি সেই পৰিকল্পনাৰ মঞ্জুৰীৰ কাৰণে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ ওচৰত যাব লাগে। কিন্তু সেইটো নকৰি ১ হাজাৰ ৯শ ৮৩ কোটি টকা ৫ম পঞ্চবাৰ্ষিকি ধৰি কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ ওচৰত আঁচনি দাখিল কৰা হৈছে। কিন্তু আনফালে মহকুমা পৰ্য্যায়ৰ যি বিলাক পৰিকল্পনা সেই পৰিকল্পনাবিলাক ৰৈ আছে। গতিকে এই ক্ষেত্ৰত মহকুমা পৰিকল্পনা বৰ্ডৰ আঁচনিবিলাক কোনো ব্যতিক্ৰম নোহোৱাকৈ কাৰ্যকৰী কৰিব পৰা হবনে?

শ্ৰীশৰত চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী) ঃ—এই পৰিকল্পনাত যিখিনি টকা নিৰ্দ্ধাৰণ কৰা হৈছে ইয়াৰ পিছত মহকুমা পৰ্য্যায়ত যিবিলাক চেল তৈয়াৰ কৰা হৈছে তাৰ মাজত কোনো ব্যতিক্ৰম ঘটে। যি হওক, এই বৰ্ডে তাৰ পিছত অধিকতৰ কাম কৰিব লাগিব। মহকুমা পৰ্য্যায়ত তৈয়াৰ কৰা আচনি বিলাকত বিতং আলোচনা কৰি ৰাজ্যিক পৰিকল্পনা বৰ্ডে আচনি লৈছে আৰু সেইমতে টকা নিৰ্দ্ধাৰণ কৰিছে। এইটো এটা যুক্তি যুক্ত কথা যে ৰাজ্যখনৰ সামাজিক আৰু আৰ্থিক অৱস্থাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি ৰাজ্যৰ কাৰণে এটা পৰিকল্পনা তৈয়াৰ কৰা হৈছে। সেই পৰিকল্পনা মহকুমা পৰ্য্যায়ত কি ধৰণে কাৰ্য্যকৰী কৰা হব আৰু মহকুমা পৰ্য্যায়ত কি কি আৱশ্যকীয় আঁচনি লব এই সকলোখিনি মহকুমা চেল আৰু প্লেনিং কাউন্সিলত এটা সমন্বয় ৰক্ষা কৰা হৈছে। মহকুমা চেলত যিবিলাক আৱশ্যকীয় আঁচনি কাৰ্য্যকৰী কৰা যুক্তি যুক্ত সেই সকলোবিলাক ৰাজ্য পৰ্য্যায়ত পৰিকল্পনা বৰ্ডে বিবেচনা কৰিহে এই সকলোখিনি নিৰ্ণয় কৰিছে।

শ্ৰীসোণেশ্বৰ বৰা ঃ—আমাৰ চৰকাৰৰ কোৱা কথা আৰু কৰা কামৰ ব্যৱধান বৰ বেচি। এতিয়া ৫ম পঞ্চবাৰ্ষিক পৰিকল্পনাত অনুন্নত শ্ৰেণী আৰু অনুন্নত অঞ্চলৰ কাৰণে যি পৰিকল্পনাৰ কথা কোৱা হৈছে, সেই পৰিকল্পনা কেবল সপোনৰ পৰিকল্পনা হবনে দিঠকত তাৰ কাৰ্য্যকৰী কৰাৰ ব্যৱস্থা হব? তাৰ ওপৰত দৃঢ়তা ৰাখি কি কি ব্যৱস্থা কৰিব খুজিছে সেই কথা দৃঢ় ভাবে কবনে?

শ্ৰীশৰত চন্দ্ৰ সিংহ, (মুখ্যমন্ত্ৰী) :—মহোদয়, পৰিকল্পনা বা আঁচনি যুগুত কৰা সময়ত ই মাথো এটা সপোনহে। আৰু সেই সপোন যেতিয়া দিথকত পৰিণত কৰা হয় সেইটোৱেই হে উন্নয়ণ। বৰ্ত্তমানৰ সপোন আমি ভৱিষ্যতে দিথকত পৰিণত কৰিবলৈ যুক্তি যুক্ত ব্যৱস্থা কৰা হব।

শ্ৰীকবিৰ ৰায় প্ৰধানী : অধ্যক্ষ মহোদয়, বৰ্ত্তমান ৰচনা কৰা পৰিকল্পনাৰ জৰিয়তে চৰকাৰে ভাবেনে যে প্ৰত্যেকতো পিচপৰা অঞ্চল আৰু সাম্প্ৰদায়িক বৈষম্য দূৰীভুত কৰিবলৈ চৰকাৰ আগবাঢ়িব পাৰিব ?

শ্ৰীশৰত চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী) :—মাননীয় সদস্যৰ মত মই সম্পূৰ্ণ সমৰ্থন কৰো। অৱশ্যে আমাৰ ৰাজ্যৰ বিভিন্ন স্তৰৰ বিভিন্ন সম্প্ৰদায় সমূহৰ বৈষম্য আদি সকলো বিলাক বেলেগে বেলেগে বিবেচনা কৰিব পৰা হবনে নহয় কোৱা টান। কিন্তু উন্নয়ণৰ ক্ষেত্ৰত বিভিন্ন স্তৰত থকা মানুহক কিছু পৰিমাণে সমপৰ্য্যায়লৈ অনাৰ কথা বিবেচনা কৰা হব।

শ্ৰীপিটসিং কোৱঁৰ :—আমাৰ মহকুমা পৰ্য্যায়ৰ পৰিকল্পনাত কোন বিভাগে কিমান টকা কি কি কামত খৰচ কৰিব সেই বিষয়ে এটা গাইড লাইন দিয়া হৈছে। যিবিলাক মহকুমা পৰিকল্পনা চেল আছে তাত সেই বিলাক কাম কৰি আছে। সেইটো ভালকৈ নিৰ্ণয় কৰিব পৰা হবনে নহয় ? বৰ্ত্তমানে কোন বিভাগে কিমান টকা খৰছ কৰিব পাৰিব সেই বিষয়েও কিবা আভাস দিবনে ?

শ্ৰীশৰত চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী :—প্লেনিং চেল বিলাকে গাইড লাইনৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি কাম কৰি আছে। কোন শিতানত কিমান টকা নিৰ্ণয় কৰা হব সেইটো ঠিক কৰা হব যেতিয়াই গোটেই প্লেনটো প্লেনিং কমিচনে গ্ৰহণ কৰিব।

শ্ৰীবিজয় চন্দ্ৰ শৰ্ম্মা : আমাৰ পঞ্চম পঞ্চবাৰ্ষিকী পৰিকল্পনাত যি আঁচনি লোৱা হৈছে তাৰ ভিতৰত মহকুমা পৰ্য্যায়ত যিবিলাক আঁচনি লোৱা হব তাৰ খচৰা মহকুমা চেলে তৈয়াৰ কৰিব ফলত কিছুমান মহকুমাত বেছি পৰিমাণে বেছি টকা নিয়োজিত হব আৰু কিছুমানত কম পৰিমাণৰ টকা নিয়োজিত হব। সমপৰ্য্যায়ৰ বিতৰণৰ কাৰণে কিবা ব্যৱস্থা কৰিছে নেকি ?

শ্ৰীশৰত চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী) :—পৰিকল্পনাত কিমান টকা ধৰা হৈছে

সেইটোলৈ লক্ষ্য নাৰাখি মহকুমা পৰ্যায়ত চেল গঠন কৰা হৈছে। বৰ্তমান মহকুমা চেল বিলাকক যি ধৰণে কাম কৰিবলৈ এই গাইড লাইন দিয়া হৈছে সেই ভিত্তিত মহকুমা পৰিষদ বিলাকে যদি কাম কৰি যায় তেতিয়াহলে ৰাজ্যৰ পৰিকল্পনা বোৰ্ডৰ সিদ্ধান্তৰ লগত সম্পূৰ্ণভাৱে খাপ খুৱাব পৰা হব। ইয়াৰোপৰি আঞ্চলিক আৰু সামাজিক বৈষম্যতালৈ লক্ষ্য ৰাখি সমানুপাতিক ভাৱে টকাও বিতৰণ কৰিব পৰা হব।

SHORT NOTICE QUESTION

Mr. Speaker – The question hour is over. Now the Short Notice Question.

Short Notice Question No. 6. Could not be taken up as the Member is absent.

Shri Dulal Chandra Barua—Sir, if you permit me then I would like to draw the attention of the Minister in charge of education to the news item. It has been stated here that the students of the Higher Secondary Schools are resorting to hunger strike from 7 A.M to 7 P.M. We want to know about the reasons for the hunger strike.

শ্ৰীহৰেন্দ্ৰ নাথ তালুকদাৰ (শিক্ষামন্ত্ৰী) চাৰ, কাৰণটো হৈছে এয়ে যে মোক ক'বা ছোৱালীখিনিয়ে লগ কৰিছিল আৰু তেখেতসকলৰ লগত মই আলোচনাও কৰিছো। উচ্চ মাধ্যমিকত যিবিলাকে ইলেভেন ক্লাচ পাচ কৰিছে সেই ল ৰাখিনিয়ে বিচাৰিছে যে তেওঁলোকক কলেজৰ ৩ বছৰীয়া ডিগ্ৰী ক্লাচৰ প্ৰথম বছৰত নাম লগাব দিব লাগে আৰু দ্বিতীয়তে পাচ কৰা ল'ৰাখিনিক মেডিকেল কলেজৰ প্ৰি মেডিকেলত ভৰ্ত্তি কৰিব লাগে। আৰু ফেইল কৰা ল'ৰাখিনিৰ কাৰণে এটা বিশেষ পৰীক্ষা পাতিব লাগে।

অধ্যক্ষ মহোদয়, গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ে ১৯৭২ চনৰ পৰা ২ বছৰীয়া প্ৰাক্ বিশ্ববিদ্যালয় শ্ৰেণী আৰম্ভ কৰে। গতিকে এই বছৰ ডিগ্ৰী কোৰ্চৰ প্ৰথম বছৰৰ কোনো ব্যৱস্থা নাই। সেইধৰণে মেডিকেল কলেজতো প্ৰি-মেডিকেলৰ ব্যৱস্থা ৰখা নাই। বাকী ইঞ্জিনিয়াৰিং, ভেটেৰীনাৰী, এগ্ৰিকালচাৰত আছে। বাকী তেওঁলোকৰ বিশেষ পৰীক্ষাৰ

যিটো আপত্তি সেই আপত্তিটোৰ কাৰণে আমি চেকেণ্ডাৰী বোৰ্ডক কৈছো আৰু তেওঁলোকে সেইমতে ব্যৱস্থা লৈছে।

শ্ৰীদুলাল চন্দ্ৰ বৰুৱা —যদি এইটো কৰাই হৈছে তেনেহলে অনশন কিয় কৰিছে ?

শ্ৰীহৰেন্দ্ৰ নাথ তালুকদাৰ (শিক্ষামন্ত্ৰী)—এই কথাটো ভালকৈ বুজাই কোৱা হৈছে। যোৱা পৰহি তেওঁলোক বোৰ্ডলৈ গৈছিল তেতিয়া তাত ভালকৈ বুজাই দিছে—সভ্য সকলে। ডি পি, আই সুন্দৰকৈ বুজাই দিছে মযো বুজাই কৈছো। তথাপি কিয় কৰিছে কব নোৱাৰো।

Re : Transit loss

Shri Dulal Chandra Barua asked :

*493. Will the Chief Minister be pleased to state—

(a) The financial loss substained by the Government in connection with the transit losses of the consignments of "Central Government rice" despatched from Jagannath-ghat to Tezpur during 1950-51 and who are responsible ?

(b) Whether the losses have since been regularised (and if so, in what way ?)

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister) replied—

493. (a)—A transit loss of Rs. 27,448·21 P. was sustained by the Government in the matter of despatch of Central Rice from Jagannath Ghat, Calcutta to Tezpur during 1951.

The responsibility for the loss has not yet been fixed and the matter is still under examination of Government.

(b)—The losses will be regularised after responsibility for the loss is fixed on the officers if any, responsible for the loss.

বিঃ সৰ্থেবাৰীৰ কাহঁৰ বাচনৰ উদ্যোগৰ দুৰৱস্থা

শ্রীজগদীশ দাসে সুধিছে ঃ

*৪৯৪। মাননীয় উদ্যোগমন্ত্রী মহোদয়ে অনুগ্রহ কৰি জনাবনে—

(ক) সৰ্থেবাৰীৰ কাহঁৰ বাচন উদ্যোগৰ দুৰৱস্থাৰ কথা লক্ষ্য ৰাখি এনে এটা পুৰণি উদ্যোগ আধুনিকীকৰণ কৰাৰ ব্যৱস্থা চৰকাৰে কৰিছে নেকি ?

(খ) ভাৰতৰ বিভিন্ন ঠাইত উৎপাদিত কাহঁৰ বাচন অসমৰ ভিতৰলৈ অনাতো কি উপায়ে বন্ধ কৰিব পাৰি তাৰ বিষয়ে কিবা ব্যৱস্থা লৈছেনে ?

(গ) যদি লৈছে, তেন্তে কি উপায়েৰে লোৱা হৈছে জনাবনে ?

শ্রীমহম্মদ ইদ্রিছ (উদ্যোগ মন্ত্রী) য়ে উত্তৰ দিছে ঃ

৪৯৪। (ক)—চৰকাৰে এই উদ্যোগ আধুনিকীকৰণ কৰাৰ কথা চিন্তা কৰিছে।

(খ—বাহিৰৰ পৰা কাহঁৰ বাচন অসমলৈ অহাতো বন্ধ কৰিব পৰা সম্ভৱপৰ নহয়।

(গ)—ওপৰোক্ত (খ) প্রশ্নত্তোৰৰ পৰিপ্রেক্ষিতত প্রশ্ন নুঠে।

Re: Gram Sevak Training Institute

Shrimati Renuka Devi Barkataki asked:

*495. Will the Minister, Agriculture be pleased to state-

(a) Whether it is a fact that the Gram Sevak Training Institute, Gauhati has been transferred to Jorhat ?

(b) If so, what is the reason for such sudden and abrupt transfer of such an important Institute from Gauhati ?

(c) Whether there is adequate facilities at Jorhat to impart training to the Gram Sevaks ?

(d) Whether it is a fact that there is accommodation facilities for the staff including 3rd and 4th Grade employees of the Institute ?

Shri Upendra Das (Minister, Agriculture) replied:

495. (a) — Yes, it is under orders of transfer.

(b) — As per Assam Agricultural University Act, 1968 such training Centres are to be transferred to the Assam Agricultural University. It is, therefore, considered that the location of the Institution at Jorhat would be more advantageous and hence it is being transferred to Jorhat the head quarters of the University.

(c) — As the Institute is to be transferred to the University, the University is expected to accommodate the Institute in their existing buildings and to arrange better facilities later on.

(d)—Some fecilities are available at Gauhati (Khanapara) and temporary facilities will be made at Jorhat until permanent arrangement is made.

বিঃ পশু চিকিৎসালয়ৰ টকা মঞ্জুৰী

শ্ৰীসুৰেন্দ্ৰ নাথ দাসে সুধিছে ঃ

*৪৯৬। মাননীয় পশু পালন বিভাগৰ মন্ত্ৰী মহোদয়ে অনুগ্ৰহ কৰি জনাবনে—

(ক) নলবাৰী মহকুমাৰ বড়িমাখাত এখন পশু চিকিৎসালয় স্থাপন সম্পৰ্কে টকা মঞ্জুৰী হোৱাটো সঁচানে ?

(খ) যদি সঁচা হয়, কেতিয়া নিৰ্ম্মাণ কাৰ্য্য সম্পূৰ্ণ হ'ব অনুগ্ৰহ কৰি জনাবনে ?

(গ) উক্ত পশু চিকিৎসালয় নিৰ্ম্মাণৰ বাবে টেণ্ডাৰ কল, (call) কৰা হৈছে নেকি ?

(ঘ) কিমান টকা মঞ্জুৰী দিছে জনাবনে ?

শ্ৰীজয়ভদ্ৰ হাগজেৰ (পশুপালন বিভাগৰ মন্ত্ৰী) য়ে উত্তৰ দিছে ঃ

৪৯৬। (ক)—সঁচা ।

(খ)—ঠিকাদাৰক কাম কৰাৰ অনুমতি দিয়া হৈছে। কামটো এই বছৰতে উন্নয়ণ খণ্ডৰ বিযয়াৰ জৰিয়তে শেষ কৰা হ'ব।

(গ) আৰু (ঘ)—টেন্দাৰ কল (call) কৰা হৈছে আৰু সেইমৰ্ম্মে ঠিকাদাৰ মনোনীত কৰা হৈছে। টিহু-বৰমা উন্নয়ণ খন্দত ১১,১৭৫ টকা জমা আছে। আমাৰ ১৯৭২-৭৩ চনত মঞ্জুৰী কৰা ৩০,৫০০ টকা ও উন্নয়ণ খন্দৰ টকা লগ

লগাই কামটো কৰা হব। আমাৰ ৩০,৫০০ টকা উন্নয়ণ খন্দ বিষয়ালৈ পঠাই দিয়া হৈছে।

Re: North-Eastern Council

Shri Dulal Chandra Khound asked:

*497. Will the Chief Minister be pleased to state –

(a) Whether North-Eastern Council has started functioning ?

(b) If so, what is the number of Officers and other personnel at present working in the Secretariat of the N.-E. C. ?

(c) How many of them are local people from Assam ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister) replied :

497. (a)— Yes.

(b) and (c) — State Government have requested the N.-E.C. Sectt. to furnish the list of persons so far appointed in the N.-E.C Secretariat. The list is not yet received from the Ministry of Home Affairs/the Secretary, North-Eastern Council and the matter is still under correspondence.

Re: Sanction of Field Unit.

Shri Abdul Muqtadir Chaudhury asked :

*498. Will the Chief Minister be pleased to state—

(a) Whether it is a fact that a Field Unit at Silchar for the Directorate of Evaluation has been sanctioned ?

(b) If so, when it was sanctioned and where it is located ?

(c) Whether it is a fact that two such Field Units are functioning at Gauhati and Jorhat but the Field Unit at Silchar is yet to be set up ?

(d) Whether it is a fact that the Evaluation work

in Cachar is suffering for not setting up the said Field Unit ?

(e) When the Field Unit for Silchar will be set up at Silchar ?

(f) What is the reason for not setting up the Unit as yet ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister) replied :

498. (a)— Yes.

(b) — It was sanctioned in February 1971 and has been functioning from the Headquarters.

(c) (i)— Yes, Field units at Jorhat and Gauhati started functioning from the early part of January, 1971.

(c) (ii)— Does not arise in view of reply against (b).

(d)— No.

(e)— The Unit will be shifted to Silchar soon.

(f)— Does not arise.

Re: Report of Assam Pay Commission

Shrimati Renuka Devi Barkataki asked :

*499. Will the Chief Minister be pleased to state—

(a) Whether the Assam Pay Committee, 1972 has submitted its report ?

(b) If so, when the recommendation of the said Committee will be implemented ?

(c) Whether Government is aware of the fact that the cost of living index has been continually rising which has hit the low-paid Government employees adversely ?

(d) If so, whether Government propose to expedite implementation of the recommendation of the new Pay Committee ?

(e) What will be financial involvement to implement the recommendations of the said Committee ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister) replied :

499. (a)— The Assam Pay Commission submitted the first part of their Report on 12th April, 1973 recommending Inter-alia the revised pay scales.

(b) — Government have accepted the recommendations of the Commission in to be and Rules for implementing the revision of pay scales are being framed.

(c) — Yes.

(d) — Does not arise in view of reply to (b) above.

(e) — The financial implication of pay revision will be Rs. 6·25 crores per annum including the Interim Relief of Rs. 3·12 crores already sanctioned.

Re: Scheme for Rural Electrification

Shri Bijoy Krishna Handique asked :

*500. Will the Minister, Power (Electricity) be pleased to state—

(a) Whether it is a fact that due to non-submission of schemes for Rural Electrification to the Rural Electrification Corporation of India, Assam has been deprived of the loan and other facilities extended by this Corporation ?

(b) Whether Government is aware that this lapse on the part of the power Department is a serious impediment to its assurance to electrify seven thousand villages in the near future ?

Shri Mahammad Idris [Minister, Power (Electricity)] replied :

500. (a) — No.

(b) — Does not arise in view of reply to (a).

Re : Submission of Scheme

Shrimati Renuka Devi Barkataki asked :

*501. Will the Chief Minister be pleased to state—

(a) Whether it is a fact that the Assam Government has submitted a few schemes to the North-Eastern Council ?

(b) If so, what are those schemes ?

(c) What will be the financial involvement for their implementation ?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister) replied :

501. (a) — Yes.

(b)&(c)— A statement showing the schemes that are submitted so far to the North-Eastern Council is placed on the Table of the House. The financial involvement wherever estimated/determined is indicated against each of the schemes but the actual amount involved in implementing a scheme will depend on detailed survey and investigation.

Re: Waste Land

Shri Ayodhya Ram Das asked :

*502. Will the Minister, Agriculture be pleased to state-

(a) Whether the Government is aware of the fact that a vast area of waste land is lying in the Villages of Batabari and Singimari under Srijangram Circle since a long time ?

(b) Whether the Government is going to start Farming Corporation there ?

(c) If not, whether an Agricultural College will be established in that area ?

Shri Upendra Das (Minister, Agriculture) replied :

502. (a) — 179 Bighas of waste land and 207 bighas

of V.G.R. land are in Batabari Village. But there is no Government land lying vacant in Singimari Village.

(b)&(c)— No.

বি ঃ পাইকাৰী গ্ৰাহক সমবায় সমিতি

শ্ৰীমতী ৰেনুকাদেবী বৰকটকীয়ে সুধিছে ঃ

৫০৩। মাননীয় সমবায় বিভাগৰ মন্ত্ৰী মহোদয়ে অনুগ্ৰহ কৰি জনাবনে—

(ক) গুৱাহাটী চহৰৰ পাইকাৰী গ্ৰাহক সমবায় সমিতিখন পুনৰ কৰ্ম্মঠ কৰিবলৈ চৰকাৰে ৬ লাখ টকাৰ মঞ্জুৰী দিয়াৰ কথাটো সঁচানে ?

(খ) যদি সঁচা হয় এই সমিতি খনৰ পৰিচালনাৰ দায়িত্ব কাৰ ওপৰত দিয়া হৈছে ?

(গ) গুৱাহাটীৰ বহু নাগৰিকৰ অংশ থকা "সহায়িকা" খনৰ পুনৰ গঠনৰ বাবে চৰকাৰে কিবা ব্যৱস্থা লৈছে নে ?

(ঘ) সহায়িকাৰ মৃত্যু কাৰণবোৰ চৰকাৰে ফঁহিয়াই চাইছে নে ?

শ্ৰীগজেন তাঁতী (সমবায় বিভাগৰ মন্ত্ৰী) য়ে উত্তৰ দিছে ঃ

৫০৩। (ক) — ছয় লাখ টকা মঞ্জুৰী দিয়া হোৱা নাই।

(খ) — বৰ্ত্তমান এজন কাৰ্য্যবাহী বিষয়াই এই সমিতিৰ কাম চলাই আছে।

(গ) সঞ্চালক মণ্ডলী (Board of Directors) গঠন হোৱাৰ পিচতহে এই বিষয়ে এটা সিদ্ধান্তত উপনীত হব পৰা হব।

(ঘ) — হয়।

বিঃ চাহ বাগিচাৰ কৰ্ম্মচাৰী

শ্ৰীলীলাকান্ত দাসে সুধিছে ঃ

*৫০৪। মাননীয় শ্ৰম বিভাগৰ মন্ত্ৰী মহোদয়ে অনুগ্ৰহ কৰি জনাবনে—

(ক) অসমৰ চাহ বাগিচাবোৰত সৰ্ব্বমুঠ কিমান কৰ্ম্মচাৰী আছে ?

(খ) অসমৰ চাহ বাগানৰ কৰ্ম্মচাৰী সকলৰ ভিতৰত মুঠ কিমানজন অসমীয়াই চাকৰি কৰি আছে আৰু শতকৰা হাৰ কিমান ?

(গ) অসমৰ চাহ বাগান বোৰত শতকৰা কিমানজন অসমীয়া অনুসূচীত

(ঘ) অসমৰ চাহ বাগানৰ কৰ্ম্মচাৰী নিয়োগৰ ওপৰত অসম চৰকাৰৰ কর্তৃত্ব কি ?

শ্রীগজেন তাঁতী (শ্রম বিভাগৰ মন্ত্রী) য়ে উত্তৰ দিছে ঃ

৫০৪। (ক) ১১,৬৯৩ জন কৰ্ম্মচাৰী।

(খ) আৰু (গ)— ইয়াৰ সংখ্যা পৃথক ভাবে চৰকাৰৰ হাতত নাই।

(ঘ)— নিয়োগ বিনিময় কেন্দ্ৰ (বাধ্যতামুলক নিয়োগ জাননী) বিধি (Employment Exchanges Compulsory Notification of Vacancies Act,) অনুসৰি চাহ বাগান কর্তৃপক্ষই কৰ্ম্মচাৰীৰ চাকৰিৰ জাননী নিয়োগ বিনিময় কেন্দ্ৰক বাধ্যতামূলক ভাবে দিব লাগে আৰু জাননী অনুসৰি নিয়োগ বিনিময় কেন্দ্ৰই নিয়োগ কর্তাৰ বিবেচনাৰ বাবে প্ৰাৰ্থী পঠিয়াই। তাৰ বাহিৰে চৰকাৰৰ কোনো কর্তৃত্ব নাই।

Re: Railway Overbridge at Karimganj

Shri Abdul Muqtadir Choudhury asked:

*505. Will the Minister, P.W.D. be pleased to state-

(a) Whether there is a proposal for construction of Railway overbridge at Karimganj on K. C. Road ?

(b) If so, is it included in the 5th plan ?

(c) How many other Railway overbridge have been included in the said plan period ?

(d) What is the aggregate daily quantum of motor vehicles passes through this Railway gate ?

Dr. Lutfur Rahman (Minister, P.W.D.) replied:

505. (a) — Not now.

(b) — 5th plan has not been finalised yet.

(c)— Does not arise.

(d)— As the road is under Border Road Organisation we have no information now.

বি: মথাউৰি সম্প্ৰসাৰণ কৰাৰ আঁচনি

শ্ৰীঅযোধ্যা ৰাম দাসে সুধিছে:

*৫০৬। মাননীয় বান নিয়ন্ত্ৰণ বিভাগৰ মন্ত্ৰী মহোদয়ে অনুগ্ৰহ কৰি জনাবনে—

(ক) সৃজন গ্ৰাম আঞ্চলিক পঞ্চায়ত এলাকাৰ লেংটিচিঙালৈকে থকা মথাউৰিটো মেৰেৰচৰ, কুশবাৰী, লতিবাৰি হৈ কিটকি বাৰীলৈ সম্প্ৰসাৰণ কৰাৰ আঁচনি হাতত লৈছে নে?

(খ) যদি লৈছে তেন্তে কেতিয়াৰ পৰা উক্ত কাম আৰম্ভ কৰিব?

(গ) চতলা পাহাৰৰ ওচৰত কাটা খাল নামৰ খালেৰে কাটি মানাহ নৈৰ পানীৰ সোঁত ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদীত পেলাই সৃজন গ্ৰাম আঞ্চলিক পঞ্চায়তৰ এটা বৃহৎ অঞ্চলক মানাহ নৈৰ গৰাহৰ পৰা ৰক্ষা কৰাৰ বিষয়ে চিন্তা কৰিছে নে?

(ঘ) যদি কৰিছে, তেন্তে এই বিষয়ে কোনো আঁচনি হাতত লৈছেনে?

শ্ৰীবিষ্ণু প্ৰসাদ (বান নিয়ন্ত্ৰণ বিভাগৰ ৰাজ্যিক মন্ত্ৰী) য়ে উত্তৰ দিছে:

৫০৬। (ক) অনুসন্ধান চলাই থকা হৈছে।

(খ)—অনুসন্ধান শেষ কৰাৰ পিচতহে কৰ পৰা হব।

(গ)—বৰ্ত্তমানে তেনে কোনো আঁচনিৰ বিবেচনা কৰা হোৱা নাই।

(ঘ)—"গ" ৰ উত্তৰৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত প্ৰশ্ন নুঠে।

Re: Black-topping of Road

Shri Abdul Muqtadir Choudhury asked:

*507. Will the Minister, P.W.D. (R.&B.) be pleased to state—

(a) When the work of blacktopping of Karimganj-Lakhibazar P.W.D. Road will be taken up?

(b) How many Kilometres of the road remains to be black topped?

(c) What would be the amount involved in each Kilometre of black-topping?

Dr. Lutfur Rahman [Minister, P.W.D. (R.& B.)] replied:

507. (a) — There is no proposal for black-topping the whole length of Karimganj Lakhibazar Road under the 4th plan. Only a portion of 930 Metre of 2nd K.M. of the road has been black-topped during 4th plan.

(b)— 10·97 K.M.

(c) - Rs. 70,000 per K.M. approximately at the present rate.

CALLING ATTENTION NOTICE

Mr. Speaker : Item No. 2. Dr. Goswami.

Dr. Rabindra Goswami— Sir, under rule 54 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in the Assam Legislative Assembly I beg to draw the attention of the hon. Chief Minister to the news item appearing the Assam Tribune, dated 23rd May, 1973 under the caption "Yarn crisis in Assam." This is causing great hardship to the poor weavers of the State.

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister) :—Mr. Speaker, Sir, The Government's attention has been drawn to the news item. The Government of Assam are aware that there is scarcity of both hank yarn and cone yarn within the State at present. This scarcity is due to the low production of cotton yarn within the country at present primarily due to the power cut imposed in several States as a result of the failure of the monsoon last year.

To prevent the yarn traders from taking advantage of this scarcity the Government of India introduced in March, 1973 a new scheme under which all cotton yarn produced would be allocated to the different States which would take necessary steps to distribute the same through whole-salers and retailers nominated by the State Governments to the actual users of yarn. Subsequently this

scheme was to be amended by Government of India on 21st June, 1973 when they issued orders withdrawing cotton yarn in counts of 17s and below and some other types of cotton yarn from the purview of the scheme. In view of this amendment some counts of yarn will henceforth be available to actual users through private traders as in the past.

It is a fact that yarn has not reached the actual users in this State in large quantities till now because of teething troubles which are inevitable in the implementation of any new scheme till the necessary infrastructure in set up.

The Government of Assam has taken steps to set up such an infrastructure.

Till now about a few hundred bales of hank yarn and several thousand kilogrammes of cone yarn have been delivered to the wholesale nominees of the State Government by the sole importers viz. The Cotton Corporation of India.

To alleviate the present scarcity Government has been taking up with Government of India, both through their sole agents and directly, the question of allocating sufficient quantity of cotton yarn to the State at least in the quarter July to September. This approach has been fruitful and in the first allocation of yarn for the quarter July to September, 1973 received from Government of India the allocation of hank yarn and cone yarn from Government of India amounts to a few lakh kilogrammes.

It is hoped that in the subsequent allocations for this quarter much more hank and cone yarn will be allocated to the State which can thereafter be imported to alleviate the present yarn scarcity substantially.

Recently some complaints were received by the State

Government about over-charging by the sole importers viz. Cotton Corporation of India. I enquired into the matter personally and found the allegations to be substantially correct. Thereafter the matter was discussed in great detail between my officers and the officers of the Cotton Corporation of India, Gauhati with the result that the price at which the yarn will be sold by the Cotton Corporation to the wholesale nominees of the State Goverment, in future has been reduced by over Rs. 100-/ per bale in respect of each count.

Negotiations will also be held shortly between my officers and the top officers of the Cotton Corporation and it is expected that these negotiations would result in completely recasting the present price structure and enable the sale price to wholesalers to be brought down still further both in respect of hank yarn and cone yarn.

We hope that because of the steps we have been taking in this matter till now, not only will cotton yarn become available in sufficient quantities to the actual users within the State very soon but also that it will be available at very reasonable prices.

শ্ৰীমতী ৰেণুকা দেৱী বৰকটকী— মই এটা কথা পৰিস্কাৰ হ'ব বিচাৰিছো। কটন কৰপোৰেচন অব্ ইণ্ডিয়াই অসমত যিমান সূতাৰ চাহিদা পূৰণ কৰিব লাগিছিল সেই চাহিদা সম্পূৰ্ণৰূপে তেওঁলোকে পূৰণ কৰিব নোৱাৰিলে। গতিকে তাৰ কাৰণে তেওঁলোকৰ ওপৰত কিবা শাস্তিমূলক ব্যৱস্থা লোৱাৰ অধিকাধ অসম চৰকাৰৰ আছে নেকি ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্য মন্ত্ৰী)— অসম চৰকাৰৰ অধিকাৰ ইমানে আছে যে আমি এই সূতাৰ যোগানৰ দায়িত্ব এই নিগমক নিদি অন্য ব্যৱস্থা কৰিব পাৰো। অধ্যক্ষ মহোদয়, কটন কৰপোৰেচন অব্ ইণ্ডিয়াৰ লগত আলোচনা কৰা হৈছে আৰু তেওঁলোকৰ প্ৰতিনিধিয়ে তেওঁলোকৰ ক্ৰটিৰ কাৰণে দুখ প্ৰকাশ কৰিছে আৰু কথাটোৰ মীমাংসা হৈ গৈছে। ভৱিষ্যতে যাতে এনে নহয় তাৰ ব্যৱস্থা কৰিছো। আৰু এইটো আশা কৰা হৈছে—

দাম আৰু নাবাঢ়িব আৰু যিমান সূতা অসমত লাগে সিমান সূতা দিব। কালি তেওঁলোকৰ মুৰব্বী শ্ৰীধৰ আহিছিল তেওঁৰ লগত আলোচনা কৰা হৈছে আৰু তেওঁ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰি গৈছে যে অসমৰ চাহিদা পূৰণ কৰিবৰ কাৰণে যৎপৰোনাস্তি চেষ্টা কৰিব।

শ্ৰীদুলাল চন্দ্ৰ বৰুৱাঃ মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই কোৱা ত্ৰুটি কি ৰকমৰ হৈছিল জানিব পাৰোনে?

শ্ৰীশৰত চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী):—এটা অভিযোগ উঠিছিল যে কৰ-পোৰেচনে লোৱাৰ পৰা সূতাৰ দাম বেছি হৈ গল। এইটো হিচাব পত্ৰ কৰি কাগজ পত্ৰ চাই দেখা গল যে কথাটো হয় অৰ্থাৎ তেওঁলোকে দাম বেছি লৈছে। সেই কথাটো মই এই বিবৃতিটোত উল্লেখ কৰিছো। প্ৰত্যেক বেলতে প্ৰায় এশ টকা মানকৈ বেছি দাম লৈছে সেইটো হিচাব কৰি দেখা পোৱাৰ পিচত দুখ প্ৰকাশ কৰিছে। লোকেল অফিচাৰ জনৰ ত্ৰুটিৰ কাৰণেই এইটো হবলৈ পালে আৰু মূৰব্বীজনে চৰকাৰৰ ওচৰত দুখ প্ৰকাশ কৰিছে।

MATTER UNDER RULE 301

আইটেম নং—৩

Shrimati Pranita Talukdar :—Sir, I beg to raise a matter under Rule 301 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in Assam Legislative Assembly to the news item appearing in the Dainik Asom, dated 25th June, 1973 under the caption 'Asamat Mathauri Bandha Kuphal.

অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ বান বিভাগৰ পৰা মথাউৰি বিলাক বন্ধা হয় ৰাইজৰ উপকাৰৰ অৰ্থে কিন্তু দেখা যায় যে অসময়ত মথাউৰিৰ নিৰ্মাণৰ কাম আৰম্ভ কৰাৰ কাৰণে এই মথাউৰিৰ পৰা ৰাইজৰ অপকাৰহে হোৱা দেখা গৈছে। উদাহৰণ স্বৰূপে যোৱা ২৫ জুনৰ দৈনিক অসমত প্ৰকাশিত অসমত মথাউৰি বন্ধাৰ কুফল বাতৰিটোৱেই আঙুলিয়াব পাৰি। বৰপেটা মহকুমাৰ মৰা চাউলখোৱা নদীয়ে যোৱা ১০ বছৰ ধৰি বৰপেটা চহৰৰ পশ্চিম অঞ্চলৰ প্ৰায় বিশখন মান গাওঁত যথেষ্ট ক্ষতি কৰি আহিছে আৰু আমাৰ কৃষক সকলৰো যথেষ্ট অসুবিধা হৈছে। এইবছৰ আকৌ নদীৰ

দুয়ো পাৰে মথাউৰি বন্ধাৰ কাৰণে চৰকাৰে তেৰ লাখ টকা দিছিল সেই টকাৰ ভিতৰত প্ৰায় আঠ লাখ মান টকা মাটিৰ কামত খৰচ কৰা হৈছে কিন্তু সেই মাটিৰ কামো অসময়ত আৰম্ভ কৰা কাৰণে নিৰ্ম্মাণৰ কামটো সম্পূৰ্ণ নহলেই আনকি যিখিনি কাম হৈছে সিও ত্ৰুটিপূৰ্ণহে হৈছে। এই বিষয়ত যথেষ্ট অভিযোগ শুনা গৈছে। আনহাতে চাউলখোৱাৰ মথাউৰি নোহোৱা অঞ্চল বিলাকলৈ পানী সোমাই আহি খেতি পথাৰ নষ্ট কৰিছে। বিশেষকৈ নতুনকৈ নিৰ্ম্মিত হোৱা মথাউৰি ভাঙি যাবৰ উপক্ৰম হৈছে আৰু বৰপেটা মহকুমাৰ জনিয়া অঞ্চলত বিপদৰ সৃষ্টি কৰিছে। গতিকে মই আশা কৰো যিবিলাক মথাউৰি নিৰ্ম্মাণ কৰিবলগীয়া হয় তাৰ কাৰণে যাতে ৰাইজে দুখ ভোগ কৰিব নালাগে আৰু অসময়ত আৰম্ভ কৰা নহয়, কৃষকসকলৰ যাতে খেতি পথাৰ নষ্ট নহয় তাৰ কাৰণে কামত নজৰ দিব লাগে। ইয়াৰ কাৰণে স্থানীয় শিক্ষিত নিবুনৱা সকলক বা শ্ৰমিক বাহিনী সকলক ভাৰ দিব লাগে ইয়াৰ কাৰণে মই মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিলো আৰু এই বিষয়টো মই মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াৰ পৰা জানিব বিচাৰিছো

শ্ৰীদুলাল চন্দ্ৰ বৰুৱা:—তেখেতে কি কলে এইফালে আলোচনা হৈ থকাৰ কাৰণে একো বুজিব নোৱাৰিলো। যদি কপিটো সদনৰ মেজত দিয়ে তেনেহলে আমি কথাটো স্কুটিনি কৰি চাব পাৰো। গতিকে কপিটো দিব লাগে, দৰ্কাৰ হলে আলোচনা কৰিম। আমি বস্তুটোনো কি সেই কথা ভালদৰে বুজিব পৰা নাই।

মিঃ স্পীকাৰ: - আপুনি কপিটো দি দিব।

শ্ৰীবিষ্ণু প্ৰসাদ:—ইয়াত বুজিবলগীয়া কথা একো নাই……

—মিঃ স্পীকাৰ আপুনি কপিটো দি দিব।

Shri Bishnu Prasad (Minister of State): Mr. Speaker, Sir, Assam is suffering from flood from time immemorial. Due to the large scale disturbances due to 1950 earthquake in recent time there was upheaval in the hilly catchment which has resulted in large scale land slides causing problem to the normal flow of water during flood. Such similar upheaval also must have occured in earlier centuries due to which there was considerable changes in the river systems. Evident cases are river Kulsi in

Kamrup District which had its outfall at Nagarbera via Jaljali. River Pagladya had also its outfall via Nakhanda-Bhellengi etc. as against the present outfall at Lawpara.

2. In order to give protection from flood spilling over the banks of the rivers, embankments as a temporary measure were taken up for construction after independence. So far, the following lengths of embankments are constructed upto 1972.

a)	Embankment before plan period	260 KM
b)	Embankment on Brahmaputra during Plan Period	820 KM
c)	Embankment on tributaries	2140 KM
d)	Town protection and other protection works	29 Schs.
e)	Drainage channels	535 KM

3. When construction of embankment as a measure of controlling flood from spilling was taken up, there was great demand for embankments not only in the main river Brahmaputra and the main tributaries but also for the Sub-tributaries. The clamouring was for genuine reasons. As a result, embankments were taken up for construction extensively in the valley in order to cover as much area as possible basing on the local information of flood height but without looking into the soil conditions. Normally, embankments are to be designed for flood heights corresponding to flood return periods of 100 years as per all India standard after detailed examination of soil conditions and flood routing studies. This requires considerable time for collection of data, proper study and design. Our embankments are designed for low flood heights and without consideration of soil conditions. Normally, no embankment should be constructed with sand and on sand foundation. In this largest part of Brahmaputra Valley, however, there is nothing but sand. This makes our embankments very unsafe.

This financial resources required for bringing the embankments to the standard of 100 years flood frequency will be enormous and therefore it is proposed to raise and strenghthen the embankments to the standard 25 years flood return. For this an upward amount of Rs. 50·0 Crores will be required.

4. Embankments should normally be spaced properly i. e., at reasonable distance from the bank of river in order not to encroach too much into the flood zone which, however, are difficult to stick to, in view of demand from local population and also habitation of villages near the river banks. Embankments had therefore to be constructed under severe limitations with a view to give maximum coverage and to take care of local difficulties also.

5. There was a breach in Manas embankment on left bank near Langla on 18.6.73.

It is to be noted in this connection, that this embankment on sand foundation gave way on 18.6.73. The reason for breach is under further enquiry. There is no breach in Bhellengi embankment in Barpeta Sub-Division as alleged.

6. The work of raising and strengthening of Mora Chowlkhowa embankment was taken up this year as the embankments were overtopped and breached last year. Works, however, could not be completed this season. It is to be noted that it required more efforts to keep new earthwork done in position.

This embankment is required to be extended on both banks. On the right bank there is a channel by name Kachukatajan where one pilot bund was constructed by Panchayat. It is proposed to construct a sluice on this channel with extension of Mora Chowlkhowa embankment. This will stop back flow of Mora Chowlkhowa through this channel.

7. Expenditure incurred on flood control in Brahmaputra Valley so far are as under :—

(a) 1st Plans and 3rd adhoc plans— Rs. 22.37 Crores.

(b) During IVth Plan upto 1972-73 out of Rs. 29.45 Crores of ceiling.... ... . Rs. 21.80 Crores.

.... Rs. 44.17 Crores.

8. With the above mentioned expenditure, upto the beginning of Fourth Plan an area of 18.79 Lakhs acres are protected and protection to an additional area of 4.32 lakhs aeres will be given by the Fourth Plan Schemes.

9. There may be certain ill effects of embankments like drainage congestion, depriving the land of fertile silt and mud brought by flood, development of open fishery and larger and concentrated devastation on the event of breach in the embankment. But the benefit due to the embankment net work which is affording protection to an area of 18.79 lakhs acres upto the beginning of the Fourth Plan and will give protection to 23.02 lakhs acres at ihe end of the Fourth Plan is real and can not be overlooked.

Shrimati Pranita Talukdar :—Sir, due to coming of surplus water from the channel which is just on the right side of the river Chowlkhowa whether Government has decided to construct another embankment by the side of the said river ?

Shri Bishnu Prasad, Minister of State—It is under scrutiny.

INTRODUCTION, CONSIDERATION AND PASSING OF THE GOVERNMENT BILL

Mr. Speaker :—Now item No. 4.

Shri Sarat Chandra Sinha, Chief Minister :—Sir, I beg leave to introduce the Assam State Legislature Members (Removal of Disqualifications) (Amendment) Bill, 197-.

Mr. Speaker :—Has the Chief Minister leave of the House to introduce the Bill ? (voices : yes, yes) The leave is granted.

Shri Sarat Chandra Sinha, Chief Minister :—Sir, I beg to introduce the Assam State Legislature Members (Removal of Disqualifications) (Amendment) Bill, 1973.

(The Secretary read out the title of the Bill introduced)

Item No. 5.

Shri Syed Ahmad Ali. Minister, Law—Sir, I beg leave to introduce the Bengal, Agra and Assam Civil Courts (Assam Amendment) Bill, 1973.

Mr. Speaker :—Has the Minister leave of the House to introduce the Bill (voices : yes, yes). The leave is granted.

Shri Syed Ahmad Ali, Minister :—Sir, I beg to introduce the Bengal, Agra and Assam Civil Courts (Assam Amendment) Bill, 1973.

(The Secretary read out the title of the Bill introduced)

Item No. 6.

Shri Md. Idris, Minister :—Sir, I beg leave to introduce the Assam Aid to Industries (Small and Cottage Industries) (Amendment) Bill, 1973.

Mr. Speaker :—Has the Minister leave of the House to introduce the Bill ? (voices : yes, yes). The leave is granted. Here is a message from the Governor which reads as follows :

"Raj Bhavan, Shillong, the 30th June, 1973—I recommend under Article 207 (1) of the Constitution of India that the Assam Aid to Industries (Small and Cottage Industries (Amendment) Bill, 1973 be introduced in the Assam Legislative Assembly—sd : B. K. Nehru Governor of Assam."

Shri Md. Idris (Minister) :—Sir, I beg to introduce the Assam Aid to Industries (Small and Cottage Industries) (Amendment) Bill, 1973.

(The Secretary read out the title of the Bill introduced)

Item No. 7.

Shri Harendra Nath Talukdar, Minister :—Sir, I beg leave to introduce the Gauhati University (Amendment) Bill, 1973.

Mr. Speaker :—Has the Minister leave of the House to introduce the Bill ? (voices : yes). The Leave is granted. Here is a message from the Governor :

"Raj Bhavan, Shillong, the July, 1973—I recommend under Article 207 (1) of the Constitution of India that the Gauhati University (Amendment) Bill, 1973 be introduced in the Assam Legislative Assembly – sd: B. K. Nehru Governor of Assam."

Shri Harendra Nath Talukdar :—Sir, I beg to introduce the Gauhati University (Amendment) Bill, 1973.

(The Secretary read out the title of the Bill introduced)

Item No. 8.

Shri Harendra Nath Talukdar :—Sir, I beg leave to introduce the Dibrugarh University (Amendment) Bill, 1973.

Mr. Speaker :—Has the Minister leave of the House to introduce the Bill ? (voices : yes) The Leave is granted. Here is a message from the Governor :

"Raj Bhavan, Shillong the July, 1973—I recommend under Article 207 (1) of the Constitution of India that the Dibrugarh University (Amendment) Bill, 1973 be introduced in the Assam Legislative Assembly :—sd: B.K. Nehru, Governor of Assam."

Shri Harendra Nath Talukdar :—Sir, I beg to introduce the Dibrugarh University (Amendment) Bill, 1973.

(The Secretary read out the title of the Bill introduced)

Item No. 9.

(at 11-25 a.m. Mr. Speaker left the Chamber and Mr. Deputy Speaker took the Chair).

শ্ৰীতুলাল চন্দ্ৰ বৰুৱা :—অধ্যক্ষ মহোদয়, এই বিষয়ত পৰহি আমি আলোচনা উত্থাপন কৰিছিলো। সেইটো হল আমাৰ হায়াৰ চেকেণ্ডাৰী বৰ্ডৰ যিটো সংশোধনী আনিছে তাৰ ওপৰত আমাৰ ফালৰ পৰা এটা সংশোধনী আগবঢ়াইছিলো। আমাৰ সংশোধনীটো আছিল, এটা সংশোধনী হৈছে যে আমাৰ যি জন হায়াৰ চেকেণ্ডাৰী বৰ্ডৰ সভাপতি হব লাগে সেই সভাপতিজন নমিনেট নকৰি আমাৰ সদনৰ সদস্য সকলৰ পৰাই নিৰ্বাচিত কৰিব লাগে। গনতান্ত্ৰিক পদ্ধতিৰে এই নিৰ্বাচন হলে আমাৰ এই অনুষ্ঠানটোৰ মঙ্গল হব বুলি আমি ভাবো। মন্ত্ৰী মহোদয়ে সিদিনা জনাইছে যে তেখেতে নিৰ্বাচনৰ বিজ হায়াৰ চেকেণ্ডাৰী বৰ্ডৰ মাজলৈ আনিব বিচৰা নাই। আমি তেখেতৰ এই কথাত ভাল পাইছো। এইখিনিতে মই উল্লেখ কৰিব বিচাৰিছো যে আমাৰ এই চৰকাৰে শাসন ভাৰ লোৱাৰ লগে লগে আমাৰ শিক্ষা নীতিৰ ক্ষেত্ৰত কিছুমান খেলিমেলি দেখিবলৈ পাইছোঁ।

(উপাধ্যক্ষই অধ্যক্ষৰ আসন লয়)

উপাধ্যক্ষ মহোদয়, আপুনি জানে আমি এটা কথা সদায় দৃঢ় ভাৱে ঘোষণা কৰি আহিছো যে শিক্ষানুষ্ঠান বিলাকত কোনো ক্ষেত্ৰতে কোনো ফালৰ পৰা ৰাজনৈতিক বিজ সোমাব নালাগে। কিন্তু আজি আমি দেখিবলৈ পাইছো যে আমাৰ যিটো ঘোষিত নীতি মন্ত্ৰী মহোদয়ে আমাৰ আগত কৈছে যে মাধ্যমিক শিক্ষা বৰ্ড'ত ৰাজনৈতিক বিজ বা নিৰ্বাচন সোমাব দিব খোজা নাই, সেই কাৰণে মই জানিব বিচাৰিছো যে আমাৰ যি বিলাক কলেজৰ গভৰ্নিং বদি আছে, যি বিলাক মেনেজিং কমিটি আছে এই বিলাকৰ ক্ষেত্ৰত চৰকাৰে ৰাজনৈতিক দৃষ্টি ভঙ্গীৰে চাবলৈ চেষ্টা কৰিছে। আমাৰ ভালেকেইজন সদস্যই বাজেটত কৈ আহিছে আৰু বহুতে অংশ গ্ৰহণ কৰিব। মই কবলৈ বাধ্য হৈছো যে আমাৰ শিক্ষা নীতিৰ ক্ষেত্ৰত যিটো আমূল পৰিবৰ্ত্তনৰ কথা চৰকাৰে ঘোষণা কৰিছে তাৰ ওপৰত যি মনোভাব চৰকাৰে দেখুৱাব লাগিছিল সেই মনোভাব আজি দেখুৱাব পৰা নাই। উপাধ্যক্ষ মহোদয়, আপুনি জানে ১৯৭১-৭২ চনৰ বাজেট অধিবেশনত আমাৰ ভালে কেইজন মাননীয় সদস্যই মাধ্যমিক শিক্ষা বৰ্ড'ৰ কেৰোণ সম্পৰ্কত তদন্তৰ দাবী কৰিছিল। এই পৰিপ্ৰেক্ষিতত চৰকাৰে আশ্বাস দিছিল যে সোনকালে বিষয়টো তদন্ত কৰি তাৰ প্ৰতিবেদন বিধান সভাত দাখিল কৰিব। কিন্তু আজি ২ বছৰ পাৰ হৈ গল। এই সম্পৰ্কত কি হল, কি নহল একো নজনালে এইটো আছিল টেক্স বুক আৰু কিতাপ নিৰ্বাচনী সম্পৰ্কত। কিন্তু আজিলৈকে এই সম্পৰ্কত কোনো ধৰণৰ সহাৰি চৰকাৰৰ তৰফৰ পৰা পোৱা নাই। আজি চৰকাৰে কৈছে যে তেখেতসকলে নীতি অনুসৰি কাম কৰিব বুলি আশ্বাস দিছে। কিন্তু কথা আৰু কাম কৰা দুটা বেলেগ বস্তু। আজি সদনত, সদনৰ বাহিৰত চৰকাৰে বহুত ধৰণৰ কথা বতৰা, বহুত ধৰণৰ প্ৰতিশ্ৰুতি ৰাইজক তথা সদনক দি আহিছে। কিন্তু সেই প্ৰতিশ্ৰুতি বিলাক পালন কৰিব পৰা নাই। আজি অলপ সময়ৰ আগতে যিটো প্ৰশ্ন সদনত ডাঙি ধৰা হৈছিল 'হায়াৰ চেকেণ্ডাৰী বৰ্ড'ৰ' যি বিলাক লৰাই অনশন আৰম্ভ কৰিছে সেইটো কিয় হবলৈ পাইছে ?

আজি আমাৰ চৰকাৰে যি ধৰণে শিক্ষা নীতিৰ পৰিবৰ্ত্তনৰ ক্ষেত্ৰত বিহিত ব্যৱস্থা লব লাগিছিল সেই ব্যৱস্থা আগতিয়াকৈ লব নোৱাৰাৰ

কাৰণেই আজি এনে ধৰণৰ অৱস্থাত উপনীত হ্‌বলগীয়া হৈছোঁ। ছাত্ৰসকলে আজি যি অনশন আন্দোলন কৰিছে সেইটো শুদ্ধ হৈছে নে নাই হোৱা সেইটো আমি ভালদৰে ফহিয়াই চাব লাগিব কিয়নো আজি আমিয়েই তেওঁলোকৰ অভিভাৱক আৰু আমিয়েই তেওঁলোকৰ ভৱিষ্যত ৰচনা কৰি দিব লাগিব। তেওঁলোকক প্ৰকৃত সুশিক্ষা-দীক্ষা সকলো প্ৰকাৰ সুবিধা প্ৰদান কৰিব লাগিব আৰু চাব লাগিব, কি ধৰণে আমাৰ ছাত্ৰ সকলক শিক্ষাৰ যোগেদি প্ৰকৃত মানবীয় দৃষ্টিত আগবঢ়াই নিব পাৰি আৰু মানুহ হিচাবে সংসাৰ যুদ্ধত যাতে যি কোনো অৱস্থাতে জয়যুক্ত হব পাৰে তাৰ সুবিধা দিব পাৰিব লাগিব।

উপাধ্যক্ষ মহোদয়, আজি এনেকুৱা এটা অৱস্থাৰ সৃষ্টি হৈছে যে যিটো অৱস্থাৰ যোগেদি আমাৰ ছাত্ৰসকলক আমি আন্দোলন মুখী কৰিবলৈ বাধ্য কৰিছোঁ। শিক্ষা মন্ত্ৰী মহোদয়েও আজি আমাৰ লগত একমত হব যে, চৰকাৰে শিক্ষাৰ নীতিৰ ফালৰ পৰা আগতিয়াকৈ উপযুক্ত ব্যৱস্থা হাতত লোৱা হলে আৰু যি ধৰণে তেখেতে কৰ্ত্তব্যত আগবাঢ়িব লাগিছিল আৰু যি ধৰণে আশ্বাস দিছিল সেই আশ্বাস পূৰণ কৰাৰ কাৰণে যেনেদৰে তত্‌-পৰতাৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগিছিল সেইমতে নকৰাৰ কাৰণেই আজি আমি অনশন আন্দোলন ইত্যাদিৰ সম্মুখীন হব লগা হৈছোঁ। চৰকাৰে আশ্বাস দিয়ক নিদিয়ক, ছাত্ৰসকলৰ দাবী পূৰণ কৰক নকৰক আজি যি ব্যৱস্থাৰ কথা কবলৈ ওলাইছোঁ, যে আজি এনেকুৱা এটা অৱস্থাত যি ধৰণে শাসন যন্ত্ৰৰ পৰিচালনা কৰিবলৈ বিচৰা হৈছে কোনো ক্ষেত্ৰতেই চৰকাৰে উপযুক্ত ব্যৱস্থা লোৱা দেখা নাযায় যেতিয়ালৈকে কোনো আন্দোলনৰ সৃষ্টি নহয়, বিধান সভাৰ সন্মুখত অনশন বা বিক্ষোভ প্ৰদৰ্শন নহয় তেতিয়ালৈকে চৰকাৰৰ ভূল-ত্ৰুতিবোৰ চকুৰ আগত নপৰে। শিক্ষা নীতিৰ পৰিবৰ্ত্তন কৰাৰ উদ্দেশ্যে চৰকাৰে যি ব্যৱস্থা লব লাগিছিল সেই ব্যৱস্থা লগে লগেই লোৱা হলে যেনেকৈ- আজি হায়াৰ চেকেন্দাৰী পৰীক্ষা দি পাচ কৰা বা ফেইল কৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সকলৰ কি ব্যৱস্থা লোৱা হব ইত্যাদি, তেওঁলোকক মেডিকেল কলেজত বা ইঞ্জিনিয়াৰিং কলেজত বা বিশ্ববিদ্যালয়ত শিক্ষা আহৰণ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত যিখিনি ব্যৱস্থা লব লাগিছিল সেইমতে নোলোৱাৰ কাৰণেই এনে ধৰণৰ অৱস্থাৰ সৃষ্টি হ'ল। শিক্ষা মন্ত্ৰীয়ে আজি

এনেবোৰ বেমেজালিৰ কাৰণে বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ওপৰত জগৰ দি নিজে গা এৰা দিব বিচাৰিছে কিন্তু সেইটো কৰা উচিত হোৱা নাই। চৰকাৰেই আজি শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত বিচাৰ বিবেচনা কৰা প্ৰধান কৰ্ত্তব্য। বিশ্ববিদ্যালয়ক 'অউটনমাচ' বডি বুলি ভাবি গা এৰা দিয়াটো সমীচিন নহয় চৰকাৰেহে দিহা-পৰামৰ্শ আৰু উচিত 'ডিৰেকশ্যন' শিক্ষাৰ পৰিবৰ্ত্তনৰ ক্ষেত্ৰত আগ-বঢ়াব লাগে। এই বিলাক থিকমতে পালন নকৰাৰ ফলতেই আজি এনেকুৱা এটা অৱস্থাৰ সৃষ্টি হৈছে। প্ৰত্যেক ক্ষেত্ৰতে আমি কি কাম কৰিম বিধান সভাত কি কি সিদ্ধান্ত লম, আকৌ কোনোবাই আহি জোৰ কৰিম আৰু কোনোবাই আহি কৰ মতামত দিয়া নাছিল আৰু কোনোবাই আহি হুমকি দিব 'বাধা' দিছিলো, ইত্যাদি কিয় হব লাগে?

We are not party to that resolution we are not party to that resolution* It dose not mean that we are to accept it in to to.

আমাৰ প্ৰধানকৈ চকুত পৰে প্ৰশাসনীয় ক্ষেত্ৰতেই হওক বা আন আন ক্ষেত্ৰতেই হওক আমি ৰাজ্যখনৰ ভৱিষ্যত শিক্ষা-দীক্ষা বা আন আন বিষয়ত যি পথ নিৰ্দ্দেশ কৰিম সেই সিদ্ধান্তক কিয় আমি গজ-গজীয়া ৰূপ দিব নোৱাৰো? তাৰ প্ৰধান কাৰণ হ'ল এই সিদ্ধান্ত সমূহক কাৰ্য্যকৰী কৰিবলৈ যিখিনি সাজ-সৰঞ্জামৰ প্ৰয়োজন সেইবিলাকৰ অভাৱ আমি সদায়েই অনুভৱ কৰি আহিছোঁ। প্ৰাইমাৰী স্কুলৰ শিক্ষা পৰিবৰ্ত্তন হল, এতিয়া ৬ বছৰ শিক্ষাৰ ব্যৱস্থা হ'ল কিন্তু সেই সময়ত এনেবোৰ বেমেজালি পুনৰ বিবেচনা কৰা নহ'ল। শিক্ষা মন্ত্ৰী হৰেন্দ্ৰ নাথ তালুকদাৰ কোন পৰিয়ালৰ পৰা আহিছে? দুলাল চন্দ্ৰ বৰুৱা কোন পৰিয়ালৰ পৰা আহিছে? আজি এওঁলোকৰেই ভতিজা শৰত সিংহৰ ভতিজা বিলাকেহে সেই স্কুলবোৰত পঢ়িব, গতিকে আজি এই কিদোৱাই চাহাব বা অইন যিবিলাক চাহাব আছে তেওঁলোকৰ লৰা-ছোৱালী বা ভতিজাই সেই স্কুলবোৰত নপঢ়ে। অথচ তেওঁলোকেই এই পলিচিবোৰ কৰিব গতিকে আমাৰ গাৱঁৰ লৰা-ছোৱালীবোৰে এই চাহাববোৰৰ পলিচিৰ পৰা কি আশা কৰিব পাৰে?

এনে ক্ষেত্ৰত মই কও আমি কিয় শিক্ষা নীতিৰ ক্ষেত্ৰত চচিয় ইক'নমিক, সমাজ ব্যৱস্থা আমাৰ আৰ্থিক অৱস্থা আৰু আমাৰ যিটো ৰাজনৈতিক

অৱস্থা তাৰ লগত খাপখুৱাই কিয় আমি কাম কৰিব নোৱাৰো। উপাধ্যক্ষ মহোদয়, আজি আমাৰ ভাৰতবৰ্ষৰ অন্যান্য ৰাষ্ট্ৰ বা ৰাজ্য আছে সেই ৰাজ্যবিলাকৰ লগত আমাৰ ৰাজ্যৰ ব্যৱস্থা নিমিলিবও পাৰে আমাৰ চিন্তা ধাৰা নিমিলিবও পাৰে আৰু অন্যান্য বিষয়ও নিমিলিব পাৰে, সেইকাৰণে উপাধ্যক্ষ মহোদয়, মই বাজেট বক্তৃতাত কৈছিলো অসমখন এখন এনেকুৱা দেশ যিখন দেশৰ সামাজিক ব্যৱস্থা বেলেগ ধৰণৰ চিন্তা ধাৰাও বেলেগ ধৰণৰ মুঠতে সকলো প্ৰকাৰেই বেলেগ। গতিকেই আজি এই ক্ষেত্ৰত আমাৰ বেলেগ ধৰণৰ সিদ্ধান্তৰ প্ৰয়োজন।

অসম দেশৰ মানুহ চিৰদিনেই স্বাধীন চিতিয়া আছিল কিন্তু এতিয়া আমাৰ মানুহবিলাক সোৰোপা হৈ যাবলৈ ধৰিছে, যিখন দেশত মোগলে ১৭ বাৰ আক্ৰমণ কৰিবলৈ আহিও, নোৱাৰি ব্যৰ্থতাৰে ফিৰি যাবলগা হৈছে অসমীয়া ৰাইজৰ মুখত মাত নাই, আজি এনে এটা পদ্ধতি লোৱা হৈছে যিটো নেকি গ্ৰহণ যোগ্য নহয়। সেই পদ্ধতিত কেনেকৈ শিক্ষা দিয়া হব? আমি সৰুতে গছৰ তলত পঢ়িছিলো, কলৰুৱা লৈ আমি পঢ়িবলৈ গৈছিলো। কিন্তু আজি ২৫ বছৰৰ পাচতো কিবা পৰিবৰ্ত্তন হ'ল নে? আমাৰ গাওঁ অঞ্চলত আজিও লৰা-ছোৱালীৰ স্কুল ঘৰৰ অৱস্থা অতিকৈ শোচনীয়, স্কুলবোৰৰ ঘৰ-দুৱাৰবোৰ ভঙা-চিঙা, গছৰ তলত বহি পঢ়িব লগা হয়, কোনো সময়ত বস্তা কঢ়িয়াই স্কুললৈ যাব লগা হয়। আজি সভা-পতিজন বা ডি পি, আই জন আতৰ কৰিলেই শিক্ষাৰ পৰিবৰ্ত্তন হব সেইটো নহয়, শিক্ষাৰ বেচিচটোকে বা 'ফাউনডেশ্যণ'টোযেই পৰিবৰ্ত্তন কৰিব লাগিব। ক'ত কৰিব লাগিব 'ডিচপুৰত' নহয় বা 'গুৱাহাটীত' নহয় সেইটো কৰিব লাগিব ৰামদিয়া হাজোৰ গাওঁ অঞ্চলত, সেইটো কৰিব লাগিব তেজপুৰ, মঙ্গলদৈত, গাওঁৰ পৰা আৰম্ভ কৰিলেহে আমি আগবাঢ়ি যাব পাৰিম। গছৰ গুৰিৰ পৰা আৰম্ভ কৰিব লাগে কিন্তু আমি ওলোটা ফালৰ পৰা গছত উঠিবলৈ চেষ্টা কৰিছো। কেন্দ্ৰত যিবিলাক মানুহ আছে সেই সকলে আজি দিল্লীত বহি দিল্লী, মাদ্ৰাজ, মহাৰাষ্ট্ৰ বা তামিলনাডুৰ সামাজিক আৰু আৰ্থিক ভিত্তিত শিক্ষাৰ নীতি পৰিবৰ্ত্তন কৰিবলৈ গলে অসমৰ ক্ষেত্ৰত কেনেকৈ প্ৰযোজ্য হব? অসমৰ ৰাইজৰ হৈ অসম চৰকাৰৰ হৈ অসমৰ শিক্ষা নীতিৰ পৰিবৰ্ত্তন সাধিবলৈ আৰু সেই বিষয়ে পৰামৰ্শ দিবলৈ কোনোবা মানুহ আছিল নেকি? এজনো শিক্ষাবিদ আছিল জানো?

'মুৰালি' বা 'কোঠাৰী' কমিশ্যনে দিয়া গাইড-লাইন মতে সকলো ক্ষেত্ৰতে চাবলাগিব আমাৰ শিক্ষা নীতি। আমাৰ সামাজিক আৰু আৰ্থিক ভিত্তিৰ ওপৰতহে নিৰ্ভৰ কৰি আগবাঢ়িব লাগে। আমাৰ গাওঁ অঞ্চলৰ গৰীব শ্ৰেণীৰ সতি সন্ততি যি সকল আছে তেওঁলোকৰ বাবেহে আমি অধিক মনোযোগ দিব লাগে। দিল্লী মহানগৰত বহি শিক্ষা নীতিৰ আমি আমোল পৰিবৰ্ত্তন আনিব নোৱাৰিম। সেই নীতিৰ ফলো আমাৰ নিচিনা গৰীব ৰাজ্যত কেতিয়াও ভাল হব নোৱাৰে। যি মাটি কামুৰী আমি ডাঙৰ দীঘল হৈছিলো আৰু যি মাটিত আমি জন্ম গ্ৰহণ কৰিছিলো সেই মাটিৰেই আইন নীতি, শিক্ষা নীতি, সমাজ নীতিৰ ওপৰত ভিত্তি কৰিহে আমি শিক্ষা নীতিৰ আমোল পৰিবৰ্ত্তন আনিব পাৰিম আৰু সেই নীতিৰ ফলো আমি ভাল ধৰণে পাব পাৰো।

গতিকে আজি আমি কব বিচাৰিছোঁ যে, আৰম্ভণিতেই আমাৰ কেৰোণ হৈছে। প্ৰথমে হৈছে প্ৰাইমেৰী স্কুলৰ শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত। আজি যিটো কথা চৰকাৰে ভাবিছে তাৰ দ্বাৰা মাথোন একশ্ৰেণীৰ লোকক আতৰাইহে পথোৱাৰ চেষ্টা কৰিছোঁ। আজি এইটো কথাত আমাৰ মাননীয় শিক্ষা মন্ত্ৰী একমত হব লাগিব যে, আজি কালি যিটো বয়সত আমাৰ লৰাছোৱালী বিলাকক স্কুললৈ পঠোৱা হয় সেইটো বয়সত আমি নাঙঠ হৈয়ে আছিলোঁ। আজি কালিৰ লৰাছোৱালীয়ে আনৰ আগত নেলাগে নিজৰ মাক বাপেকৰ আগতেই পেণ্ট আদি নিপিন্ধাকৈ বাহিৰলৈ ওলাব নোখোঁজে। পৰিবৰ্ত্তন এনেকুৱাই হৈছে আমাৰ সমাজত। দ্বিতীয় তৃতীয় শ্ৰেণীলৈকে আমাৰ নাঙঠা হৈ থাকোতেই গৈছিল আৰু ঘৰত থকা সময়ত গামোছা এখন পিন্ধিয়েই আমি কটাই দিছিলোঁ। আজি সেইদৰে মোৰ সতি-সন্ততি বা মাননীয় মন্ত্ৰীমহোদয়ৰ লৰা-ছোৱালীকে সেইদৰে দিবনে বা আমাৰ সমাজৰ অনান্য শ্ৰেণীৰ লোকসকলেও সেইদৰে ৰাখিবনে? কেতিয়াও নেৰাখে। এইদৰে অকল নগৰ চহৰতে মানুহৰ দৃষ্টিভঙ্গীৰ পৰিবৰ্ত্তন হোৱা নাই, চুকে কোনে গাৱঁৰ নিভৃততম অঞ্চল বিলাকতো এই দৰে চিন্তাধাৰাৰ আমূল পৰিবৰ্ত্তন হৈছে। গতিকে দেশৰ এই পৰিবৰ্ত্তিত অৱস্থাৰ লগত খাপ খোৱাকৈহে আমাৰ শিক্ষা নীতি নিৰ্দ্ধাৰিত কৰিব লাগিব। আমাৰ প্ৰথম সোপান হৈছে প্ৰাইমেৰী শিক্ষা আৰু তাতকৈও প্ৰথম আৰু প্ৰধান হৈছে প্ৰি-প্ৰাইমেৰী

অৱস্থাটো। গতিকে আমাৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ আদি সোপান এই স্তৰ দুটাৰ আমূল পৰিবৰ্ত্তনৰ ব্যৱস্থা আমাৰ চৰকাৰে কৰিব লাগে। আমাৰ চৰকাৰে আজি বিশ্ববিদ্যালয় বিল পাছ কৰিছে। বহুত টকা পইছা তাত ধৰা হৈছে। কিন্তু অকল টকা—পইছা দি পেলাইয়েই শিক্ষাৰ সম্প্ৰসাৰণ কৰিব নোৱাৰি। শিক্ষা নীতিটোৰ পৰিবৰ্ত্তন ঘটাবলৈ হলে আমাৰ ভেটিটোহে প্ৰথমে ঠিক কৰি লব লাগিব। এই ভেটিটো ভাল কৰিব নোৱাৰিলে পিছত উচ্চ পৰ্য্যায়ত গৈ দীঘলকৈ চুলি দাড়ি ৰখাৰ বাহিৰে অন্য ভাল শিক্ষা হব নোৱাৰে। মই সৌ সিদিনাও কৈছিলো যে, এম, এ পাছ কৰি আহিলেও এখন দৰ্খাস্ত সাত বাৰ মান লিখিবলৈ কলেও তাক এজন ছাত্ৰই শুদ্ধকৈ লিখিব নোৱাৰিব। অৱশ্যে সকলোৰে ক্ষেত্ৰত এইটো নহয়। আজি আমাৰ মাননীয় শিক্ষা মন্ত্ৰী মহোদয়েও এইটো স্বীকাৰ কৰিব লাগিব যে, তেখেত কটন কলেজত পঢ়িছিল যদিও তেখেতৰ আদি সোপানটো কটন কলেজত আৰম্ভ হোৱা নাছিল, আচল স্তৰটো আৰম্ভ হৈছিল প্ৰাইমেৰী আৰু হাইস্কুল পৰ্য্যায়তহে। তাৰ পৰা পোৱা আদৰ্শৰ ওপৰত ভিত্তি কৰিহে তেখেতে পিছত এম. এছ, চি পাছ কৰি অধ্যাপনা কৰিবলৈ প্ৰয়াস পাইছিল। ঠিক সেইদৰে মইও তেনেকুৱা এটা 'ফাউণ্ডেশ্বন'ৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি আহিহে আজি কোনোবা এটা ক্ষেত্ৰত অলপ বৰঙণি যোগাবলৈ চেষ্টা কৰিব পাৰিছো। সিদিনা ছাত্ৰ সকলৰ যিটো 'ডেপুটেশ্বন' আহিছিল সেই ছাত্ৰৰ দলটো মোৰ তালৈকো গৈছিল। তেওঁলোকে যি ধৰণেৰে কথা কৈছিল অন্ততঃ শিক্ষা মন্ত্ৰীয়ে জ্যেষ্ঠ জনৰ আগত সেই ধৰণে দাবি দি বা ধমকি দি কথা নিশ্চয় নকলেহেতেন। গতিকে ইয়াৰ পৰাই দেখা যায় যে, আমাৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাটোত কেৰোণ সোমাই আছে। তাৰ আৰু এটা উদাহৰণ মই দিব পাৰোঁ যে, মোৰে সমষ্টিত চিনামৰা বুলি হাইস্কুল এখনত 'এড্‌যাষ্টমেণ্ট' কৰিবৰ কাৰণে ক্লাছ নাইন নে চেভন্‌ৰ লৰাছোৱালী বিলাকক যাবলৈ কোৱাত ছাত্ৰ-ছাত্ৰী বিলাকে তাতে 'ষ্ট্ৰাইক' কৰিলে। যদি তেনেকুৱা এটা অৱস্থাই হয় তেতিয়াহলে, হায়াৰ চেকেণ্ডেৰি বৰ্ড আদি পাতি দিলেও তাৰ পৰা কোনো লাভ নহব। আজি শিক্ষা ব্যৱস্থাত এই বিলাক আসেঁাৱাহপূৰ্ণ কথা সোমোৱাৰ একমাত্ৰ কাৰণ হৈছে যে, শিক্ষা ব্যৱস্থাত ৰাজনৈতিক বাতাবৰণ এটা সোমোৱাই দিয়াৰ সুবিধা দিয়া হৈছে। গতিকেই আজি এই অৱস্থাৰ সৃষ্টি

আমি শিক্ষামন্ত্ৰী মহোদয়ৰ পৰা এইটো কথা স্পষ্টকৈ জানিবলৈ বিছাৰিছো যে, তেখেতে এই সংশোধনী বিলৰ দ্বাৰা কি কৰিবলৈ বিছাৰিছে ? বৰ্ড গঠন কৰি আমাৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাত ৰাজনীতি নোসোমোৱাকৈ ৰাখিব পাৰিবনে ? শিক্ষা বৰ্ড গঠন কৰি আমাৰ শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত এটা নিকা প্ৰশাসন দিব পাৰিবনে ? আৰু লগতে আমাৰ শিক্ষাৰ সম্প্ৰসাৰণৰ ক্ষেত্ৰত যিবিলাক প্ৰতিবন্ধকতাৰ সৃষ্টি হৈছে সেইবিলাক প্ৰতিবন্ধকতাৰ মূলোচ্ছেদ কৰি আমাৰ ৰাজ্যখনত প্ৰকৃত শিক্ষা সম্প্ৰসাৰণৰ পথ সুগম কৰি তুলিব পাৰিবনে ? যদি পাৰে তেতিয়াহলে, আমিও এই বিলৰ সমৰ্থন কৰিম। কিন্তু কাৰ্য্যক্ষেত্ৰত সেইটো আমি দেখিবলৈ পোৱা নাই কাৰণেই এই সংশোধনী বিলৰ বিৰোধীতা কৰিছোঁ। লগতে যিবিলাক তথ্যপাতি আমি এই সদনত দিছোঁ এই বিলৰ সম্পৰ্কত দিয়া সেই তথ্যপাতিবোৰৰ মতামত এই সদনত জনাব বুলি আশা কৰি মোৰ বক্তব্যৰ সামৰণি মাৰিলোঁ।

শ্ৰীমতী ৰেণুকাদেৱী বৰকটকী :—মাননীয় উপাধ্যক্ষ মহোদয়, অসম মাধ্যমিক শিক্ষা সংশোধিত বিধেয়ক বিলখনৰ মই বিৰোধীতা কৰিব খুজিছোঁ এই কাৰণেই যে, যিটো কাৰণত মাননীয় শিক্ষা মন্ত্ৰীয়ে এই সংশোধনী বিলখন আনিছে সেইটো একেবাৰেই অযুক্তিকৰ। তাত যদি কিবা যুক্তি আছেও তথাপিও বৰ্তমান চৰকাৰী ব্যৱস্থাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত যি যুক্তিহীন হৈ পৰিছে। শিক্ষা পৰিষদৰ ভিতৰত যি বিলাক বেৰোগ সোমাইছে সেই বেৰোগ বিলাকৰ মূলোচ্ছেদ নকৰাকৈয়ে কেৱল স্থায়ী ভাৱে পৰিষদৰ সভাপতিজন নিয়োগ কৰিব পাৰিলেই এই পৰিষদৰ কাম-কাজ সুকলমে চলিব বুলি যদি আমাৰ মাননীয় শিক্ষা মন্ত্ৰীয়ে ভাবিছে তেতিয়াহলে, শিক্ষা মন্ত্ৰীৰ এই অলিক কল্পনা সপোন হৈয়ে ৰব। বাস্তৱত সি কেতিয়াও প্ৰতিফলিত হব নোৱাৰে। আজি মুদালী কমিশ্যনৰ পৰা আৰম্ভ কৰি এজন এজনকৈ ইটোৰ পিছত সিটোকৈ কমিশ্যন বহুৱাই আমাৰ দেশৰ শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ ওপৰত গবেষণা চলাইছে। এতিয়ালৈকে কোঠাৰী চাহাবৰ গৱেষণাই শেষ গৱেষণা। কোঠাৰী কমিশ্যনৰ অনুমোদন অসম আৰু মহিশূৰত মানি লোৱা হল যদিও কি কাৰণে এই কমিশ্যনৰ অনুমোদন মানি লোৱা হ'ল সেইটো প্ৰচাৰ কৰিবৰ কাৰণে আমাৰ ৰাজ্যখনত মাধ্যমিক বোৰ্ডৰ দ্বাৰা কোনো

আমাৰ ৰাজ্যখনৰ শিক্ষা জগতত এক বিভীষিকাৰহে সৃষ্টি কৰিলে। এনেকুৱা এটা 'কন্‌ফিউজন' আৰু 'কেয়চিক' কণ্ডিশ্যন'ৰ সৃষ্টি কৰিছে যে, ৰাজ্যৰ এটা অংশৰ মানুহে এইবিলাক গ্ৰহণ কৰিছে আৰু অন্য এটা অংশৰ মানুহে এইটো নাকচ কৰিছে ইত্যাদি ধৰণৰ ব্যৱস্থাই হৈছে। কি হাইস্কুল, কি হায়াৰ চেকেণ্ডাৰী স্কুল, শিক্ষক শিক্ষাবিদ আদি সকলোৱেই এটা 'কন্‌ফিউজন' অৱস্থাত আছে। আজি যদি কোঠাৰী কমিশ্যনৰ অনুমোদনবিলাক ঠিকমতে কাৰ্য্যত পৰিণত কৰিব পাৰি তেতিয়াহ'লে আমাৰ ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষা নীতিত এটা আমূল পৰিবৰ্ত্তন হব পাৰে। 'ট্ৰেন্সিশ্যন-পিৰিয়দ'ত বৰ্ডৰ ফালৰ পৰা যিখিনি ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিব লাগিছিল সেইখিনি বৰ্ডে সময়ত লব নোৱাৰিলে। কিন্তু বৰ্ডক কোনো তাৰ দোষাৰোপ নকৰাকৈয়ে অৰ্থাৎ বৰ্ডৰ যি বিলাক দোষ-ক্ৰুটি আছে সেইবিলাক সংশোধন নকৰাকৈয়ে এজন স্থায়ী সভাপতি নিয়োগ কৰিলেই শিক্ষা ব্যৱস্থাৰ আমূল পৰিবৰ্ত্তন কেতিয়াও হ'ব নোৱাৰিব। কোঠাৰী কমিশ্যনৰ এটা পৰামৰ্শ আছিল যে, ৫ম মান শ্ৰেণীৰ পৰাই সংস্কৃত শিক্ষা বাধ্যতামূলক কৰিব লাগে। কিন্তু কি ভিত্তিত কোঠাৰী কমিশ্যনে এই পৰামৰ্শটো দিছিল সেই কথাটো অসমৰ মানুহক বুজাই দিবৰ কাৰণে এই বৰ্ডে কোনো ব্যৱস্থাই নকৰিলে। ফলত এনেকুৱা বিৰূপ মনো ভাৱৰ সৃষ্টি হৈছে যে, মুছলমান সম্প্ৰদায়ৰ লোকসকলে ফাৰ্চী আৰু উৰ্দ্দুক উঠাই দিবৰ কাৰণে যা তাক হেঁচা দি ৰাখিবৰ বাবেইহে এই ব্যৱস্থা কৰা হৈছে বুলি ভাবিবলৈ বাধ্য হৈছে।

অসম চৰকাৰে বাধ্যতামুলক সংস্কৃত শিক্ষা তুলি দিব লাগে বুলি চাকুৰ্লাৰ দিছে। কোঠাৰী আয়োগৰ প্ৰতিবেদনত আছিল ৫ম মানত সংস্কৃত ভাষা পঢ়াব লাগে—অসমীয়া মাতৃভাষা হোৱা হেতুকে সংস্কৃতৰ পৰা ভাল ভাল শব্দবিলাক সংগ্ৰহ কৰি ল'ৰা-ছোৱালীবিলাকে নিজৰ ভাষাটো উন্নত কৰিব গতিকে পঞ্চম শ্ৰেণীত সংস্কৃত ভাষাটো বাধ্যতামূলক ভাবে শিকাব লাগে। কিন্তু বোৰ্ডে এই কথাটো ঠিকমতে প্ৰচাৰ কৰিব নোৱাৰিলে, ফলত বিৰূপ প্ৰতিক্ৰিয়া অসম দেশত হল। বিজ্ঞান শিক্ষাৰ কাৰণে বিজ্ঞানাগাৰ নাই। কোঠাৰী আয়োগৰ মতে কম খৰচত কম পইচাত স্থায়ী স্কুলত দৈনিক বিজ্ঞানৰ কাম শিকাবৰ কাৰণে সৰু সৰু বিজ্ঞানাগাৰ কৰিব লাগিব এই বিষয়ে কোঠাৰী আয়োগে সুন্দৰভাবে লিখিছে। কিন্তু কোনো স্কুলতে ব্যৱস্থা কৰা নহ'ল। এতিয়া কথা হ'ল ঢাল নাই, তৰোৱাল নাই নিধি

ৰাম চৰ্দ্দাৰ। বিজ্ঞানাগাৰ নোহোৱাকৈ বিজ্ঞান পঢ়োৱাবলৈ আৰম্ভ কৰিলে। ৮ম মান শ্ৰেণীত গণিত উঠাই দিবৰ কাৰণে সিদ্ধান্ত লৈছে। ভূগোল, বুৰঞ্জী বা সমাজ বিদ্যাৰ বিষয় সমূহ লব লগা হৈছে। ভূগোল, বুৰঞ্জী দুটা বৈচিক জ্ঞানৰ অতিৰিক্ত বিষয় তালিকাভুক্ত হৈছে। এই বিষয়ে মাধ্যমিক শিক্ষা বোৰ্ডে ৰাইজ তথা ছাত্ৰসকলক জানিবলৈ দিয়াৰ ব্যৱস্থা নকৰিলে। ৰাইজে জানিবৰ কাৰণে যি ব্যৱস্থা কৰিব লাগে সেই ব্যৱস্থা নকৰিলে। আনহাতে ৪ বছৰৰ পৰা ৬ বছৰলৈ প্ৰি-প্ৰাইমাৰী ষ্টেজত কেনে ধৰণে শিক্ষা দিব তাক পৰিষদে জনাব পৰা নাই।

ইয়াৰ আগতেও বিধান সভাৰ মজিয়াত প্ৰি-প্ৰাইমাৰী শিক্ষা সম্পৰ্কে আলোচনা হৈছিল। তেতিয়া মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই কৈছিল যে পৃথিবীৰ হাজাৰ হাজাৰ উন্নত দেশ বিলাকে প্ৰি-প্ৰাইমাৰীৰ কাৰণে চৰকাৰে চিন্তা নকৰে। মই মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াক কব খুজিছো এইটো ভুল ধাৰণা, গ্ৰেটবৃটেইন আদিৰ দৰে উন্নত দেশবিলাকে প্ৰথম আৰু প্ৰধান দায়িত্ব লৈছে— প্ৰি-প্ৰাইমাৰী ষ্টেজত শিক্ষা দান কৰাৰ কাৰণে। প্ৰি-প্ৰাইমাৰী আৰু প্ৰাইমাৰী স্কুল বিলাকত উন্নত ব্যৱস্থাৰে সৈতে শিক্ষা দানৰ ব্যৱস্থা কৰিছে। এই কথাটো যিসকল অকল ভাৰততে আছে তেওঁলোকৰ পক্ষে কল্পনা কৰাটো টান। নিজ চকুৰে যদি দেখি অহা নাই তেন্তে কল্পনা কৰা টান। ৪ বছৰৰ পৰা ৬ বছৰলৈ এই কালছোৱাৰ ভিতৰত ল'ৰা-ছোৱালীক প্ৰি-প্ৰাইমাৰী ষ্টেজত শিক্ষা দানৰ দায়িত্ব কোনে লব ? চৰকাৰে লব নে কোনো চেষ্টামূলক অনুষ্ঠান ৰাইজৰ সাহায্যত হওঁক বা চৰকাৰৰ সাহায্যত হওঁক তেওঁলোকে ইয়াৰ দায়িত্ব লব ? অকল সভাপতিজন আতৰাই নতুন বিষয়ববীয়া ললেই নহ'ব। শিক্ষা বোৰ্ডৰ কেৰোণ বিলাক বিধান সভাৰ মজিয়াত আলোচনা কৰিব লাগে। মই নতুন অস্থায়ী বিষয়ববীয়া লোৱা সংক্ৰান্তত প্ৰতিবাদ কৰিছো। এই কাৰণে যে যোৱা ডেৰ বছৰৰ ভিতৰত মাধ্যমিক শিক্ষা পৰিষদত সভাপতিজন স্থায়ীভাবে ললে যদিও সম্পাদক জন স্থায়ী নহয়। কোনোবাই হয়তো ৪-৫ মাহ থাকে আৰু নতুন সম্পাদক আহে। ফলত বৰ্ডৰ কোনো কাম কৰিব নোৱাৰে। আচলতে সম্পাদকজন একজিকিউটিভ হেড। যোৱা ডেৰ বছৰে ৩ জন সম্পাদক সালসলনি কৰা হৈছে। এজনে দুই তিনি মাহ কাম কৰাৰ পিচত কামৰ পৰা অব্যাহতি লব লগা হৈছে। মাহেকত এজনকৈ সম্প্যাদক বদলোৱাৰ কাৰণে মাধ্যমিক বৰ্ডৰ কোনো কাম মীমাংসা

কৰিব নোৱাৰে। সেইকাৰণে পৰিষদে যি খিনি কাম দেখুৱাব লাগিছিল সেইখিনি দেখুৱাব পৰা নাই। মাধ্যমিক শিক্ষা পৰিষদৰ ৰুল মতে এডুকেচন অফিচাৰ আৰু বিভিন্ন বিষয়া ৬-৭ জন নিয়োগ কৰিব লাগে। এডুকেচন অফিচাৰৰ ওপৰত কেৰিকুলাম আৰু পাঠ্যপুথি ৰিভাইজ কৰাৰ দায়িত্ব দিয়া হৈছিল। এডুকেচন অফিচাৰ ৬-৭ জনৰ ভিতৰত এতিয়া কেইজন নিয়োগ কৰা হৈছে? মাত্ৰ তিনিজন এডুকেচন অফিচাৰ নিয়োগ কৰা হৈছে। এই তিনিজনৰ সম্পূৰ্ণ অৰ্হতা আছে বুলি কব নোৱাৰি। যি ধৰণে এডুকেচন অফিচাৰ নিয়োগ কৰিব লাগিছিল সেইধৰণে নিয়োগ কৰা হোৱা নাই। অৰ্হতা সম্পন্ন এডুকেচন অফিচাৰ মাধ্যমিক শিক্ষা বোৰ্ডে নিয়োগ কৰিব পৰা নাই। ফলত মাধ্যমিক শিক্ষা বোৰ্ডে পাঠ্যপুথিৰ ক্ষেত্ৰত যি কেলেংকাৰী আনিলে তাৰ কাৰণে গোটেই অসম জুৰি গোলমাল হল। ইয়াৰ বাবে শিক্ষা বোৰ্ড দায়ী। নিয়ম মতে শিক্ষা বোৰ্ডৰ এডুকেচন অফিচাৰ সকলে ৰিপোৰ্ট দিব লাগে। এতিয়া কেইজনে স্কুলৰ মানদণ্ড সম্পৰ্কে, পাঠ্যপুথি সম্পৰ্কে ৰিপোৰ্ট দিছে? এনে ধৰণে এখন ওপৰুৱা সংশোধনী আনি যদি শিক্ষা বোৰ্ডে সংশোধন কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছে বা চিন্তা কৰিছে তেন্তে ইয়াত সম্পূৰ্ণ ৰূপে ব্যৰ্থ হব। ইয়াৰ সলনি এখন নতুন বিল বিধান সভাৰ মজিয়ালৈ আনক আৰু শিক্ষা বোৰ্ডৰ কেৰোণবিলাক দুৰীকৰণৰ বাবে খৰচি মাৰি আলোচনা কৰা হওক। ভবিষ্যতে কোঠাৰী আয়োগৰ নতুন ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষা নীতি সম্পূৰ্ণৰূপে কাৰ্য্যকৰী কৰি আমাৰ ভৱিষ্যত বংশধৰ সকলক সকলোকে শিক্ষিত কৰি উপযুক্ত কৰি তুলিব পৰা ব্যৱস্থা কৰিবলৈ মন্ত্ৰী মহোদয়ক অনুৰোধ কৰিলো।

শ্ৰীনগেন বৰুৱা—মাননীয় উপাধ্যক্ষ মহোদয়, আমি আশা কৰিছিলো যে আমাৰ মাধ্যমিক শিক্ষা পৰিষদৰ ক্ষেত্ৰত চৰকাৰে এটা সুদুৰপ্ৰসাৰী সংশোধনী আনিব। যি সংশোধনীৰ জৰিয়তে আমাৰ শিক্ষা পৰিষদৰ প্ৰশাসনীয় গাঁঠনি তথা ইয়াৰ ভিতৰ চ'ৰাত যিবিলাক ঘটনা ঘটি আছে তাক দূৰ কৰিব পৰা সংশোধনী আহিব। সভাপতি নিয়োগ কৰা সম্পৰ্কে মাননীয় সদস্যা শ্ৰীমতী বৰকটকীয়ে কৈ গৈছে। অকল সভাপতিজন নিয়োগ কৰিলেই সকলো সমস্যা সমাধান হৈ নাযায়।

গতিকে মাধ্যমিক শিক্ষা পৰিষদৰ যিজন সচিব সেই সচিবজন এক্জি-

কিউটিভ হেড হিচাবে কাম কৰে। সেই সচিবজনক যদি সঘনাই বদলি কৰা হয় আৰু যেই সেই বিভাগৰ পৰা অনা হয় তেনেহলে তেনে এটা দায়িত্বশীল পদত থাকি আভ্যন্তৰীণ প্ৰসাশন পৰিচালনা কৰা আৰু সকলো বিলাক কথাত নজৰ দিয়াত বহুত অসুবিধা হয়। সেই কাৰণে মই কব খুজিছো, মাধ্যমিক শিক্ষা বোৰ্ডে যিখিনি দায়িত্বৰে কাম কৰিব লাগে স্কুল বিলাক পৰিচালনা কৰাৰ ক্ষেত্ৰত, যি কৰ্ত্তৃত্ব অকল চেয়াৰমেনজন স্থায়ী হলেই একমাত্ৰ সমস্যাৰ সমাধান নহয়। তদুপৰি এই সংশোধনী অনা হৈছে যে আগতে শিক্ষকসকলৰ যি প্ৰতিনিধিত্ব আছিল তাক বেছি কৰা হৈছে, আগতে শিক্ষক সন্থাৰ প্ৰতিনিধি নাছিল এতিয়া আনিবলৈ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। বা আগতে য'ত ১-২ জন আছিল তাত ২-৩ জন কৰাৰ চেষ্টা কৰা হৈছে। পূৰ্ব্বৰ সদস্য প্ৰতিনিধিত্ব মনোনীত কৰাৰ ঠাইত এতিয়া যিবিলাক শিক্ষক সন্থা আছে তেওঁলোকৰ মাজৰ পৰা নিৰ্ব্বাচনৰ মাধ্যমেৰে অহাটো বাঞ্চনীয় কিন্তু আমাৰ এই সংশোধনীটো দুৰ্ভাগ্যবশতঃ শিক্ষামন্ত্ৰীয়ে মানি নললে বা মানি লবলৈ আগবাঢ়ি অহা নাই। সেইকাৰণে কৈছো চৰকাৰে এই বোৰ্ডিটোক এটোনোমাচ বোৰ্ডি কৰিবলৈ আগবাঢ়ি অহা নাই। মাত্ৰ ৰাজনৈতিক অভিসন্ধিৰে তেখেত সকলক যি তোষামোদ কৰে বা হকে নহকে সমৰ্থন কৰে সেই সকলক সচিব বা চেয়াৰমেন কৰিবলৈ এই ব্যৱস্থা কৰিছে। গতিকে ইয়াৰ দ্বাৰা কিবা যে সুদূৰপ্ৰসাৰী আমুল পৰিবৰ্ত্তন হব সেই কথাটো আমি বিশ্বাস নকৰো। গতিকে কোঠাৰী কমিচনৰ মাধ্যমিক স্তৰৰ যি জাতীয় শিক্ষা নীতি পৰিপন্থিৰ পৰা আতৰি নগৈ তেখেতৰ পৰামৰ্শ আমি মানি লোৱা হলে এটা আমুল পৰিবৰ্ত্তন আহিলহেঁতেন। গতিকে মাধ্যমিক শিক্ষাবোৰ্ডখন স্বয়ংক্ৰিয় সৰ্ব্বশক্তি ক্ষমতা সম্পন্ন বোৰ্ড হব লাগিব। সেই বোৰ্ডৰ পৰা শিক্ষক ছাত্ৰ ছাত্ৰীয়ে কোঠাৰী কমিচনে দাখিল কৰা প্ৰতিবেদন অনুসৰি সকলো সা-সুবিধা দিহা পৰামৰ্শ দিয়া ক্ষমতা থাকিব লাগিব। তেনে এখন বোৰ্ড কৰাৰ কাৰণে সংশোধনী শিক্ষামন্ত্ৰীয়ে অনা হলে আমি সন্তোষ পালোহেতেন আৰু আমি ৰাইজে কব পাৰিলো হেতেন যে শিক্ষাৰ আমুল পৰিবৰ্ত্তন আৰু সংস্কাৰৰ কাৰণে চৰকাৰে চিন্তা কৰিছে।

কাৰিকুলাম, পাঠ্যক্ৰম ৰচনা কৰাৰ ক্ষেত্ৰত বা শিক্ষানুষ্ঠান বিলাক পৰিদৰ্শনৰ ক্ষেত্ৰত ক্ৰটি হৈছে বুলি ৰাইজেও অভিযোগ কৰে আৰু চৰকাৰেও স্বীকাৰ কৰিছে। কিন্তু শিক্ষাবিভাগত প্ৰশাসনীয় কাম কাজ বঢ়াৰ কাৰণে

স্কুল বিলাক যি ধৰণে পৰিদৰ্শন হব লাগিছিল সেই ধৰণে হোৱা নাই আনকি ৩০ বছৰতো এখন স্কুল পৰিদৰ্শন হোৱা নাই। বৃটিসৰ দিনৰে পৰা শিক্ষা বিভাগত পৰিদৰ্শকৰ সংখ্যা বঢ়োৱা হ'ল কিন্তু আচৰিত কথা স্কুল বিলাক পৰিদৰ্শন কৰা বা শিক্ষক বা ছাত্ৰ ছাত্ৰী সকলক গাইডেন্স দিয়াৰ ক্ষেত্ৰত নতুন পথ নিৰ্দশন কৰিব পৰা নাই। গতিকে আমি ভাবো কাৰি-কুলাম পাঠ্যক্ৰম ৰচনা, শিক্ষকৰ প্ৰশিক্ষণ আদি সকলো দায়িত্ব আৰু স্কুল বিলাকৰ একাডেমিক চাইদটো এই শিক্ষা বোৰ্ডৰ হাতত এৰি দিব লাগে আৰু সেই শক্তি বোৰ্ডক দিয়া উচিত। কোঠাৰী কমিচনে যি বিলাক আসোৱাহ মাধ্যমিক স্তৰত দেখুৱাইছে সেই আসোৱাহ বিলাক আতৰ কৰিব লাগিব। কিন্তু আমি দেখিছো মাধ্যমিক শিক্ষাবোৰ্ডে অকল পৰীক্ষা লোৱাতে ব্যস্ত আছে। আৰু যি পৰীক্ষা লব লাগে সময়মতে লব পৰা নাই আৰু ফলাফলও সময়মতে দিব নোৱাৰে। ইয়াৰ ভিতৰ চৰাত যথেষ্ট আসোৱাহ থকা দেখিছো। গতিকে এই সকলোবিলাক দোষ মুক্ত কৰি ৰাজ্যিক পৰ্য্যায়ৰ সকলোবিলাক একাডেমিক চাইদ পৰি-চালনাৰ দায়িত্ব এই বোৰ্ডৰ ওপৰত এৰি দিব লাগে আৰু তাৰ কাৰণে বোৰ্ডখন স্বয়ংক্ৰিয় আৰু শক্তিশালী কৰিব লাগে। কিন্তু আমি দেখিছো যে স্কুলৰ মেনেজিং কমিটিৰ পৰা ওপৰলৈকে সম্পাদক সকলে, নিয়োগ বা অন্যান্য ক্ষেত্ৰত সকলো টকা পইছা আত্মসাৎ কৰি আছে। এইবিলাক তদন্তৰ কাৰণে শিক্ষা বিভাগে দায়িত্ব লব লাগে। আমি জনামতে চৰকাৰে যি আগ্ৰহেৰে এই শিক্ষানুষ্ঠান বিলাকত বাতাবৰণ সৃষ্টি কৰিব লাগিছিল সেইটো কৰিব পৰা নাই। মাত্ৰ ২-৩ জন সভ্য বঢ়ালেই শিক্ষাৰ কোনো পৰিবৰ্ত্তন নহয়। গতিকে মই ভাবো ক্ষমতাৰ বিকেন্দ্ৰীকৰণ কৰিব লাগিব। তেতিয়া এই বোৰ্ডে কাম কৰাত সুবিধা পাব।

বৰ্ত্তমান তেনেদৰে মাধ্যমিক স্তৰত শিক্ষা পৰিষদ গঠন কৰি ৰাজ্যিক পৰ্য্যায়ত আজি যি বেমেজালি সৃষ্টি কৰিছে আৰু মাধ্যমিক শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত আজি দেশত যিবিলাক সমস্যা উদ্ভৱ হৈছে -সেইবিলাক আমি কেতিয়াও নাশ কৰিব নোৱাৰো, যদিহে চৰকাৰে এই ক্ষেত্ৰত সবল নেতৃত্ব দিব নোৱাৰে। গতিকে মাধ্যমিক শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত আজি আমাৰ দেশৰ শিক্ষা যিমান নিম্নত্বম গতিলৈ নামি আহিছে, তাৰ পৰিবৰ্ত্তে আমাৰ ৰাজ্যত যিমানখিনি শিক্ষাৰ আমোল পৰিবৰ্তন হব লাগিছিল আৰু

বিষয়ে কোঠাৰী কমিচনৰ প্ৰতিবেদনত যেনেদৰে প্ৰকাশ পাব লাগিছিল তেনেদৰে নোহোৱাত আজি সময়ে-সময়ে স্তৰে-স্তৰে ৰাইজৰ মাজত নিৰাশাৰ সৃষ্টি হৈছে আৰু যদি সেয়ে হৈ থাকে তেনেহলে বৰ্ত্তমান যি মাধ্যমিক শিক্ষা বোৰ্ড গঠন কৰিছে তাৰ দ্বাৰা ৰাইজৰ তথা দেশৰ কোনো উন্নতি নহব। সেইকাৰণে বৰ্ত্তমান যিসকলে এই বোৰ্ডৰ মেম্বাৰ হব, তেখেতসকল ইয়ালৈ আহিব লাগিব আৰু তেখেতসকলে বহন কৰিব লগীয়া সম্পূৰ্ণ দায়িত্ব দি প্ৰশাসন যন্ত্ৰ যদি বিকেন্দ্ৰীকৰণ কৰা নাযায়, তেনেহলে শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত আমি যিবিলাক আসোঁৱাহ দেখি আহিছো সেইবিলাক দূৰ কৰা নাযাব।

আজি যিবিলাক অনুষ্ঠান পিচপৰি আছে আৰু যিবিলাক অঞ্চলত এতিয়া-শিক্ষাৰ পোহৰ পৰাগৈ নাই আৰু তাৰ গুৰিতে যিবিলাক কেৰোণ উদ্ভৱ হৈ আছে সেইবিলাক সমস্যালৈ লক্ষ্য ৰাখি যদি সেই পিচপৰা অনুষ্ঠান-বিলাক গঢ়ি তুলিবলৈ প্ৰচেষ্টা নচলায়, তেনেহলে আমাৰ ৰাজ্যিক পৰ্য্যায়ৰ শিক্ষা সুদূৰ প্ৰসাৰী হব বুলি আমি কেতিয়াও আশা কৰিব নোৱাৰো। আমাৰ শিক্ষা বিস্তাৰ আৰু শিক্ষাৰ মানদণ্ড উন্নত কৰিবৰ বাবে আমাৰ ৰাজ্যত কিছুমান বি, টি, কলেজ আদি প্ৰশিক্ষণ কেন্দ্ৰ আছে। কিন্তু আমাৰ মাধ্যমিক স্কুল তথা হাইস্কুল বিলাকত যিমানখিনি শিক্ষক আছে -সেইসকলো-বিলাককে আজি চৰকাৰে প্ৰশিক্ষণ দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব পৰা নাই। এই অনুষ্ঠানবিলাকত আজি ডেৰশ, দুইশ শিক্ষকক প্ৰশিক্ষণ দিব পৰা ব্যৱস্থা নাই। মাধ্যমিক শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত কোঠাৰী কমিচনে তেনেধৰণৰ কোনো পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা নাই আৰু চৰকাৰে যদি তেনে ধৰণৰ সুস্থ-সবল নীতি গ্ৰহণ নকৰে তেনেহলে শিক্ষকসকলৰ প্ৰশিক্ষণৰ যিটো সমস্যা সেইটো কেতিয়াও দূৰ নহয়। কাৰণ কোনোবালোকে আজি বি, এ, পাছ কৰিছে অৰ্থনীতি বা বুৰঞ্জীৰ বিষয় লৈ; কিন্তু তেওঁ হয়তো স্কুলত বুৰঞ্জী পঢ়াবলৈ পোৱা নাই পঢ়াবলগীয়া হৈছে অন্য বিষয়—যিটোক তেওঁ নাজানে বা পঢ়া নাছিল। তেওঁ পঢ়াৰ লগীয়া হৈছে ভূগোল-বিজ্ঞান ইত্যাদি। আনফালে কিছুমানে বি, এ, পাছ কৰিব পৰা নাই। তেওঁলোকেও কলেজত নপঢ়া এটা বিষয় পঢ়াবলৈ কিছু অসুবিধা হৈছে -তেনেস্থলত চৰকাৰে যিসকলে শিক্ষাদান কৰে সেইসকলৰ বাবে যদি প্ৰশিক্ষণৰ কোনো সুস্থ-ব্যৱস্থা নকৰে,

বাঢ়িছে -সেইটো কেতিয়াও বোধ কৰিব পৰা নাযায়। শিক্ষক সকল আৰু আমাৰ ছাত্ৰসকলৰ মাজত থকা যিটো অনুশাসন তাত বহুখিনি বেমেজালি দেখা গৈছে। সেইবিলাক দূৰ কৰিবলৈ হলে আৰু আমাৰ ছাত্ৰসকলক চৰিত্ৰবান কৰি গঢ়ি তুলিবলৈ হলে জাতীয় শিক্ষা নীতিৰ আৰ্হিত শিক্ষা দিব লাগিব। এই বিষয়ত মাধ্যমিক শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত বহুতখিনি কথাই আলোচনা কৰিবলগীয়া আছে। তাৰোপৰি এই বিষয়ত কোঠাৰী কমিশ্যনে যিখিনি পৰামৰ্শ আগবঢ়াইছে সেইখিনিৰ চাৰি ভাগৰ এক অংশও যদি পৰিপূৰণ কৰিব পাৰিলেহেঁতেন, তেতিয়াহলে, চৰকাৰে নিশ্চয় দৃঢ়তাৰে আগবাঢ়ি আহিব পাৰিলেহেঁতেন। তাৰ পৰিবৰ্ত্তে ৰাজ্যিক স্তৰত চৰকাৰে যিখিনি কৰিবলৈ আগবাঢ়িছে তাৰ দ্বাৰা শিক্ষা নীতিৰ কেতিয়াও আমূল পৰিবৰ্ত্তন নহয়। বৰ্ত্তমান ৰাজ্যিক পৰ্য্যায়ত যিটো বোৰ্ড গঠন কৰাৰ দিহা কৰিছে—সেইটো নকৰি তাক বিকেন্দ্ৰীকৰণ কৰিবৰ বাবে জিলা পৰ্যায়তো মাধ্যমিক শিক্ষা বোৰ্ডৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। তেতিয়াহলে স্কুলৰ যিবিলাক পাঠ্যক্ৰম তেওঁলোকে আজি পাব লাগে সেই সকলোবিলাক যোগান ধৰাৰ ক্ষেত্ৰত আৰু প্ৰকৃত শিক্ষাদানৰ ক্ষেত্ৰত যিবিলাক ব্যৱস্থা লব লাগে সেইবিলাক কাৰ্য্যকৰী কৰাৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁলোকক সকলো ক্ষমতা দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

আন এটা কথা হ'ল ইতিমধ্যে আমাৰ মাধ্যমিক স্তৰত পাঠ্য নিগম গঠন কৰিছে পাঠ্য প্ৰশাসনৰ বাবে। কিন্তু আমাৰ শিক্ষা বিভাগৰ মাধ্যমিক বোৰ্ডে এই বিষয়ত একো কৰাৰ সুবিধা পোৱা নাই। কাৰণ বিভাগ একালে আছে আৰু বোৰ্ড একালে আছে। বিভিন্ন বিভাগৰ তুলনাত কোনো বিভাগৰে কাম ইমান লেহেমগতিত চলা নাই। সেইকাৰণে এই বিভাগৰ অধীনত যিমানবিলাক সৰুসুৰা বিভাগ আছে সেইবিলাক ৰাজ্যিক শিক্ষা বোৰ্ডৰ অধীনলৈ আনি ৰাজ্যিক শিক্ষা বোৰ্ডক সকলো ক্ষমতা দি স্বতন্ত্ৰ অনুষ্ঠান হিচাবে, স্বতন্ত্ৰ বোৰ্ড হিচাবে গঠন কৰি এখন বিল অনা হলে আমি সমৰ্থন দিয়াত কোনো আপত্তি নাছিল। এতিয়া চৰকাৰে যিখন বিল আনিছে সেইখনত আমাৰ সমৰ্থন নাই—কাৰণ সেইখনৰ দ্বাৰা সকলো ব্যৱস্থা অকৃতকাৰ্য্য হব।

মাধ্যমিক শিক্ষাবোৰ্ডে আজিলৈকে যিখিনি কাম ৰাইজক দেখুৱালে,

তেনেস্থলত আমি স্বাধীনভাৱে এজন সভাপতি দিলেও এই বোৰ্ডৰ কোনো কামেই সুচাৰুৰূপে নচলিব। সেইকাৰণে নিৰ্ব্বাচনৰ ভিত্তিত সকলো ক্ষমতা দি এই বোৰ্ডখন গঠন কৰা হলে গণতান্ত্ৰিক নীতিৰ ভিত্তিত এই মাধ্যমিক বোৰ্ড সুদূৰ প্ৰসাৰী হ'লহেঁতেন।

শ্ৰীকবীৰ চন্দ্ৰ ৰয়প্ৰধানী—মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, এই বিলখন উত্থাপন কৰি গ্ৰহণ কৰাৰ আগমুহূৰ্ত্ততে মই কেইটামান কথা শিক্ষা বিভাগৰ বিষয়ে কব বিছাৰিছো। শিক্ষা বিভাগৰ মন্ত্ৰী আৰু মুখ্যমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াক বিশেষকৈ কব বিছাৰিছো যে বৰ্ত্তমান শিক্ষা বোৰ্ডৰ যিটো কৰ্ম্মপদ্ধতি দেখি আহিছো, ইন্সপেক্টৰসকলৰ যিটো কৰ্ম্মপদ্ধতি দেখিছো আৰু এই বিভাগৰ অফিচাৰসকলৰ যিটো কৰ্ম্মপদ্ধতি দেখি আহিছো তাৰপৰা অনুমান হয় যে এই বিভাগৰ সকলো ক্ষমতা বেলেগ বেলেগ ভাগ কৰি দিয়াৰ ফলত ইন্সপেক্টৰে বোৰ্ডক দোষ দিয়ে আৰু বোৰ্ডে চৰকাৰৰ গাত পেলাই দি ৰাইজৰ মাজত স্কুল গঠন প্ৰণালীৰ জটিলতাৰ সৃষ্টি কৰিছে।

আমি দেখি আহিছো চৰকাৰে গঠন কৰা বোৰ্ডে প্ৰকৃত শিক্ষাৰ দায়িত্ব লব পৰা নাই আৰু চৰকাৰৰ উপদেশ মনা নাই। স্কুলৰ প্ৰয়োজনীয়তা অনুসাৰে স্কুল গঢ়ি উঠা নাই। স্কুলৰ ওচৰত স্কুলৰ সৃষ্টি হৈছে, কিন্তু স্কুল নথকা ঠাইত স্কুল হোৱা নাই। যিবিলাক ঠাইত ৰাজনৈতিক নেতৃবৃন্দ আছে, যিবিলাক অঞ্চলত শিক্ষিত নেতৃস্থানীয় মানুহ আছে সেই বিলাক অঞ্চলত স্কুল দিনে দিনে গঢ়ি উঠিছে। কোনোবা নেতৃস্থানীয় মানুহে যদি ইন্সপেক্টৰক আনি স্কুল পৰিদৰ্শন কৰাই তাৰ ৰিপৰ্ট পঠাই দিয়াব পাৰে তেনেহলে সেইবিলাক স্কুলে এফিলেচন পাব, সেই বিলাক স্কুলে নাইন টেনৰ পাৰমিচন পাব, ডি পি আইৰ পৰাও সাহায্য পাব। কিন্তু যিবিলাক অঞ্চলৰ লোক অনগ্ৰসৰ, যি বিলাক অঞ্চলৰ লোক পিচ পৰা, যিবিলাক অঞ্চলত শিক্ষিত নেতৃস্থানীয় লোক নাই, যিসকলে ইন্সপেক্টৰক গাড়ী ভাড়া দি আনি স্কুল পৰিদৰ্শন কৰাই ৰিপৰ্ট দিয়াব নোৱাৰে সেইবিলাক স্কুলে একো নাপায়। কাৰণ সেই অঞ্চলৰ মানুহে ইন্সপেক্টৰক আনিব নোৱাৰে, ৰিপৰ্ট দিয়াব নোৱাৰে আৰু মিনিষ্টাৰৰ ওচৰলৈকো যাব নাজানে। সেইকাৰণে সেইবিলাক স্কুলে কাৰো পৰা একো সাহায্য

সেইবিলাক ঠাইত ২।৩ খন স্কুল গঢ়ি উঠিছে। আৰু যিবিলাক ঠাইত স্কুলৰ অত্যন্ত প্ৰয়োজন সেইবিলাক ঠাইত স্কুল হোৱা নাই। চৰকাৰৰ নীতি হৈছে প্ৰতি ৫ মাইলৰ ভিতৰত একোখনকৈ হাইস্কুল হব লাগে। কিন্তু এই কথা মানি চলা হোৱা নাই। য'ত হৈছে হৈয়ে আছে, আৰু যিবিলাক ঠাইত নাই সেইবিলাক ঠাইত একেবাৰেই নাই। প্ৰকৃততে ক'ত স্কুল হব লাগে ক'ত স্কুল হ'ব নালাগে এইবিলাক কথা কোনো মহলতেই মানি চলা হোৱা নাই। ইয়াৰ আগৰ মন্ত্ৰী সভাত এই বিভাগৰ যিজন কেবিনেট মন্ত্ৰী আৰু ৰাজ্যিক মন্ত্ৰী আছিল তেওঁলোকৰ যুঁজ-বাগৰৰ ফলত বাইজে দুৰ্ভোগ কৰিবলগীয়া হ'ল। তেওঁলোকৰ যুঁজ বাগৰৰ ফলত যিটো পৰিৱেশৰ সৃষ্টি হ'ল সেই ৰাজনৈতিক পৰিবেশে শিক্ষাৰ পৰিৱেশ তেনেই নষ্ট কৰি পেলালে। সেই কাৰণেই মই কৈছো আজি যিখন মাধ্যমিক শিক্ষা বৰ্ড গঠন কৰিছে সেই বৰ্ডখন শক্তিশালী কৰক। এই বৰ্ডক যি খিনি দায়িত্ব দিবলগীয়া আছে সেই দায়িত্ব দি দিয়ক, যি ক্ষমতা দিব লাগে সেই ক্ষমতা দি দিয়ক। যদি তাকে নকৰি তাৰ ভিতৰত যদি কিছুমান ৰাজনৈতিক পৰিবেশৰ সৃষ্টি কৰি দিয়া হয় তেনেহলে সেই পৰিবেশে ল'ৰা ছোৱালীক বেয়াৰ ফালেহে লৈ যাব, তেওঁলোকৰ মনোভাৱ পঢ়াৰ পৰা আঁতৰি যাব। ল'ৰা-ছোৱালী এবাৰ বেয়াৰ ফালে ঢাল লৈ গুচি গলে সেই ল'ৰা-ছোৱালী কেতিয়াও ভালৰ ফালে আঁতৰি আহিব নোৱাৰে। ভাল পৰিবেশ পালে ভাল হ'ব আৰু বেয়া পৰিবেশ পালে বেয়া হয় এইটো স্বাভাবিক কথা। এতিয়া যি ধৰণেৰে শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত আমুল পৰিবৰ্ত্তন আনিব বিচাৰিছে সেইটোৰ দ্বাৰা কিবা লাভ হব বুলি আমি কেতিয়াও ভাবিব নোৱাৰো। আজি মাধ্যমিক শিক্ষা বোৰ্ডে যিবিলাক ব্যৱস্থা কৰিছে সেইবিলাক ব্যৱস্থাই ছাত্ৰ আৰু অভিভাৱকসকলক বিমূঢ়ত পেলাইছে। ল'ৰাই সোধা প্ৰশ্নৰ জবাব বাপেকে দিব নোৱাৰা হৈছে। আজি যিবিলাক ক্লাচ নিউ এইট, পুৰণি এইট, নিউ ফাইভ, পুৰণি ফাইভ এইবিলাক কি বুলি লৰাই বাপেকক সুধিলে বাপেকে একো উত্তৰ দিব নোৱাৰে। কাৰণ এইবিলাক কি বাপেকেও বুজি পোৱা নাই। চৰকাৰে যিবিলাক বস্তু বিতৰণ কৰে সেইবিলাক সমানভাৱে বিতৰণ কৰিব লাগে। বিতৰণৰ কথাটো এইটো নহয় যে খাদ্যবস্তু বিতৰণ কৰিছে, তাকে সমানভাৱে বিতৰণ কৰি খাই শেষ কৰি দিব লাগে। এই স্কুলবোৰ এনেভাবে হব লাগে

যে যিবিলাক অনুন্নত অঞ্চল আছে সেইবিলাকো উন্নত অঞ্চলবিলাকৰ লগতে সমানে আগবাঢ়ি যাব পাৰে। এই পৰিবেশ চৰকাৰে গঢ়ি তুলিব লাগিব। এতিয়া যিটো শিক্ষাৰ পৰিবেশ গঢ়ি উঠিছে তাৰ দ্বাৰা দেশৰ ভবিষ্যত লৰা ছোৱালীবিলাক কোনফালে ঢাল খাব সেইটো কব পৰা টান। কিন্তু এনে সময় আহিব যি সময়ত এইবিলাক কথা সকলো স্তৰৰ মানুহে বুজি পাব, কি অনুন্নত, কি উন্নত, কি আগবঢ়া, কি পিচপৰা সকলো শ্ৰেণীৰ মানুহে বুজি পাব তেতিয়া সকলোৱেই জাগি উঠিব। যিবিলাক আজি বঞ্চিত হৈ আছে সেইসকল সদায় যে বঞ্চিত হৈ থাকিব লাগিব এই কথা যি দিনা এই বঞ্চিতসকলে বুজি উঠিব সেইদিনা সকলোৱেই জাগি উঠিব। উদাহৰণ স্বৰূপে মই কব পাৰো যে কোনো গাওঁত ১০।১২ মাইলৰ ভিতৰতো এখন স্কুল নাই, ২০।৩০ হাজাৰ জনসাধাৰণৰ মাজতো এখন স্কুল নাই। আনফালে একেখন গাঁৱতে দুমুৰে দুখন হাইস্কুল আছে। এতিয়া কথা হৈছে কোনখন স্কুলে সকলো বিলাক কনদিশ্যন ফুলফিল কৰিছে, কোনখন স্কুলে চৰকাৰৰ সাহায্য পাব তাক লৈ গঢ়ি উঠিছে এটা ৰাজনৈতিক পৰিবেশ। কোনজন নেতাই এই গ্ৰাণ্টবিলাক আদায় কৰিব পাৰে তাৰ কাৰণে চলিছে এখন যুদ্ধ। এতিয়া আমাৰ ডেকা শিক্ষামন্ত্ৰী আহিছে তেখেতে যদি শিক্ষাৰ পৰিবৰ্ত্তন আনিব বিচাৰিছে কি আমূল পৰিবৰ্ত্তন আনিব বিচাৰিছে সেইটো আমি আমাৰ চকুৰ আগত দেখা পোৱা নাই আৰু যিবিলাক পৰিবৰ্ত্তন আনিব বিচাৰিছে সেইবিলাক চাই-চিতি আলোচনা কৰি আমোল পৰিবৰ্ত্তন ঘটাব বুলি আশা ৰাখিছো। শিক্ষাৰ যিটো প্ৰকৃত ৰূপ সেই ৰূপত সজ্জিত কৰিব নোৱাৰিলে কাম নহব। আৰু এই ক্ষেত্ৰত চৰকাৰৰ যিটো ৩ মুখীয়া নীতি আৰু সেই সন্দৰ্ভত এই বেমেজালি বিলাক যদি বৈ যায় তেতিয়াহলে শিক্ষাৰ্থীৰ জ্ঞান উপাৰ্জনৰ প্ৰথম পদক্ষেপ বিফল হব। এই ক্ষেত্ৰত শিক্ষা মন্ত্ৰীৰ হাতত যিখিনি দায়িত্ব আছে সেই দায়িত্ব সম্পূৰ্ণ ৰাইজৰ মঙ্গলৰ কাৰণে পালন নকৰিলে এই বেমেজালি বিলাকৰ অবসান নহব আৰু চৰকাৰৰ কৰ্ত্তব্যত ভুল হব।

মিঃ ডেঃ স্পীকাৰ—আপোনাক আৰু কিমান সময় লাগিব।

শ্ৰীকবিৰ চন্দ্ৰ ৰয় প্ৰধানী—৭ আৰু ৫ মিনিটমান লাগিব।

মিঃ ডেঃ স্পীকাৰ—তেনেহলে পিচত কব।

(মধ্যাহ্ন ভোজনৰ কাৰণে বিৰতি)

সোণেশ্বৰ বৰা ঃ—মাননীয় উপাধ্যক্ষ মহোদয়, অসমৰ মাধ্যমিক শিক্ষা-বোৰ্ড গঠন সম্পৰ্কত যি সংশোধনী বিল শিক্ষা মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই উত্থাপন কৰিছে সেই সংশোধনী বিলৰ ওপৰত ইতিমধ্যে যথেষ্টখিনি আলোচনা হৈছে। আলোচনা হৈছে যদিও আমি যি হিচাবে সেই বিষয়বস্তুটো উপলব্ধি কৰিছো, বা যি হিচাবে ভাবিছো আৰু যি হিচাবে আমাৰ দেশৰ শিক্ষা নীতি আৰু প্ৰয়োগৰ মাজেদি শিক্ষা ব্যৱস্থা প্ৰৱৰ্ত্তন কৰাৰ কথা ভাবিছে সেই হিচাবে আমাৰ চৰকাৰ তথা আমাৰ শিক্ষামন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই সেই হিচাবে ভাবিব পৰা নাই। হয়তো আমি তেখেতক বুজাব পৰা নাই, নহয়তো তেখেতে বুজিবলৈ বা উপলব্ধি কৰিবলৈ চেষ্টা কৰা নাই। সেই পাৰ্থক্যখিনি আঁতৰাব পাৰিলে আজি আমি সমিলমিলত উপনীত হব পাৰিম।

উপাধ্যক্ষ মহোদয়, ভাৰতবৰ্ষত কেইবাটাও শিক্ষাৰ আয়োগ এতিয়ালৈকে গঠন হল—ৰাধাকৃষ্ণন আয়োগ, মুদালিয়া আয়োগ, কোঠাৰি আয়োগ আদি। মোৰ ধাৰণা বা বিচাৰ মতে ভাৰতবৰ্ষত যিদৰে শিক্ষা পদ্ধতি হব লাগে বুলি মই ভাবো সেই ফালৰ পৰা মই নিশ্চিত যে হৈ যোৱা আয়োগ কেইটাই ভাৰতবৰ্ষৰ শিক্ষা নীতিত বিশেষ এটা পৰিবৰ্ত্তন আনি দিবলৈ সক্ষম হোৱা নাই। এই গোটেই বিষয়টো এতিয়াও বুজাবুজিত এটা অমিল থাকি গল। যি সময়ত এই আয়োগবোৰ গঠন হৈছে সেই সময়ত আমাৰ দেশত তথা পৃথিবীৰ সৰহ সংখ্যক ঠাইত এনে এটা সমাজ চলিছে যিটো সমাজৰ মাজত এই আয়োগবোৰে ভাৰতবৰ্ষৰ শিক্ষা নীতিত এটা কামত অহা নীতি গঢ়ি এটা আমোল পৰিবৰ্ত্তন আনি দিব নোৱাৰিলে। মই খুব গভীৰকৈ এই কথাটো ভাবিছো যে এনে এটা নতুন আয়োগ গঠন হব লাগিব যিটো নতুন আয়োগে এই ব্যৱস্থাটোত এটা দূৰদৰ্শিতাৰে ইয়াক চলাব পাৰিব আৰু সেই ধৰণেৰে পৰিবৰ্ত্তন আনিব পাৰিব। বৰ্ত্তমান সময়ৰ শিক্ষা নীতিবোৰ বা পদ্ধতিবোৰক উভয় পক্ষৰ কেইবাজনো সদস্যই এটা ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষা নীতি বুলি কৈছে আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষা নীতিত সমৰ্থন জনোৱা বা ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষা নীতিৰ অন্তৰ্ভুক্ত ব্যৱস্থাৰে অসমৰ মাধ্যমিক শিক্ষাবোৰ্ডখন গঠন কৰা ব্যৱস্থাৱলীৰ কথা কৈছে। অসমৰ মাধ্যমিক শিক্ষাবোৰ্ডখন গঠন কৰিলে এজন খুব কাৰ্য্যক্ষম আৰু স্থায়ী সভাপতিৰ মাজেদি ইয়াক কাৰ্য্যকৰী কৰিব পৰাৰ আশা মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই কৰিছে আৰু চৰকাৰেও কৰিছে। কিন্তু মোৰ আগত এটা প্ৰশ্ন আহি পৰিছে যে সেইজন

সভাপতিক আৰু সেইবোৰ্ডখনক কোনে পৰিচালনা কৰিব ? সভাপতি বা বোৰ্ড খনে শিক্ষানীতি পৰিচালনা কৰিব নে শিক্ষা নীতিৰ নতুন শিক্ষা পদ্ধতিয়ে সেই বৰ্ডখন পৰিচালনা কৰিব ? এই সমস্যাটো আজি আমাৰ আগত আহি পৰিছে। আজি যদি আমাৰ দেশত শিক্ষা নীতি আৰু পদ্ধতি আমি ঠিক কৰি দিব পাৰো বা সেই শিক্ষানীতি বা সেই পদ্ধতিয়ে সভাপতিক আৰু সেই বোৰ্ডখনক কাৰ্য্যক্ষম কৰি তোলাত নিশ্চিত সহায়ক হব তেতিয়া এই সমস্যাটো সমাধান হব। আজি মন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই বোধহয় এই সমস্যাটোৰ এটা সমাধান সূত্ৰ উলিয়াব পৰা নাই। সেই কাৰণে আজি এই সংশোধনী বিলখন এই ধৰণেৰে আনিবলৈ চেষ্টা কৰিছে।

মই আকৌ ন দি কব খোজো যে ভাৰতবৰ্ষ এনে এখন দেশ এই দেশৰ শিক্ষা নীতি আৰু পদ্ধতি যি দেশাত্মবোধ, জীৱনাত্মবোধ জগাই তুলিব নোৱাৰে যি আধ্যাত্মিকবোধ জগাই তুলিব নোৱাৰে তেনে এটা শিক্ষা নীতি আৰু পদ্ধতিৰ দ্বাৰা ভাৰতবৰ্ষ তথা অসমত কোনো কাৰ্য্যকৰী শিক্ষা নহব। সেই কাৰণে এই পৰিপ্ৰেক্ষিতত মই দাবী কৰো যে দেশৰ মাটিত সুজা, পানীয়ে সুজা আৰু পানীয়ে সুজা শিক্ষাৰ নতুন নীতি আৰু পদ্ধতি গ্ৰহণ কৰিবৰ কাৰণে আজি ভাৰতবৰ্ষত নতুনকৈ এখন আয়োগ গঠন কৰিবৰ আৱশ্যক হৈছে। মই নিজে এইষাৰ কথা কবলৈ লাজ নাপাও যে অসম বিধান সভাত যিমান খিনি সদস্য আমাৰ আছে সেই সদস্যসকলৰ ভিতৰত যি কেইজন কম লিখা পঢ়া জনা সদস্য আছে সেই কেইজনৰ ভিতৰত মই নিজে এজন। শিক্ষা বিষয়ত, শিক্ষাবিদসকলৰ লগত সেই বিষয়ে বহু কথাই আমি জানিবলৈ পাইছো। মই নিজে এজন শিক্ষাবিদ নাইবা শিক্ষক নহয়। তথাপিও মই বিচাৰ বিবেচনাৰে এই বিষয়টো চাইছো। মই জীয়াই আছো, মোৰ পৰিয়াল জীয়াই আছে, মোৰ উপৰিপুৰুষসকল জীয়াই আছিল আৰু ভবিষ্যতেও জীয়াই থাকিব। সেই সময়ত ভবিষ্যতৰ কাৰণে শিক্ষানীতি আৰু পদ্ধতি কি হব সেই বিষয়ে যদি আমি ঘূণাক্ষৰেও আঙুলিয়াই নিদিও তেন্তে আজি যি বি, এ, এম, এ-ৰ শিক্ষাৰ পদ্ধতি বা নীতি আছে সি শিক্ষাৰ নীতি হব নোৱাৰে। সেইকাৰণে মই দাবী কৰো, বিবেচনা কৰো আৰু ভাবো যে এই ব্যৱস্থাটো আজি পুনৰ ভাবি চোৱাৰ আৱশ্যক হৈছে।

উপাধ্যক্ষ মহোদয়, আজিৰ যিটো বিষয়বস্তু সেই বিষয়বস্তুৰ ক্ষেত্ৰত হয়তো সোনকালেই ষিধানসভাত বিল পাচ হৈ যাব আৰু আমাৰ চৰকাৰৰ যি ঘোষিত নীতি তাত নিজে নিজে বিৰোধিতা কৰা হৈছে। আগতে কোৱা হৈছিল যে, শিক্ষা অনুস্থান বিলাকত, শিক্ষাদাতা বিলাকক ৰাজনীতিৰ পৰা দূৰত ৰখা হব। ৰাজনীতিৰ পৰা মুক্ত ৰখা হব। যোৱা দুই তিনিবছৰৰ ভিতৰত শাসক দলে যি কাম কৰা দেখিছো তাত স্কুল কলেজত শিক্ষক শিক্ষয়িত্ৰী সকলে দলীয় ৰাজনীতিত যোগ দিলেহে তেওঁলোক বেচি অহৰ্তা সম্পন্ন বুলি পৰিগণিত হব পাৰে। দৰাচলতে ইতিপূৰ্বে থকা নিয়মমতে এই শিক্ষক শিক্ষয়িত্ৰী সকলৰ কদ অব কন্দাক্ট অনুসাৰে তেওঁলোকে কোনো দলীয় ৰাজনীতিত যোগ দিব নোৱাৰিছিল। আনকি কোনো শিক্ষক শিক্ষয়িত্ৰীয়ে যদি পিচৰ পিনে বহি থাকিও কোনো দলীয় মিটিঙত যোগদান কৰে তেন্তে তেওঁক কতৃপক্ষই তিলতিলকৈ বিচাৰি উলিয়াই তাৰ কাৰণে শাস্তি বিহিছে। কিন্তু আজি এনে এখন স্কুল নাই যত শিক্ষক শিক্ষয়িত্ৰী সকলে অফিচৰ দায়িত্ব বহন কৰা নাই এনেকি প্ৰতিতো শিক্ষকে এটা নহয় এটা দলীয় ৰাজনৈতিক অফিচৰ বিষয় ববীয়া হিচাবে কাম কৰা নাই। তেনেস্থলত আজি ভয় হৈছে আৰু সন্দেহ হৈছে যে বৰ্ত্তমানে গ্ৰহন কৰিব খোজা শিক্ষানীতি বাস্তৱত পৰিণত হব। আৰু এইটোও সন্দেহ হৈছে যে এই শিক্ষক শিক্ষয়িত্ৰী সকলক দলীয় ৰাজনীতিৰ পৰা মুক্ত কৰি ৰখা হব। আজি কৰ্ম্মক্ষেত্ৰত দেখা যায় যে, এই শিক্ষক সকলক আওপকিয়া ভাৱে নাইবা সোপকিয়া ভাবে দলীয় ৰাজনীতিতে সংশ্লিষ্ট ৰখা হৈছে। সেইকাৰণে আমি ১৯৭৩ চনৰ অসম মাধ্যমিক শিক্ষা বিধেয়কখনৰ সংশোধনী দিছিলো। কিন্তু আমাৰ চৰকাৰে সেই সংশোধনী বিলাক গ্ৰহণ নকৰিলে। কাৰণ আমাৰ সংখ্যা তাকৰ। আমি কোনো কথা ভাল ভাবে চিন্তা কৰিলেও চৰকাৰী দলৰ সংখ্যা গৰিষ্ঠতাই তাক নাকচ কৰে আৰু আমাৰ পৰাজয় হোৱাতো এটা স্বাভাবিক কথা। গতিকে আমাৰ সুচিন্তা আৰু মন্তব্য সমূহ মৰহি গৈছে। কিন্তু মই কও যে চৰকাৰে এনে ধৰণৰ দৃষ্টি ভংগী লোৱা সমিচীন নহব। কাৰণ এই সকলোবিলাক চিন্তাধাৰা আৰু মন্তব্য আমাৰ জনসাধাৰণে বিচাৰ কৰিব। আৰু যেতিয়া জনসাধাৰণ সজাগ হৈ চৰকাৰৰ ওচৰত দাবী কৰিব, তেতিয়া

লাগিব। আজি যি সকল শিক্ষক শিক্ষয়িত্ৰী চৰকাৰী দলৰ সভ্য সেইসকল যে চৰকাৰৰ মনোনীত আৰু এই বৰ্ডত ৰখা হব আৰু তেতিয়া গোটেই বৰ্ডখনেই শাসক গোষ্ঠিৰ অৰ্থাৎ কংগ্ৰেছৰ হৈ পৰিব। এই দলীয় স্বাৰ্থতো বজাই ৰাখি কেনেকৈনো এই বৰ্ডখন সজাই পৰাই ৰখা হব চৰকাৰে সেইটোহে চিন্তা কৰিছে। এই কথা নকলেও হব। আজি যি সকলে পইচা পাতি খাই এই বিভাগটো দুনীতিগ্ৰস্ত কৰিছে আৰু ৰাইজে যাক এনেকি শিক্ষা বিভাগৰ পৰাই গুচাই দিব খোজে সেইসকল চৰকাৰী পক্ষত থকা কাৰণে বৰ্ডত সোমাই তেওঁলোকে হৰ্ত্তা কৰ্ত্তা হৈ পৰিব। মহোদয়, মই এনেকুৱা এটা উদাহৰণো দাঙি ধৰিব পাৰো যে, মই এনে এখন স্কুল বিচাৰি পোৱা নাই যত টকা পইচাৰ খেলি মেলি নাই। আজি গুৱাহাটী আৰু ডিব্ৰুগড়ৰ বিশ্ববিদ্যালয় দুখনলৈ চালেই জানিব পাৰি তাত থকা ভাইচ-চেঞ্চালাৰ সকলেও টকা খোৱা অপৰাধত একাধিকবাৰ জনসাধাৰণ আৰু ছাত্ৰৰ আগত ধৰা দিছে। কিন্তু আজিৰ কৰ্ম্মক্ষেত্ৰত সেই বিলাকেই শিক্ষাবিদ বুলি পৰিগণিত হৈছে আৰু তেওঁলোকেই এই বৰ্ড আদিৰ আগভাগ পাব। এইবিলাক কাৰণে এই শিক্ষক সকল আৰু অধ্যাপক সকলৰ সংখ্যাই এই দুৰ্নীতি পৰায়ণ শিক্ষাবিদ সকলক মুৰব্বী হিচাবে বহু ক্ষেত্ৰত গণ্য নকৰিব। কিন্তু চৰকাৰে তেওঁলোকক মুৰব্বী হিচাবে প্ৰতিষ্ঠা কৰিব যে তাত সন্দেহ নাই। এনে ক্ষেত্ৰত এই অনুস্থান যে এটা ৰাজনৈতিক অনুস্থানতহে পৰিণত হব তাত সন্দেহ নাই।

মহোদয়, এইখিনিতে আমি মন কৰিব লাগে যে, ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষানীতি আৰু জাতীয় শিক্ষানীতিৰ মাজত এটা পাৰ্থক্য আছে। ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষানীতি মানে কি? এই শিক্ষানীতিৰ বিষয়ে যোৱা পৰহি আমাৰ শিক্ষা মন্ত্ৰীয়ে বক্তৃতাৰে আমাক পতিয়ণ নিয়াব খুজিছিল। অৱশ্যে ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষানীতিৰ লগত জাতীয় শিক্ষানীতিৰ যিমানদুৰ পাৰ্থক্য থাকিব পাৰে তাক বিবেচনা কৰা আৱশ্যক। ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষানীতিত চৰকাৰে কিছু ৰাজনীতিৰ আভাষ দিলেও জাতীয় শিক্ষা নীতিত আমাৰ সমাজৰ সকলোকে সামৰি লব লাগিছিল। আৰু যদি সেইটো কৰা নহয়, তেনেহলে আমি বৰ ভুল কৰা হব। সেইকাৰণে ৰাষ্ট্ৰীয় শিক্ষানীতিৰ আমোলৰ দুৰ্নীতি গ্ৰস্ত নিয়ম কানুন বিলাক বাদ দিব লাগে। আজি এজন দুৰ্নীতি গ্ৰস্ত হৈও চৰকাৰৰ ওচৰত শৰণাপন্ন যদি

হয় সেইজনেই প্ৰকৃত শিক্ষাবিদ আৰু জ্ঞানী হব পাৰেনে ? এই কথা আমাৰ আগত এটা প্ৰশ্ন হিচাবে প্ৰতীয়মান হৈছে।

মহোদয়, মই এইখিনিতে এটা চুটি গল্প কওঁ। "পশুৰাজ সিংহই এদিন শিয়ালক মাতি কলে, গাধক মাতি আনিব লাগে, সখি পাতিম। মই গাধৰ লগত সখি পাতিব খুজিছো। শিয়াল টেঙৰ। শিয়ালে গৈ গাধক মাতি আনি পশুৰাজ সিংহই সখি পাতিবলৈ মাতিছে বুলি কলে। গাধই উলহ-মালহ কৰি পশুৰাজ সিংহৰ লগত সখি পাতিবলৈ দৌৰি আহিল। কিন্তু গাধ সিংহৰ আগত উপস্থিত হোৱা মাত্ৰকে সিংহই মুচৰি ধৰি তাৰ তেজতোপা পিবলৈ ধৰিলে। গাধক শিয়ালক ৰখিয়া পাতি পশুৰাজ সিংহ আন ৰাজকাৰ্য্য সমাপন কৰিবলৈ গল। যাওতে শিয়ালক কলে, "চাবা যাতে গাধৰ কোনো হৰণ ভগন নহয়।" ৰাজকাৰ্য্য সমাপন কৰি যেতিয়া সিংহ ঘুৰি আহিলে তেতিয়া দেখে যে, গাধৰ মগজুখিনি নাই। সিংহই শিয়ালক সুধিলে, মগজুখিনি কোনে খালে ? শিয়ালে কলে, স্বৰ্গদেউ, মই মগজু খোৱা নাই। সিংহই কলে তইয়ে ৰখিয়া আছিলি আৰু মগজু কোনে খাব ? শিয়ালে কলে "স্বৰ্গদেউ, গাধৰ মগজু থাকিলে জানো আপোনাৰ গুচৰলৈ সখি পাতিবলৈ আহে ? তাৰ মগজু নাই কাৰণেহে আহিছে।" গতিকে আজি আমাৰ ক্ষেত্ৰতো একে অৱস্থাই হৈছে।

আমাৰ শিক্ষা মন্ত্ৰীৰ মগজ নাই বুলি কোৱা নাই। তেখেতসকলে এনে এটা সমাজৰ গাইডেন্সত শিক্ষা নীতি লব লগা হৈছে যে তেখেতৰ মগজ থাকিও মগজ নাইকিয়া হৈছে। গাধই সিংহৰ লগত সখি পতাৰ নিচিনাকৈ চুৰ চণ্ডালে দেশ চলাব লাগিছে তলৰ পৰা ওপৰলৈ। এনেকুৱা এটা শিক্ষা পদ্ধতি লৈছে যি পদ্ধতিক সমাজবাদ পদ্ধতি বুলি কব নোৱাৰি। শিক্ষা পদ্ধতিৰ নামত সমাজবাদৰ কথা কৈছে, প্ৰগতিশীলৰ কথা কৈছে, কোঠাৰী আয়োগৰ যিসকল প্ৰতিনিধি আছিল, কোঠাৰী আয়োগে যি হিচাবে সাক্ষ্য গ্ৰহণ কৰিছিল, কোঠাৰি আয়োগে যিবিলাক কাৰণ দৰ্শাইছে, কোঠাৰী আয়োগে যিবিলাক দেশ-বিদেশৰ অনুস্থানৰ লগত সামঞ্জস্য ৰাখি, সাদৃশ্য ৰাখি শিক্ষা নীতি প্ৰৱৰ্ত্তন কৰিছে, ই ঘিউ নথকা গাধৰ দৰে ভাৰতৰ পানীত, ভাৰতৰ মাটিত যদি দেশাত্মবোধ, জীৱাত্মবোধ, আত্মবোধ বিচাৰ কৰি এই শিক্ষা পদ্ধতি লব লাগিলে ই সম্পূৰ্ণ বিৰোধী। সেই কাৰণে চৰকাৰে

আজি নতুনকৈ শিক্ষা নীতি গ্ৰহণ কৰিব লাগে। বৰ্ত্তমান সময়ৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত সংগ্ৰামীভাৱে শিক্ষা ব্যৱস্থা কৰি সকলো মানুহক খাই বৈ জীয়াই থাকিব পৰা সকলো মানুহে জ্ঞান আহৰণ কৰিবৰ কাৰণে শিক্ষা ব্যৱস্থা লব লাগে। সকলো মানুহ চাকৰি মুখী হোৱাৰ পৰা কোঠাৰী আয়োগ কত বাদ পৰিছে। মোদালিয়া আয়োগৰ প্ৰতিবেদন চাকৰি মুখী হোৱাৰ পৰা কত বাদ পৰিছে। আজি এই কথাবিলাক চিন্তা কৰিব লগা হৈছে উপাধ্যক্ষ মহোদয়, আমি আজি এই কথাবিলাক কিয় চৰকাৰক বুজাব পৰা নাই। গতিকে এই কথাবিলাক বহল ভাৱে আলোচনা কৰি চৰকাৰক বুজাবলৈ চেষ্টা কৰিছো। আমাৰ চৰকাৰে যিমান সোনকালে এই বিষয়বস্তু উপলব্ধি কৰিব সিমান সোনকালে আমাৰ দেশৰ মঙ্গল। বজাৰত কোনোবাই চাউল নাই বুলিলে ৰুটি খাব পাৰে, কিন্তু শিক্ষা নাই বুলিলে তুচুৰা শিক্ষা লব নোৱাৰে। শিক্ষা বস্তুটো একেটাই, ইয়াক আৰু বেলেগ বস্তু হিচাবে পোৱা নাযায়। এই শিক্ষা নহলে মানুহে জগতখন নেদেখিব। গতিকে চকু গজাই দিব পৰা শিক্ষা মানুহক নৈতিকভাৱে, আৰ্থিকভাৱে ৰাজনৈতিক ভাৱে, চাৰিত্ৰিকভাৱে স্বাৱলম্বী কৰি তুলিব পৰা শিক্ষা পদ্ধতি গ্ৰহণ কৰিলে এখন নদন বদন দেশত সুখে শান্তিৰে সমাজত জীয়াই থাকিব পাৰিম। শিক্ষামন্ত্ৰীৰ প্ৰথম পদক্ষেপ ভুল। আমি পুৰণি পদ্ধতিত যদি ভুল কৰো তেন্তে আমি আৰু পিচলৈ যাম। চৰকাৰে ক্ষমতাৰ বলত হয়তো আজি এই বিল পাছ কৰি নিব। আমি এইখিনি কথা উপলব্ধি কৰিছো অন্ততঃ মাধ্যমিক শিক্ষা বোৰ্ড গঠন সম্পৰ্কত মই উল্লেখ কৰা কথাবিলাক পুনৰ সংযোগ কৰক, লিপিবদ্ধ কৰক। গণতান্ত্ৰিক ব্যৱস্থাত অন্তত এই শিক্ষা বোৰ্ড চলিলে চৰকাৰৰ নীতি গ্ৰহণ কৰিব পাৰো। এইখিনিতে কৈ মই মোৰ বক্তব্য সামৰণি মাৰিলো।

শ্ৰীহৰেন্দ্ৰ নাথ তালুকদাৰ (মন্ত্ৰী) :—মাননীয় উপাধ্যক্ষ মহোদয়, বিলখনৰ সংশোধনী অনাৰ প্ৰথম পৰ্য্যায়ৰ পৰাই মাননীয় সদস্য সকলে যি বিলাক কথা উল্লেখ কৰিছে মই সেই বিলাক শুনি আছো। এই পৰ্য্যায়ত মোৰ বিশেষ কব লগা আছে বুলি মই নাভাবো। এই সম্বন্ধে বাজেট বক্তৃতাৰ সময়ত সকলো কথা বহলাই কোৱা হৈছে। গতিকে এই শিক্ষা নীতি কেনেকৈ আৰু কিয় গ্ৰহণ কৰা হৈছে তেখেত সকলে ভালকৈ বুজি পাইছে। ইয়াৰ উপৰিও মই কব বিচাৰিছো অবশ্যে বক্তা ... বৰ্ত্তমান নাই।

তেখেতে পাঠ্যপুথি সম্পৰ্কে এটা কথা উল্লেখ কৰিছে। সেই বিষয়ে মই অনুসন্ধান কৰি চাম। তাৰ লগতে তেখেতে ১১ বছৰীয়া মাধ্যমিক শিক্ষা সংক্ৰান্তত এটা কথা উল্লেখ কৰিছে। মহোদয়, আপুনি জানে যে মই সিদিনা কৈছিলো বৰ্তমান শিক্ষা নীতিৰ সংস্কাৰ আজিৰ নহয়, এইটো ১৯৬৮ চনৰ পৰা আৰম্ভ কৰা হৈছে আৰু ১৯৭১ চনত ফাইনেল হৈছে। সেই মৰ্ম্মে গুৱাহাটী আৰু ডিব্ৰুগড় বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ২ বছৰীয়া প্ৰাক বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পাঠ্য পুথি প্ৰস্তুত হৈছে। পাঠ্যপুথি ৰচনাৰ বাবে ভাৰত চৰকাৰৰ পৰা ১ কোটি টকা দিছে। ১৯৭২ চনৰ পৰা সেই পদ্ধতিত শিক্ষা দিয়াৰ ব্যৱস্থা আৰম্ভ কৰা হৈছে। তাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত মই কব খুজিছো যে মাধ্যমিক স্কুল সমূহত যিবিলাক শিক্ষকে বহুদিন ধৰি কাম কৰি আছে সেইবিলাক শিক্ষক দ্বাদষবৰ্ষীয় শ্ৰেণী নকৰিলে যথেষ্ট অসুবিধাৰ সন্মুখীন হব। দ্বিতীয়তে দেখা যায় আমাৰ বহুত লৰা-ছোৱালীয়ে টকা পইচাৰ অভাৱত কলেজত পঢ়িব নোৱাৰে। এই দুখীয়া লৰা বিলাকে দ্বাদষ শ্ৰেণীত পঢ়িবলৈ সুবিধা পাব। কাৰণ স্কুলত পঢ়িলে চাৰি টকা মাচুল দিব লাগে আনহাতে কলেজত পঢ়াৰ লগে লগে কলা বিভাগত হলে আঠ টকা আৰু বিজ্ঞান বিভাগত হলে দহ টকা মাচুল দিব লাগে। সেই দৃষ্টিকোণৰ পৰা আমি বাৰ বছৰীয়া পাঠ্যক্ৰম এই বছৰৰ পৰা আৰম্ভ কৰিছো। মই ভাবো ইয়াৰ দ্বাৰা আমাৰ ৰাইজৰ কল্যাণ হব। আমাৰ এঘাৰ বছৰীয়া যিবিলাক মাধ্যমিক স্কুল আছে সেইবিলাকত সা-সজুলি বা প্ৰয়োজনীয় শিক্ষক নিয়োগৰ ক্ষেত্ৰত বা ঘৰ-দুৱাৰ সাজিবৰ টকা পইচা দিয়াৰ ক্ষেত্ৰত ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। এঘাৰ বছৰীয়া পাঠ্যক্ৰমৰ পৰা পাচ কৰি অহা লৰা-ছোৱালী বিলাকৰ কাৰণে দুটা ৰাস্তা আছে। এটা হল প্ৰাক বিশ্ববিদ্যালয়ৰ দ্বিতীয় বাৰ্ষিকত ভৰ্ত্তি হব পাৰিব আৰু আনটো হল বাৰ বছৰীয়া পদ্ধতিত শিক্ষা লব পাৰিব। এই সম্বন্ধে মাধ্যমিক স্কুলৰ শিক্ষক আৰু প্ৰিন্সিপাল সকলৰ লগত এপ্ৰিল মাহতে আলোচনা কৰিছো। সেইমতে এতিয়াও পাঠ্যক্ৰম প্ৰস্তুত কৰা হৈছে আৰু কাম আৰম্ভ কৰা হৈছে। গতিকে আমাৰ লৰা বিলাকৰ অসুবিধা নহব বুলি মই ভাবো। আৰু এটা কথা মই উত্থাপন কৰিব বিছাৰিছো - ল'ৰা ছোৱালীৰ অসুবিধাৰ কথা আজি ৰাতিপুৱা আমাৰ বন্ধুৱা ডাঙৰীয়াই দাঙি ধৰিছে আমি দেখাও কৰিছিলো। যিবিলাক ল'ৰা ফেইল কৰিলে তেওঁলোকৰ পাঠ্যক্ৰমৰ কিবা অসুবিধা হ'ব বুলি ভাবিয়েই

যাতে ভৱিষ্যতে অসুবিধাত নপৰে এটা বিশেষ পৰীক্ষাৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। এতিয়া কথা হৈছে এই পৰীক্ষা এতিয়াই লোৱা হ'ব নে মাৰ্চত লোৱা হ'ব। এনে ধৰণৰ কথাবিলাক আমি আলোচনা কৰি আছো আৰু তেওঁলোকে যাতে অসুবিধাত নপৰে তাৰ এটা ব্যৱস্থা কৰিম।

মাননীয়া সদস্যা শ্ৰীমতী বৰকটকীয়ে এটা কথা কৈছিল যে প্ৰাক্ প্ৰাথমিকৰ দায়িত্ব চৰকাৰৰ হাতত নাই বুলি শিক্ষামন্ত্ৰীয়ে কৈছে। কিন্তু মই তেনেকৈ কোৱা নাই। ছবছৰীয়া ল'ৰা-ছোৱালীয়ে প্ৰাইমাৰী স্কুলত পঢ়িব আৰু ৬ বছৰৰ তলৰ বিলাক প্ৰি-প্ৰাইমাৰীত পঢ়িব সেইবিলাকৰ দায়িত্ব চৰকাৰৰ হাততে আছে। আমাৰ যি প্ৰাইমাৰী শিক্ষা বোৰ্ড আছে তাৰ তলত ৮৯ খন প্ৰি-প্ৰাইমাৰী স্কুল আছে আৰু মহকুমা ভিত্তিত আৰু কিছুমান স্কুল লোৱা হব। ইয়াৰ বাহিৰেও বিদেশ, ভাৰতবৰ্ষ বা অসমত কিছুমান মণ্টেশ্বৰী টাইপৰ স্কুল আছে সেই বিলাককহে অনা-অনুস্থানিক বুলি কোৱা হৈছে। প্ৰি-প্ৰাইমাৰী সম্পৰ্কে আমাৰ কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ এখন এডভাইজৰী বোৰ্ড আছে। তাত অসমৰ শিক্ষামন্ত্ৰী সদস্য আমি তাত এইবোৰ বিষদভাৱে আলোচনা কৰিছো। পঞ্চম পাঁচ বছৰীয়া পৰিকল্পনাত এই বয়সৰ যিমান ল'ৰা-ছোৱালী আছে তেওঁলোকৰ শিক্ষাৰ কাৰণে আঁচনি যুগুত কৰা হৈছে। সেইকাৰণে কৈছো প্ৰাক্-প্ৰাথমিক স্কুলৰ কাৰণে চৰকাৰে বিবেচনা নকৰাকৈ থকা নাই। গতিকে প্ৰাসঙ্গিক নহয় যদিও কৈ থলো। তেখেতে মাধ্যমিক শিক্ষা বোৰ্ডৰ যি কেইজন এডুকেচন অফিচাৰ তেওঁলোকৰ শিক্ষাৰ অৰ্হতা সম্পৰ্কে সন্দেহ প্ৰকাশ কৰিছে এই অফিচাৰ ৩ জন—এজন জে ভৰালী, এম, এচ, ছি, (গোল্ড মেডেলিষ্ট) দ্বিতীয় বি ফুকন, এম, এচ, ছি, বি, টি, তৃতীয় দি নাথ, এম, এচ, ছি, তাৰ ভিতৰত ভৰালী জুলজীৰ, ফুকন কেমিষ্ট্ৰিৰ আৰু নাথ অংকৰ।

শ্ৰীমতী ৰেণুকা দেৱী বৰকটকী—ইয়াৰ বাহিৰে ইংৰাজী, বুৰঞ্জী আদিৰ মানুহ নালাগে নেকি ?

শ্ৰীহৰেন্দ্ৰ নাথ তালুকদাৰ (মন্ত্ৰী)—এই কথালৈ মই পিছত আহিম। এই অফিচাৰ কেইজনে নেচনেল কাউন্সিল অব এডুকেচনত প্ৰশিক্ষণ লৈ আহিছে। আৰু আলোচনা চক্ৰ আদিত যোগদান কৰে আৰু বিশেষ বিশেষ বিষয়ত জ্ঞান লাভ কৰিছে। গতিকে আমি ভাবো লগা পৰিমাণেই অৰ্হতা আছে।

গতিকে উপাধ্যক্ষ মহোদয়, মাননীয় সদস্য সকলে যিবিলাক কথা কৈ আছে সেইবিলাক আমি কাৰ্য্যকৰী কৰিবলৈ চেষ্টা কৰি আছো। আমাৰ মাননীয় সদস্য শ্ৰীনগেন বৰুবাই বহুতবিলাক ভাল পৰামৰ্শ দিছে। এই পৰামৰ্শবিলাক কাৰ্য্যকৰী কৰাৰ ক্ষেত্ৰত ১৯৬১ চনৰ বিলখনত এই সকলো কথা সন্নিবিষ্ট কৰা আছে। এই আইনখন কাৰ্য্যকৰী ৰূপ দিব নোৱাৰাৰ কাৰণে আৰু এই বিলাক আগবঢ়াই নিয়াৰ কাৰণে এজন আমি পূৰ্ণ পৰ্য্যায়ৰ চেয়াৰমেন যাতে বিভিন্ন বিভাগ বা বিষয়ত যাতে কাৰ্য্যকৰী কৰিব পাৰে সেই ব্যৱস্থাৰ কাৰণে এই সংশোধনী অনা হৈছে। ডি পি আই জন ইয়াত লাগি থকাত কি অসুবিধা তাক মই আগতে কৈছো তাত বহুত-বিলাক চাব কমিটি আছে সেইবিলাকত পৰামৰ্শ আগবঢ়াব লাগে। এই বোৰ্ডত প্ৰায় ১ হাজাৰতকৈও বেছি শিক্ষাবিদ আছে কিন্তু এওঁলোকৰ ভিতৰত কিছুমান নাম প্ৰকাশ কৰাত অসুবিধা আছে। এই নামবিলাক অৱশ্যে প্ৰকাশ নকৰাৰ ফলত কিছুমানৰ মনত আসোঁৱাহ থাকি যায়। গতিকে আমি চিন্তা কৰি আছো এই নাম বিলাক প্ৰকাশ কৰিব পাৰি নেকি?

বোৰ্ডৰ সচিব গৰাকী সঘনাই বদলি কৰাৰ কথা কেৰাজনো সদস্যই উল্লেখ কৰিছে। কথাটো সঁচা। এই ক্ষেত্ৰত দিগদাৰীও নোহোৱা নহয়। সাধাৰণতে ডি পি আই বা এই ধৰণৰ চাকৰি বিলাকত আমাৰ কটন কলেজৰ অধ্যাপক সকলক চিনিয়ৰিটি বেচিচত প্ৰমোচন দি মকৰল কৰা হয়। তেওঁ-লোকে য'তেই নাথাকক কিয় তেওঁলোকক এই চিনিয়ৰিটি বেচিচত প্ৰমো-চন দিয়া হয়। গতিকে এই ক্ষেত্ৰত কিছু অসুবিধাও নথকা নহয়—এটা সমীক্ষাত চাওঁক ডি, পি, আই কৰিবৰ কাৰণে কলেজত নোটিচ দিলে কোনো শিক্ষক নাহে, প্ৰায় ১২ জন মানে দিক্লাইন কৰিছে। কিন্তু ডি পি, আই বা এ, ডি, পি, আইৰ কাৰণে আহিবলৈ বৰ ইচ্ছা। কিন্তু উপায় নাই, চৰকাৰৰ নিয়মমতে চিনিয়ৰিটি বেচিচত তেওঁলোকক এই সুবিধা দিবই লাগিব। ফলত কিছুমান অৰ্হতা নথকা প্ৰশাসনৰ ক্ষেত্ৰত যোগ্যতা নথকা লোকক আনিবলগীয়া হয়। সেইকাৰণে আমি বিজ্ঞাপনৰ মাধ্যমেৰে এই পদবিলাক পূৰণ কৰাৰ চেষ্টা কৰি আছো। আনহাতে মাধ্যমিক শিক্ষা বোৰ্ডৰ সচিব গৰাকী যাতে সঘনে বদলি নহয় তাৰ বাবে পূৰ্ণ পৰ্য্যায়ৰ চেয়াৰমেনৰ ব্যৱস্থা কৰিছো আৰু এই চেয়াৰমেনজন কমেও ৩ বছৰ থাকিব পৰাকৈ এই সংশোধনীত সন্নিবিষ্ট কৰা হৈছে। এই সংশোধনীৰ দ্বাৰা সদস্য-

সকলে যিবিলাক পৰামৰ্শ দিছে এই ব্যৱস্থাৰে কিছু কৃতকাৰ্য্য হ'ব বুলিয়ে বিবেচনা কৰি চাই এই সংশোধনী আনিছো।

উপাধ্যক্ষ মহোদয়, চিলেবাচৰ সংক্ৰান্তত কওঁ যে, এই সম্বন্ধে বৰুৱা ডাঙৰীয়াই কৈছিল যে স্কুল বিলাকত স্কুল হিচাবে শিক্ষক নাই, মাননীয় সদস্যা বৰকটকী ডাঙৰীয়ানীয়েও কৈছিল বিজ্ঞান শিক্ষক নাই বুলি। এই ক্ষেত্ৰত মই কওঁ যে, আমাৰ যিবিলাক স্কুলক এফিলিয়েচন দিয়া হৈছে সেই স্কুল বিলাকত ইন্সপেক্টৰে ইন্সপেকশ্বন কৰি চাই অহাৰ পিচত অৰ্থাৎ সেই স্কুলত বিজ্ঞান শিক্ষক আছে নে নাই, আহিলা পাতি আছে নে নাই ঘৰ দুৱাৰ আছে নে নাই এই বিলাক চাইহে এফিলিয়েচন দিয়া হয়। কিন্তু পিচত দেখা যায় যে শিক্ষক নাই আহিলা পাতি নাই, ঘৰ দুৱাৰো যথেষ্ট পৰিমাণে নহয়। কিন্তু ইন্সপেকশ্বনৰ সময়ত অধ্যক্ষই বা হেড মাষ্টাৰে ঠিক ভাবেই দেখুৱায়। আমাৰ যি বিলাক স্কুলত এফিলিয়েচন দিয়া হয় সেই বিলাকত বিজ্ঞান শিক্ষক থাকিব লাগিব, আহিলা পাতি থাকিব লাগিব, উপযুক্ত ঘৰ আদি থাকিব লাগিব এনেকুৱা ধৰণৰ স্কুলকহে এফি-লিয়েচন দিয়া হয়। কিন্তু কিছুমান আসোঁৱাহ দেখা পাইছে কাৰণেই কিছু দিন আগতে এখন নিৰ্দ্দেশ দিয়া হৈছে স্কুল সমূহলৈ সেই বিলাক স্কুলত ঠিক মতে বুৰঞ্জী পঢ়াবলৈ বুৰঞ্জীৰ শিক্ষক অৰ্থাৎ শিক্ষকজনে বি, এ কোৰ্চত বুৰঞ্জী লৈছিল নে নাই আৰু তেনেকৈয়ে ভূগোল পঢ়াবলৈ শিক্ষক জনৰ কলেজত ভূগোল আছিল নে নাই। সেই বিলাক চালে সুবিধা হব। সেইমতে নিৰ্দ্দেশ দিছো আৰু সকলো বিলাক স্কুললৈ চাৰ্কোলাৰ পঠিয়ায় দিয়া হৈছে।

উপাধ্যক্ষ মহোদয়, আৰু এটা কথা হৈছে বহুতো মাননীয় সদস্যই মেনেজিং কমিটিৰ কথা কৈছে যে ই হেনো ৰাজনৈতিক কাৰণলৈ গঠিত কৰা হয় আৰু ইয়াৰ গঠনত হেনো ৰাজনৈতিক দিশহে আছে। কিন্তু মই কওঁ কোনো মেনেজিং কমিটিৰ গঠনতেই ৰাজনৈতিক কাৰণ বা দিশ নিহিত নাই। এনে কিছুমান কথা আছে স্কুলৰ মেনেজিং কমিটিৰ মেম্বাৰ হবলৈ, চেক্ৰেটাৰী হবলৈ বা প্ৰেচিডেণ্ট হবলৈ বহুত লোকেই আগবাঢ়ি আহে তাৰ কাৰণো আছে অৰ্থাৎ মেনেজিং কমিটিৰ চেক্ৰেটাৰী আদি হলে যি কোনো কাৰণেই শ্বিলঙলৈ আহি মিনিষ্টাৰক লগ ধৰিবলৈ অহা বুলি বা

ডি-পি-আইক লগ ধৰিবলৈ অহা বুলি নিজৰ কাম থাকিলেও আহি স্কুলৰ কাম দেখুৱাই স্কুলৰ নামত নিজৰ কাম কৰিবলৈ আহে। কিন্তু আচলতে হেড মাষ্টাৰ অথবা চেক্রেটাৰী বা প্রেচিডেণ্ট কোনো কামতেই শ্বিলঙলৈ আহিব নালাগে আৰু আহিব নোৱাৰে। মই এটা উদাহৰণ দিছো ডিবৰু কলেজৰ কথালৈয়ে। আঢ়ৈশ তিনিশ টকা খৰচ কৰি টেক্সি ভাড়া কৰি শ্বিলঙলৈ যোৱাৰ কোনো কাৰণ নাই। তেওঁবিলাক বহুবাৰ গল। মই কৈ দিছো যে আৰু যদি তেওঁলোক শ্বিলঙলৈ যায় তেনেহলে তেওঁলোকক একো দিয়া নহব আৰু এই খৰচ কৰা টকা বিলাক তেওঁবিলাকৰ পৰা উলিয়াই লোৱা হব। মই এনে ভাৱে কবলৈ বাধ্য হৈছো। তেতিয়াহলে হেড মাষ্টাৰ প্রেচিডেণ্ট আদি শ্বিলঙলৈ নগলে ডি-পি-আই অফিচৰো হেঁচা কিছু পৰিমাণে কম পৰিব।

উপাধ্যক্ষ মহোদয়, আন এটা কথা হল মেনেজিং কমিটিৰ মেম্বাৰ আদি হবলৈ পালে চাকৰি আদি নিয়োগৰ ক্ষেত্রত অলপ সুবিধা পায়, তেওঁ-বিলাকৰ মতামত দিয়াৰ। ইতিমধ্যে কলেজৰ অধ্যক্ষ আৰু প্রফেচৰ নিয়োগ কৰাৰ ক্ষেত্রত চিলেক্‌ট কমিটি এটা কৰি দিয়া হৈছে। এই কমিটিয়ে বিভিন্ন বিষয় বিলাক, যিবিলাকৰ ওপৰত পঢ়াবলৈ দিয়া হব সেই বিলাকৰ ভিত্তিত চিলেক্ট কৰিব আৰু লিষ্ট তৈয়াৰ কৰিব আৰু আন আন সকলো বিলাক কলেজলৈ এই লিষ্ট পঠিয়াই দিব আৰু তাৰ পৰা নিয়োগ কৰিব পাৰিব। এই লিষ্টখনত ডি, পি, আইৰ এপ্রোভেল লব লাগিব। এই কমিটিত এ, পি, এচ, চিৰ মেম্বাৰো এজন ৰখা হৈছে যাতে চিলেকচন ভাল হয়।

শ্রীগিয়াচুদ্দিন আহমেদ—এইটো ভাল হৈছে হয় কিন্তু চিলেকচন কমিটিত কিবা টকা পইচা দিব লাগিবনে ?

শ্রীহৰেন্দ্র নাথ তালুকদাৰ (মন্ত্রী)—এইটো নহবলৈয়ে এ, পি, এচ, চিৰ মেম্বাৰ ৰখা হৈছে। এইটো আতৰোৱাৰ কাৰণেই কৰা হৈছে।

(ভইচ : পইচা খোৱাৰ কাৰবাৰ কৰি দিছে।)

চিলেকচন লিষ্টৰ পৰাহে নিয়োগ কৰিব পাৰিব। শ্বিলঙলৈ আহিব নালাগে। অহাযোৱা কৰিব নোৱাৰে। শিক্ষক নিয়োগৰ কাৰণে সা-সুবিধা নাপালে প্রকৃততে স্কুলৰ ঘৰ-দুৱাৰ সাজি দিবলৈ, টকা পইচা আদি তুলি

কাম কৰিবলৈ যিসকল আগবাঢ়ি আহিব সেই সকলহে প্ৰকৃত সমাজকৰ্ম্মী বুলি স্বীকৃত হব আৰু তেনে লোকৰ পৰাহে ভাল কাম আশা কৰিব পাৰো। আৰু যিহেতু তেওঁবিলাক আগবাঢ়ি আহিব ভাল ভাৱ অন্তৰত লৈ।

শ্ৰীকবীৰ চন্দ্ৰ ৰায় প্ৰধানী—স্কুলৰ মেনেজিং কমিটিত নমিনেটেড মেম্বাৰ ইমান বেছি হৈছে যে গাৰ্জিয়ান মেম্বাৰৰ সংখ্যা তেনেই তাকৰ ইয়ালৈ চাইছে নেকি?

শ্ৰীহৰেন্দ্ৰ নাথ তালুকদাৰ (মন্ত্ৰী)—তেখেতে কথাটো যে কৈছে সেই ক্ষেত্ৰত কওঁ যে বৰ্ত্তমান ব্যৱস্থাৰ কাৰণে ৰাইজৰ ফালৰ পৰাই বেছিকৈ মেম্বাৰ লব লাগিব। তেতিয়াহলেহে এই বিলাক খেলিমেলি কথাৰ ওৰ পৰিব। আনহাতে বৰুৱা ডাঙৰীয়াই ট্ৰেইনিং প্ৰগ্ৰেমৰ কথা কৈছে। আমাৰ এনে পদ্ধতি বৰ প্ৰয়োজন সেই বাবে এইটো বঢ়াম বুলি ঠিক কৰিছো।

উপাধ্যক্ষ মহোদয়, ইয়াৰ উপৰি যাতে কোনো কথাতে আসোঁৱাহ নাথাকে তাৰ কাৰণে প্ৰত্যেক বিষয়ৰ প্ৰত্যেক টেক্স বুকৰ ওপৰত আলোচনা কৰিবলৈ লৈছো। এখন টেক্স বুক আলোচনা চক্ৰ হব। বিভিন্ন ইণ্টাৰেষ্টেড লোক আহি সেই আলোচনাত অংশ গ্ৰহণ কৰিব আৰু নানান পৰামৰ্শ দিব এইটো চৰকাৰৰ ফালৰ পৰা ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। ইতিমধ্যে নিৰ্দ্দেশ দি কমিটি কৰি দিছো আৰু আগষ্ট মাহৰ পৰা কাম আৰম্ভ কৰিব। পাঠ্যপুথি বিলাকৰ আসোঁৱাহ যদি থাকে দৰকাৰ হলে পৰিবৰ্ত্তন কৰিবলৈও কুণ্ঠাবোধ কৰা নহব। পৰিবৰ্ত্তন কৰা হব। চিলেব্যাচ বদলি কৰিব লাগিলেও বদলি কৰা হব। অভিজ্ঞ লোকসকলে পৰামৰ্শ আগবঢ়াব আৰু সেইমতে যাতে ভাল ধৰণে উপযুক্ত পাঠ্যপুথি তৈয়াৰ কৰিব পৰা যায় তাৰ কাৰণে চেষ্টা কৰিছো। এই গোটেই বিলাক চাবৰ কাৰণে বোৰ্ডৰ এডুকেচন অফিচাৰ নিয়োগ কৰা হৈছে আৰু স্কুল বিলাক চাই আছে আৰু অনুসন্ধান কৰে। কিছুমান দিনৰ আগতে কিছু সংখ্যক স্কুলক ডি-এফিলিয়েট কৰি দিয়া হৈছিল সেইটো এই কাৰণে আছিল যে শতকৰা ত্ৰিশ ভাগ লৰা-ছোৱালী পাচ নকৰিলে অৰ্থাৎ শতকৰা ত্ৰিশ ভাগতকৈ কম ল'ৰা-ছোৱালী পাচ কৰিছে যদি সেই স্কুলৰ কাৰণে অনুসন্ধান কৰিবলৈ বলিয়েই এই এডুকেচন অফিচাৰ পঠিওৱা হৈছিল। কিন্তু

আটাইবিলাক স্কুললৈ যোৱা সম্ভৱপৰ নহয় কিন্তু প্ৰায় ভাগ স্কুললৈয়ে গৈছিল অনুসন্ধানৰ কাৰণে। কি কি বিষয়ত স্কুলৰ শিক্ষক সকলক ট্ৰেইনিং দিব লাগে ইত্যাদি কথা অধ্যয়ন কৰি ৰিপোৰ্ট দাখিল কৰিছে বোৰ্ডৰ ওচৰত। সেই বিলাক ছপা কৰি উলিওৱা হোৱা নাই। ১৯৬৬-৬৭ ৰ খন ওলাইছে তাৰ পিচত প্ৰিণ্টেড ৰিপোৰ্ট ওলোৱা নাই। সেই কাৰণে আশা ৰাখিছো আৰু নিৰ্দ্দেশ দিছো যিবিলাক আসোৱাহ দেখা গৈছে সেই সংক্ৰান্তত এডুকেচন অফিচাৰে আগবঢ়োৱা পৰামৰ্শ বিলাক যাতে সকলো বিলাক শিক্ষকেই জানিব পাৰে আৰু তাৰ প্ৰচাৰ যাতে সকলো বিলাক স্কুললৈকে হয় তাৰ বাবে এই ৰিপোৰ্ট দাখিল কৰাৰ পিচতেই ছপা কৰি স্কুল সমূহলৈ একোটা কপি পঠিওৱাৰ চিন্তা ধাৰা কৰিছো। আৰু এই বিষয়ত চেকেণ্ডাৰি বোৰ্ডক নিৰ্দ্দেশ দিয়া হৈছে। মই ভাবো এই কথা বিলাক ভালদৰে ভাবে চালি-জাৰি চালে অসুবিধা বিলাক কি, কি কি কাৰণত লৰাই ফেল কৰে এই আটাইবিলাক কথা বুজি চালেহে এটা ভাল অৱস্থালৈ আহিব বুলি মোৰ বিশ্বাস।

শ্ৰীপ্ৰধানী ডাঙৰীয়াই এটা অভিযোগ কৰিছে যে যতে ততে যথেমৰে স্কুল বিলাক তৈয়াৰ কৰিছে। যত স্কুল হব লাগে তাত নহয় যত হব নালাগে সেই ঠাইত বহুত হয়। এই সম্পৰ্কত মই সেইদিনাই কৈছোৱেই। আৰু তাৰ কাৰণে এম, এল, এ, সকলক চাব কমিটিৰ সদস্য কৰি দিয়া হৈছে। মই মাননীয় সদস্য সকলক অনুৰোধ কৰো তেখেত সকলে যদি সহায় সহযোগ আগবঢ়ায় তেনেহলে আমি এই আঁচনি বিলাক কাৰ্যকৰী কৰিব পাৰিম। আমাৰ প্ৰাথমিক স্কুল ১৭ হাজাৰ আছে। আৰু যদি ৪ জনীয়া শিক্ষক কৰা হয় তেনেহলে আমাক প্ৰায় ৭১ হাজাৰ মান শিক্ষক লাগে। আৰু যদি এজনীয়া শিক্ষকৰ অধীনত ৪০ জনকৈ লৰা ছোৱালী দিয়া হয় তেতিয়া হলে ৪৫,৪০০ শিক্ষক লাগে। বৰ্ত্তমান আমাৰ ৩৫,৫০০ শিক্ষক আছে। যদি ৪০ জন লৰা ছোৱালীৰ ভিতৰত এজনকৈ শিক্ষক দিবলগীয়া হয় তেনেহলে আমাক আৰু ৯,৯০০ শিক্ষক লাগে। এইটো কৰিব পাৰো। কিন্তু সেইটো কৰিলেও সমস্যাৰ সমাধান নহব। কাৰণ আমি এতিয়া স্কুল বিলাক এমালগেমেট কৰি সমস্যা সমাধান কৰিবলৈ বিচাৰিছো। যদি ৪০ জনৰ কাৰণে এজনকৈ শিক্ষক দি ৪ জন শিক্ষক

দিয়া যায় তেতিয়া হলে স্কুল খনত ১৬০ লৰা ছোৱালী থাকিব লাগিব। এইটো কৰিব পৰা যাব। আমাৰ নীতি মতে ডেৰ কিলোমিটাৰৰ ভিতৰত একোখনকৈ প্ৰাইমাৰী স্কুল হব লাগে। সেইদৰে এম, ই স্কুল, হাইস্কুল আৰু কলেজৰ ক্ষেত্ৰতো এইটো কথা কোৱা হৈছে যে বিশেষকৈ কলেজৰ ক্ষেত্ৰত যথে মধে নতুন অনুস্থান খুলিব নালাগে। আমি প্ৰত্যেক মহকুমাত একোটাকৈ বিজ্ঞানৰ শাখা খুলিবলৈ চেষ্টা কৰিছো। এই ক্ষেত্ৰত মাননীয় সদস্য সকলৰ আৰু জনসাধাৰণৰ সহায় সহযোগ আৰু পৰামৰ্শ বিচাৰিছো ।

শেষত মই কব বিচাৰিছো যে শ্ৰীৰৰা ডাঙৰীয়াই সিংহ. শিয়াল আৰু গাধৰ যিটো গল্প কলে সেই মতে শিক্ষামন্ত্ৰীক তেওঁলোকৰ লগলৈ যাবলৈ কৈছে। যদি তেওঁলোকৰ লগলৈ যোৱা যায় তেনেহলে তেখেত সকলে ভাবিব যে আমি গাধা। গতিকে আমি গাধা হবলৈ বিচৰা নাই আৰু চৰকাৰে ইয়াৰ নীতি যি ধৰণেৰে নিৰ্দ্ধাৰণ কৰিছে সেই মতেই কৰিবলৈ মাননীয় সদস্য সকলৰ পৰা সহায় সহযোগ বিচাৰি এই বিল খন পাচ কৰি দিবলৈ অনুৰোধ কৰিলো।

শ্ৰীতুলাল চন্দ্ৰ খাউণ্ড :— মাননীয় উপাধ্যক্ষ মহোদয়, মাননীয় মন্ত্ৰী মহোদয়ে যি খিনি আশ্বাস দিছে আৰু যি বিলাক নীতিগত ভাবে ভাল কথা কৈ সদনৰ আৰু জনসাধাৰণৰ সহায় সহযোগ বিচাৰিছে তাত যদি সেইমতে কাম হয় আমাৰ সহযোগ কৰাৰ কোনো আপত্তি নাই। কিন্তু এটা কথা মই তেখেতৰ পৰা জানিব খুজিছো যে শিক্ষক প্ৰশিক্ষনৰ ক্ষেত্ৰত যি বিলাক নীতি নিয়ম মানি নিৰ্বাচন কৰা হয় আৰু তাৰ পিচত গোটেই লিষ্ট কাটি কুটি অদল বদল কৰিলে সেইটো বন্ধ হবনে নহয় ? এই ক্ষেত্ৰত মন্ত্ৰীৰ নিজৰ মানুহক সুবিধা দিবলৈ গৈ গোটেই লিষ্ট খন বদলোৱা কাৰ্য্যটো বন্ধ কৰিবনে ?

শ্ৰীহৰেন্দ্ৰ নাথ তালুকদাৰ (মন্ত্ৰী) :— সেই বিলাক লিষ্ট অদল বদলহোৱা নাই। আৰু যাতে নহয় তাৰ কাৰণে ব্যৱস্থা কৰিম।

শ্ৰীনগেন বৰুৱা :— যোৱা বছৰৰ বি, টি লিষ্ট খনৰ সম্পৰ্কত কওঁক ।

শ্ৰীতুলাল খাউণ্ডঃ- যোৱা বছৰৰ বি. টি লিষ্ট খন কাটি কুটি অনেকুৱা কৰিলে যে বহু বিলাক স্কুলৰ পৰা এজনো নাই আৰু কোনো স্কুলৰ পৰা ৩/৪ জন ললে আনকি স্বামী স্ত্ৰী উভয়কে ললে।

শ্ৰীহৰেন্দ্ৰ নাথ তালুকদাৰ (মন্ত্ৰী) ঃ- এইটো কথা মই কব নোৱাৰো।

শ্ৰীতুলাল চন্দ্ৰ বৰুৱাঃ- লিষ্টৰ সম্পৰ্কত মাননীয় সদস্য সকলে যি বিলাক কথা কৈছে সেইবিলাক পুষ্ট কথা। ইন্সপেক্টৰে যি বিলাকক মনোনীত কৰিছিল সেই বিলাক মন্ত্ৰীয়ে বদলি কৰিলে।

শ্ৰীহৰেন্দ্ৰ নাথ তালুকদাৰ (মন্ত্ৰী) ঃ- বদলি নাই হোৱা।

শ্ৰীতুলাল খাউণ্ডঃ ভবিষ্যতে এই দৰে অদল বদল কৰাটো বন্ধ কৰিবনে?

শ্ৰীহৰেন্দ্ৰ নাথ তালুকদাৰ (মন্ত্ৰী) ঃ- লিষ্ট বদলি কৰা নহয়। যি বিলাক ডেপুটেচনত আছে তেওঁবিলাকৰ নাম ইন্সপেক্টৰৰ পৰা আছে। অৱশ্যে চিত নাথাকিলে বহুতো পাচ লৈ নাহে। মাননীয় সদস্য সকলে যি বিলাক কথা উল্লেখ কৰিছে সেই বিলাক কথা মই নিশ্চয় চাম।

শ্ৰীতুলাল চন্দ্ৰ খাউণ্ডঃ- মন্ত্ৰী মহোদয়ে নাজানো বুলি কয় তেন্তে আমি মানি লোৱাত ৰাজি আছো। কিন্তু যদি নাই কৰা বুলি কয় তেন্তে মই প্ৰত্যাহ্বান কৰিবলৈ জনাও যে যোৱা বাৰ যোৰহাট মহকুমাৰ যি খন লিষ্ট ডি পি আয়ে ফাইনেলাইজদ্ কৰিলে সেই খন সম্পূৰ্ণ ভাবে অদল বদল কৰিলে। গতিকে এই বিলাক যাতে ভবিষ্যতে নহয় তাৰ ব্যৱস্থা কৰিবনে?

শ্ৰীহৰেন্দ্ৰ নাথ তালুকদাৰ (মন্ত্ৰী) ঃ- এইটো চাম।

শ্ৰীতুলাল চন্দ্ৰ বৰুৱাঃ- নীতি গত ভাবে মই এটা কথা জানিব বিচাৰিছো যে মধে-মধে যি বিলাক স্কুল হৈছে সেই ক্ষেত্ৰত তিনিখন স্কুল মিলাই একেখন কৰাৰ চৰকাৰে যিটো সিদ্ধান্ত লৈছিল সেইটো এতিয়ালৈকে কিয় কৰা নহল? আৰু এই শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত ৰাজনৈতিক দিশটো যাতে বাদদি কাম কৰিব পাৰে তাৰ কাৰণে চৰকাৰে চেষ্টা কৰিবনে?

শ্ৰীহৰেন্দ্ৰ নাথ তালুকদাৰ (মন্ত্ৰী) ঃ ৰাজনৈতিক দিশৰ কথা মই কব নোৱাৰো। আমাৰ কিছুমান দলীয় ৰাজনীতি আছে। যেনে- আমাৰ নিৰ্বাচনৰ সময়ত আমাৰ দলৰ ফালৰ পৰা জনসাধাৰণক যি বিলাক প্ৰতিশ্ৰুতি দিয়া হৈছিল সেই মতে কাম কৰিব লাগিব।

শ্ৰীতুলাল চন্দ্ৰ বৰুৱা ঃ- স্কুল বা কলেজ এই অনুষ্ঠান বিলাকৰ পৰিচালনাত

ৰাজনীতি সোমাইছে। তাৰ পৰা ৰাজনীতি আতৰাই আনিব নোৱাৰেনে ?

শ্ৰী হৰেন্দ্ৰ নাথ তালুকদাৰ (মন্ত্ৰী):- এই বিলাকত ৰাজনীতি সোমাব নালাগে।

কি ৰাজনৈতিক দিশৰ কথা কৈছে কব নোৱাৰো আমি কাৰ্য্যসূচী সম্পাদন কৰিবৰ কাৰণে যি কৰা হব সেই সম্পৰ্কে আমি নানান প্ৰতিশ্ৰুতি দি আহিছোঁ। সেই বিলাক কাম কৰিবলৈ যাওঁতে আমি সকলো ফালৰ পৰাই বিবেচনা কৰিব লাগিব।

শ্ৰী দুলাল চন্দ্ৰ বৰুৱা:- আমাৰ কথা হ'ল স্কুল কলেজ বা শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত ৰাজনীতি আতৰ কৰিব লাগিব।

শ্ৰী হৰেন্দ্ৰ নাথ তালুকদাৰ (মন্ত্ৰী):- মই যিবিলাক নীতিৰ কথা কৈছোঁ সেই বিলাকেই বুজাই দিছে যে তাত সেই ধৰণৰ ৰাজনৈতিক নীতি নাই।

Mr. Deputy Speaker—I want to draw the attention of the Hon'ble members to the provision of Rule—95 because at the time of the passing of the Bill, every matter cannot be discussed. He is concern with the amendment of the constitution of the Board ; So, details cannot be discussed now. "The discussion on a motion that the Bill or the Bill as amended, as the case may be, be passed shall be confined to the submission of arguments either in support of the Bill or for the rejection of the Bill. In making his speech a member shall not refer to the details of the Bill further than is necessary for the purpose of his arguments which shall be of a general character" (Rule 95).

Mr. Deputy Speaker— Now, I put the motion. The motion is that the Assam Secondary Education (Amendment) Bill, 1973 be passed.

(The House divided)

Result of the division : Ayes—42

Noes—13

The motion is Adopted. So the bill is passed.

RESOLUTION FOR RATIFICATION OF AMENDMENTS TO THE CONSTITUTION OF INDIA.

(Mr. Speaker at this moment entered the chamber)

Mr. Speaker— Now Item No. 10

*Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister),

Mr. Speaker, Sir, I beg to move that this House ratifies the amendments to the Constitution of India falling within the purview of the provision to clause (2) of Article 368 thereof, proposed to be made by the constitution (Thirty first amendment) Bill, 1973, as passed by the two House of Parliament.

Sir, this motion seeks to ratify the 31st amendment of the Constitution. This amendment has only a limited object. It is to increase the number of seats in the Lok Sabha. Sir, you are aware that consequent upon the passing of the North-Eastern Areas Re-organisation Act, 1971, some seats in the parliament had been increased. At present the number of members elected directly from the States is 506 whereas it has been provided in Article 81 that the number of members elected directly from the States should be 500. There are, however, 25 members to be elected by the Union Territories but at present there are 16 members elected from the Union territories. All told it comes to 520 members in the Lok Sabha. In order to achieve that objective, it is necessary to amend the Constitution because already six seats are more in the Lok Sabha. Against 500 there are 506 Therefore this amendment is a simple amendment. It only wants to increase the number of seats from 500 to 525. —25 members more to be elected from the

*Speech not corrected

States, both major and small states. By this amendment also it has been sought to reduce the number of seats which are to be filled up by the Union Territories. In Article 81 it has been provided that the Union Territories should fill up 25 seats, but at present there are 16 Members from the Union Territories. So while the number of seats to be filled up by direct election from the States is to be increased from 500 to 525 at the same time 25 seats which are to be filled up by the representatives of the Union Territories has to be reduced from 25 to 20 -that is the purpose of the amendment. There are also other things, though consequential because after the passing of the North Eastern Areas Re-organisation Act 1951 Meghalaya attained statehood and Separate Union Territories of Arunachal and Mizoram have been created. So the Constitution seeks that these States should also be provided. Therefore Articles 330 to 332 have been amended accordingly to provide the constitutional position of these states in the constitution. Therefore it is necessary that the seats should be increased from 500 to 525, and so far as the Union Territories are concern the seats are to be reduced from 25 to 20. We think that this amendment is good, and I would request the Hon'ble Members to support the Motion and ratify the amendment of the constitution.

*Shri Dulal Chandra Khound:

Mr. Speaker, Sir, I support the motion moved by the leader of the House for ratification of the 31st amendment of the Constitution. While supporting it I would like to make a few observation. I am not supporting this ratification because this modification reflects the actual political situation or the social situation of India or it fulfils the real need of the country, but I am supporting this ratification on the ground that it has regularised an irregularity already committed and also at least partially it will raise the strength of the

*Speech not corrected.

Lok Sabha from 500 to 525. On this ground I am supporting it. Sir, the position today is that our parliamentary constituencies are too big and the expenditure involved in the election, is so huge that money has got a primium in the election only the monied men who could spend huge amounts can only fight parliamentary election and this also has led to verious sorts of corruption because it is quite impossible to keep the expenditure within the limit prescribed -Rs. 35,000/- Moreover, when a member is elected from a big parliamentary constituency comprising of 12 lakhs of people it becomes humanly impossible for the member to keep contact with the electorates. So it has become imperative to increase the strength of the Lok Sabha. Sir, the Constituent Assembly itself suggested that the parliamentary constituencies should be about 5 lakhs population;

... . but to-day it is more than double. Therefore the strength of the Parliament is to be raised and this bill though it has not fulfilled the need, it has increased the strength from 500 to 525 and therefore, I am supporting it.

Another point Sir, today there is a persistent demand going on about age of voting right. The demand is for decreasing the limit from 21 years to 18 years A person of 18 years of age becomes adult. In other countries where parliamentary democracy is there voting age is 18 years. Only in our country it is 21 years. Even in Great Britain or United States voting age has been lowered to 18 years. In our country a boy of 18 years may die for his country but he cannot vote for the country. A persistent demand is going on for this change. To-day or tomorrow our constitution will have to be amended allowing people of 18 years to vote. If this is done then what will happen. Some millons of young people will be entitled to vote and that will necessitates the Lok Sabha seats to be increased. Another point Sir, regarding the Union Territoris and small States their number has been lowered from 25 to 20. But to-day actually the number is 16. There was the provision for

25 seats, but it has been lowered to 20. There are small States like Nagaland or Union Territory they have got each one member in the Lok Sabha. But from all practical points of view one member, it can very well be realised cannot represent a State or an union territory in the Lok Sabha in all respects. Our suggetion is that at least 2 members from a small State or an Union Territory shouid be there. Considering all these points we belive or demand that the strength of the Lok Sabha should be increased. I also support the motion to regularise the irregularity as has already been committed.

শ্ৰীদেবেন বৰাঃ— মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, ১৯৭৩ চনৰ ভাৰতীয় সংবিধানৰ ৩৬৮ অনুচ্ছেদৰ সংশোধীত প্ৰস্তাৱটো মই সমৰ্থন কৰিছো। সংবিধানে ৩৬৮ ধাৰা সংশোধন কৰি সংসদে যি বেছি সংখ্যাৰ আসনৰ ব্যৱস্থা কৰিছে তাত ৫০০ ৰ ঠাইত ৫২৫ টা আসন বিচৰা হৈছে। ৫২৫ টা আসন নালাগে পৰিস্থিতি চাই তাতোকৈ বেছিও যদি কৰে তেনেহলে তাত আপত্তি কৰিবলগীয়া একো নাই।

মাননীয় সদস্য শ্ৰীচুলাল খাউণ্ড দেৱে এটা কথা পৰিষ্কাৰ ভাৱে কৈছে যে আমাৰ যিবিলাক সমষ্টি আছে সেইবিলাক যদি আৰু সৰু কৰা হয়, তেনেহলে আমাৰ জনসাধাৰণৰ খৰছপাতি কম হব আৰু সকলোফালৰ পৰা আমি তেতিয়া লাভবান হব পাৰিম। সেই ফালৰ পৰা তেখেতে উল্লেখ কৰিছে যে ৬ জন সদস্যৰ ঠাইত এজনে কেতিয়াও প্ৰতিনিধিত্ব কৰিব নোৱাৰে। গতিকে সেইফালৰ পৰা মই এই প্ৰস্তাৱটো সমৰ্থন কৰিছো। অন্যহাতে ভাৰতৰ বাহিৰেও যিবিলাক ডাঙৰ ডাঙৰ দেশ আছে সইবিলাকতো ভাৰততকৈ জনসংখ্যা কম যদিও লোকসভাৰ আসন বৃদ্ধি কৰি ৰাখিছে। ইংলণ্ডৰ হাউচ অব্ কমনচ্‌তো সদস্যৰ সংখ্যা ৬০০ আছে আৰু ফ্ৰান্সৰ নেচনেল এচেম্বীলিটো ৫৯৪ খন আসন আছে। গতিকে পৃথিবীৰ দেশ-বিলাকৰ তুলনাত ভাৰতীয় সংসদত যি আসনৰ সংখ্যা আছে সেইটো বহুত কম। সেইফালৰ পৰা সংসদৰ আসন বৃদ্ধি কৰাত মই ভাল পাইছো আৰু আমাৰ এই ৰাজ্যখনৰ ওচৰে পাজৰে যি বিলাক ৰাজ্য আছে সেই বিলাকৰ আচুতীয়া আসনৰ যি ব্যৱস্থা আছিল সেইসকলৰো আজি

জনসংখ্যা বৃদ্ধি হৈ শতকৰা ৮০ ভাগ হৈছে কাৰণে তেওঁলোকৰ আচুতীয়া আসন উঠাই দিয়া হৈছে। তেনেকৈ অৰুণাচল, নগালেণ্ড, মেঘালয় আৰু মিজোৰামৰ বাবে যিবিলাক আচুতীয়া আসন ৰখা হৈছিল সেইবিলাক নীতিগত ভাবে উঠাই দি সংসদৰ আসন বৃদ্ধি কৰাৰ বাবে যিটো প্ৰণীদান দিছে— সেইফালৰ পৰা মই এই প্ৰস্তাৱটো সমৰ্থন কৰিলো।

*Shri Dulal Chandra Barua: Mr. Speaker Sir, I think this is the first time during my tennure as member of the House I am rising to oppose the ratification of the Amendment. The question is not one of emotion. We should not consider this question on the basis of the emotion. We are to consider all the aspects on the basis of reality. The motion proposed to be moved in the house is not done on the basis of reality. The Delhi administration felt it necessary and now they want to compel us to do the thing as they like. The amendment has come due to the Reorganisation of 1971. Reorganisation means Reorganisation of this region. We have been made an experimental stations and the experiments are being conducted by the politicians who are there in Delhi. There is no reason for such experiments. The Govt. of India is doing it under the leadership of Shrimati Indira Gandhi. We have been divided into so many pieces. We were dreaming of a grastor Assam including Assam, Nagaland, Manipur, Tripura and Arunachal pradesh - but the Govt. of India does not like to see a strong and united leadership in this region. They have, at their instance and initiative, divided us and now they went to get it ratified by this Assembly.

As a result of their action, they wanted to change the Constitution and they wanted to change the Constitution at the time of recognisation. Today it is improper on the part of the Union Government and the Parlia-

ment to amend the Constitution without taking this House of People of this region into confidence one after another. Though they have got right to do so, though there is provision in the Constitution, to change the Constitution they cannot do it over-night. The System is not good. By this system we have been made a rubber stamp. They have been indulging in it leaving aside the sentiments of the people of this region at the time of reorganisation. It is quite illogical and I should say injustice they have done to this State by political motive without considering the future of the State of this region, without taking into consideration the coming generation. It is an imposition on us in the matter of reorganisation. What they have done today ? They have created a State within a State and Constitutionally in 1972 without consulting mass people, without taking into confiderce the House, without taking into confidence the representatives of the people. This is an imposition and this came from Delhi by giving statehood to Meghalaya. Sir, Mizoram people did not want Union Territory. Of course, a section of people revolted against the misdeeds of the Govt. of India and they wanted complete independence. But a section of the people wanted to have a centrally administered State. Now, they have realised what would be their fate in future and what was their fate earlier and what is their fate today. This has been made by exploiting the people of this region. Again there is constitutional provision that in future Aruracha1 i.e. NEFA will be a part and parcel of this State. Government of India on the approval of Assam bifurcated Assam into pieces. At their political whims, this Government of India is sending proposal for amending the Constitution. We are, on principle, against it. Sir, coming to the rea-

made recommendation to increase the strength from 500 to 545. But that should not only be on the political basis but also on the backwardness of various regions. Sir, we have been deprived of giving our legitimate views. We are having no say on the Government of India because of their numerical strength from Assam in the Lok Sabha and Rajya Sabha though Punjab, Maharastra, Gujrat, Tamilnadu and U. P, are having maximum representation on their population basis. But I am sure that we will never be benefited by this amendment. That is why, this proposal that has been put forward by the Chief Election Commissioner to increase the number from 500 to 545 has been rejected because they wanted to reduce the number of representation in respect of centrally administered States from 25 to 20. It is a great injustice to all of us. Is it a sound proposition ? We have been making representation that Assam should get much more representation by considering the backwardness of this State. What strong voice that 14 MPs can make in New Delhi that Assam is left neglected. And therefore, we are not in a position to get proper share from the Government of India. Many of the representatives including Mr. Modi, in the Lok Sabha rightly pointed out that there should be increase of seats, but increase should not be on the basis of population. Now we want more seats because our population is 1,50,00,000. But we will not be benefited out of it. We must take into account the political and economic aspects simultaneously and therefore we find no reason for such kind of ratification. By such amendment we have been politically murdered, we have been politically killed inch by inch and we are made a rubber Stamp by the Government of India. Our Chief Minister should not take it on political or party ground, he must see that Assam's future is safe at the hands of the Govt. of India. Every time

we send certain proposals and appeal to the Government but that have been practically rejected by the Government of India either on this plea or that plea. If the Chief Minister keeps mum on this issue then the posterity will have to suffer. They should remember these things very very carefully. Therefore I am opposing this amendment, because this will not help Assam in getting proper representation in the Lok Sabha. Of course, my friend, Mr. Deben Bora argued supporting the amendment, but we must try to understand its implications, because the benefit will go to other States like U. P. which is represented by our Prime Minister Indira Gandhi. If this is the thing, there is no reason, no logic for increasing the number of seats in Lok Sabha by amending the provision under Article 81. There is also the Reorganisation Act—the Councils of Arunachal and Mizoram, should also be taken into confidence. Imposition is not proper. Now, that there is provision in the Constitution for having such kind of Bill or amendment by the Parliament, they have got full right to do it. But they must remember that we are directly involved in it.

Therefore, such amendment is not proper and unjustified. At the same time, without taking the Centrally administered area of Arunachal into confidence, Mizoram into confidence and other Centrally administered area into confidence what right the Government of India has got to reduce the number of their representatives ? This is very much improper and unjustified. I do not know what view they will give on this. We have been legally and Constitutionally separated from them on political reasons, but we are at heart still brothers. There cannot be any mis-understanding between the people of Assam and Meghalaya, between the people of Assam and Arunachal, between the People of Assam and Mizoram and between the people of Assam and Nagaland. It ts an unknown

hand that is playing the role and creating mis-understanding among us; it is some one interested from Delhi to convert this region as their colony of exploitation. Sir, as I have stated earlier Government should take serious note of it. There is no enmity between the people of Arunachal and Assam; some mis-understanding is cropping up at the instance of some unknown people at Delhi. The basis on which this amendment has been brought is the basis on which we were divided, This amendment cannot be accepted; we cannot act as a rubber stamp of the Government of India every time. I hope, under the leadership of Shri S. C. Sinha will not act as a rubber stamp. Therefore, Sir, as I have said this amendment has no basis. It has come only on the basis by which they can fulfil their political whims and make us rubber stamp for ratification. We connot support or vote in favour of the resolution moved by the Chief Minister for ratifying the amendment because there is no basis, because there is no reality. The basis is to kill Assam politically. So we cannot support the resolution.

Shri Giasuddin Ahmed—Mr. Speaker, Sir, before the 31st Amendment Bill of the Constitution of India was introduced in Parliament the matter was discussed in a joint meeting of the opposition parties and the meeting was attended by some Cabinet Ministers and the Prime Minister herself. It was discussed threadbare and there was an understanding that some changes would be made—changes necessitated by the present circumstances are these Sir: after the 1971 census the population has increased and it is something practical, something objective that this fact necessitated the increase in the number of seats in Parliament and proposal of this nature is generally supported and that is why I also support this resolution for ratification of this amendment. But then, although I support this resolution there are some basic

things which we should discuss and which the hon'ble Chief Minister should keep in mind and the discussion of the House or the opinion reflected through the discussions in the House should conveyed to the proper authority so that in future when any further amendment of this particular article is made these matters are taken into consideration. Now Sir, formerly the figure was 500. I just fail to understand on what principle or on what criterion this figure was fixed. It might be somebody's whim ; somebody might have expressed that figure and it was embodied in the Constitution or it might be that reasons were given when the Constitution was accepted in the Constituent Assembly and that some explanation was given for fixing the number of members of the House of people, Whether any reason was given or not, but there cannot be any definite reason or definite principle for fixing the number at 500. What I would like to suggest is that whenever the number of seats in Paliament is fixed we should follow certainnorms and principles. What are the norms in the Parliamentary system of democracy ? The first and foremost thing is the proper representation of the people to legislature and the proper representation of the people in the legislature can be possible if certain facilities are given. Sir, if a Constituency is delimited with a huge population, say, 10 lakhs to 12 lakhs then it is very difficult on the part of one representative to keep in close touch with the huge masses of people within a radius of 100 miles. I heard from one gentleman of Haryana that the distance of his Constituency from one end to the other is 200 miles. He has to go out with his bags and baggages and with other paraphernalia and has to go on foot to keep contact with the people. How is it possible to keep touch with the people ? If that is not possible then the representation becomes meaningless

and it becomes imaginary and then democracy becomes mockery. That is why the Constituency should be arranged in such a way that at a moment's notice the representative can go to every village of his Constituency and keep contact with his people, to know their grievances and problems so that the grievances may be redressed. That is why I suggest that the constituencies should be smaller in size with smaller number of population not more than 5 lakhs.

Similarly Sir, our Election system is such that from one constituency only one member is elected, whatever may be his party affiliation, and so he can only represent one shade of opinion ; he cannot represent different shades of opinion of the constituents. That is the inherent defect in the present system of election. Therefore, if we really want to make Parliamentary system of democracy effective, it should be considered whether proportionate representation is possible.

Sir, as my friend Shri Khound has already mentioned the voting age should be reduced. There is a growing demand from the public that the voting age should be reduced and unless the Government does so, they will have to face the agitation. Sir, our tradition is that whenever there is agitation, the power that be compelled to bow down. So, therefore the agitation actually starts, it should be the duty of the Union Government to accept the reduction of age of the voters.

Then again, we have got a Council of States. There is system of representation from the State Legislative Assemblies to the Council of States and that representation is according to the number of seats in the State Legislature. Sir, in the House of people the representation is made according to the number of population— every 10 to 12 lakhs of people elect one member—and

of population of a State, and as such there is inequal representation in the House of people. This point should be considered deeply. But I would suggest that at least in the Council of States the representation should be equal so that from all the States grievances can be ventilated with equal force and strength. That is why I suggest that all the States, whether big or small, should be allowed to sent equal number of representatives. For example, if Assam sends 6 members. UP should also send 6 members. This suggestion should be kept in view and forward to the Union Government for consideration in case further amendment is necessitated to the relevant article of the Constitution of India. With these few words I support the ratification of 31st amendment Bill.

শ্ৰীবদন চন্দ্ৰ তালুকদাৰ — মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, সংবিধানৰ ৩০ নং সংশোধনীৰ অনুমোদনৰ বাবে মাননীয় মুখ্য মন্ত্ৰীয়ে যি প্ৰস্তাব সদনত ডাঙি ধৰিছে মই সেই প্ৰস্তাবৰ বিৰোধীতা কৰিছো। মই বিৰোধীৰ কাৰণেই বিৰোধীতা কৰা নাই। কাৰণ সংবিধানৰ এই সংশোধনীৰ দ্বাৰা লোকসভাৰ সদস্যৰ আসনৰ সংখ্যা যি ধৰণেৰে বৃদ্ধি কৰিবলৈ লোৱা হৈছে তাত কোনো এটা সূত্ৰ বা কোনো এটা প্ৰিনচিপল নাই। কোন প্ৰিনচিপলৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি এই সংশোধনী আনিব বিচাৰিছে সেই কথা ইয়াত দেখুৱাই দিয়া নাই। অধ্যক্ষ মহোদয়, এই বিলৰ কাৰণ সমূহত আমি দেখা পাইছো যে উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চলৰ ৰাজ্য সমূহৰ পুনৰ গঠন আইন যি খন পাচ কৰা হল তাৰ দ্বাৰা যি বিলাক নতুন ৰাজ্য গঠন কৰা হল তাৰ কাৰনে সংসদৰ আসনৰ সংখ্যা ৫০০ পৰা ৫০৬ লৈ বৃদ্ধি কৰা হৈছে। কিন্তু আমি বুজিব পৰা নাই কি সূত্ৰ মতে এতিয়া ৫০৬ ৰ পৰা ৫২৫ জনলৈ বৃদ্ধি কৰিবলৈ ওলাইছে তাৰ কাৰণ আমি বুজি পোৱা নাই। এইটো জনসংখ্যাৰ ভিত্তিত কৰিছেনে আঞ্চলিক ভিত্তিত কৰিছে সেইটো জনোৱা নাই। পিয়লত এটা কথা উল্লেখ আছে যে প্ৰতেক পিয়লৰ পিচত বিধান সভাৰ আসন পুনৰ

কি সুত্ৰ ইয়াত এপ্লাই কৰিছে সেইটো দেখা পোৱা নাই।

অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ যেতিয়া সংবিধান ৰচনা কৰা হয় তেতিয়াই আমাৰ দেশৰ নেতা সকলে এইটো বিবেচনা কৰি ভাৰতবৰ্ষৰ জনসংখ্যাৰ যিটো ক্ৰমবৰ্দ্ধমান গতি সেই গতিলৈ লক্ষ্য ৰাখি লোকসভাৰ আসনৰ সংখ্যা নিৰ্দ্দিষ্ট কৰি দিছিল। নিৰ্বাচিত সদস্যৰ সংখ্যা ৫০০ সকলো বিলাক ৰাজ্য মিলাই আৰু কেন্দ্ৰীয় শাসিত ৰাজ্য বিলাকৰ আসনৰ সংখ্যা ২৫। এতিয়া যদিও এইটো কোৱা হৈছে যে ৰাজ্য বিলাকৰ পৰা ৫০০ ৰ পৰা ৫২৫ লৈ বঢ়োৱা হৈছে আৰু কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চলৰ ২৫ ৰ পৰা ২০লৈ কমোৱা হৈছে। প্ৰকৃততে এই সংখ্যাটো কমোৱা হোৱা নাই, বৃদ্ধিহে কৰা হৈছে। কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চলৰ পৰা মাত্ৰ ১৬ জনহে লোৱা হৈছিল। এতিয়া ২০ জনলৈ কমোৱা হল যদিও ৪ জন আচলতে বৃদ্ধিহে কৰা হল। আৰু আনফালে ২৫ ৰ পৰা ৫ জন কমোৱা দেখুওৱা হৈছে।

আন এটা কথা, ইয়াত যিটো কোৱা হৈছে নতুন ৰাজ্য গঠনৰ কাৰণে এই বিলাক কৰিবলগীয়া হৈছে। কিন্তু আমি দেখিছো আমাৰ ৰাজ্য বিলাকত যি ধৰণেৰে লোকসভাৰ আসনৰ সংখ্যা ভাগ বটৰা কৰা হৈছে তাত কোনো প্ৰিনচিপল নাই। উদাহৰণ স্বৰূপে দিল্লীৰ লোকসভাৰ আসনৰ সংখ্যা হল ৭ খন আৰু তাৰ ওচৰৰ ৰাজ্য হাৰিয়ানাত হল ৯ খন। দিল্লীতকৈ হাৰিয়ানাৰ লোকসংখ্যা দুই গুন বেচি। এতিয়া আসনৰ সংখ্যা যি ধৰণেৰে বৃদ্ধি হৈছে তাত কোনো নীতি বা ভিত্তিৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত নহয়।

গতিকে এই যে ৰাজ্য গঠনৰ ক্ষেত্ৰত যি খন আসন বৃদ্ধি কৰা হল আৰু দুখন বা এখন বৃদ্ধি হোৱাৰ সম্ভাবনা আছে সেই ক্ষেত্ৰত ৰাজ্যবোৰৰ সদস্য লোকসভাত থকা সদস্যৰ সংখ্যাৰ পাচঁ শৰ ভিতৰত হব। তাকো অদল বদল কৰিব পাৰে যিহেতু মই কৈছো যে দিল্লীৰ ক্ষেত্ৰত লোকসভাৰ সদস্যৰ সংখ্যা বেছিকৈ দিয়া হৈছে। সেই কালৰ পৰা যিহেতু ইয়াত কোনো এটা নীতি নাই সেই ক্ষেত্ৰত আন এটা অসুবিধা ইয়াত আছে। সেই মতে যদি আমি এথক এৰেঞ্চমেণ্ট কৰি প্ৰত্যেক পিয়লত পাচঁ বা দহ বছৰত লোকসভাৰ সংখ্যা বৃদ্ধি কৰা হয় ফলত তাৰ পৰা কোনো এটা মিমাংসা নহব। পাচঁ শৰ পৰা পাচঁশ পঁচিশ বা পাঁচশ পঞ্চলিচলৈ আসনৰ সংখ্যা বৃদ্ধি কৰিছে।

গতিকে যি ধৰণেৰে সদস্যৰ সংখ্যা বৃদ্ধি হব ধৰিছে ইয়াৰ কোনো এটা যুক্তি যুক্তিতা আমি দেখিবলৈ পোৱা নাই। আন এটা কথা জনসাধাৰণৰ ভোট দিয়াৰ যি বয়সৰ সীমা ২১ বছৰ কৰা হৈছে তাৰ ঠাইত যদি ওঠৰ বছৰ কৰা হয় তেন্তে ভোট দিয়া লোকৰ সংখ্যা বাঢ়িব। সেই কাৰণে এইবিলাক কথা বিবেচনা কৰিলে এই সংশোধনীটো অনাৰ কোনো প্ৰয়োজন নাছিল। আনহাতে আমাৰ সদস্য বন্ধু গিয়াচুদ্দিন আহমেদ ডাঙৰীয়াই এটা কথা উল্লেখ কৰিছে সেইটো মই সমৰ্থন কৰিছো, সেইটো হৈছে ৰাজ্য সভাৰ ক্ষেত্ৰত ৰাজ্যবোৰৰ প্ৰতিনিধিত্বও দিয়া হৈছিল সেইটো মই মানি লওঁ কাৰণ ৰাজ্যসভাত ৰাজ্যৰ প্ৰতিনিধিত্বৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰত্যেকখন ৰাজ্য সৰু হওক বা ডাঙৰ হওক সদস্যৰ সংখ্যা সমান হোৱা উচিত। নহলে সৰু সৰু ৰাজ্যবোৰ এই ক্ষেত্ৰত কেতিয়াও সুফল নাপাব। গতিকে ৰাজ্যবোৰ সৰুৱেই হওক বা ডাঙৰেই হওক লোকসভা বা ৰাজ্য সভাত প্ৰতিনিধিৰ সংখ্যাৰ সমান হব লাগিব।

ইয়াকে কৈ মই সংবিধান সংশোধনীৰ ওপৰত যি অনুমোদন প্ৰস্তাৱ আনিছে তাৰ বিৰোধিতা কৰি বহিছো।

শ্ৰীৰেণুকা দেৱী বৰকটকী :—

মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, আজি বিধান সভাত ৰাজ্য সভা আৰু লোক সভাত গৃহীত কৰা আমাৰ সংবিধান সংশোধনী বিলখন আমাৰ মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ে দাঙি ধৰিছে। এই প্ৰস্তাৱটোৰ ওপৰত পোনে পোনে সমৰ্থন জনাবলৈ অসুবিধা হৈছে। মোৰ আগতে মাননীয় সদস্য দাসগুপ্তই কৈছে যে, এইটো এদহক ব্যৱস্থাহে কৰা হৈছে। মইও এইধৰণৰ এদহক ব্যৱস্থা এটাৰ বিষয়ে কব খুজিছো। আমাৰ কেন্দ্ৰীয় আইন মন্ত্ৰী গোখেল চাচাবে সংশোধনী ৰূপে যিটো পেন্দৰাচ বস দাঙি ধৰিছে তাৰ ভিতৰতনো কি আছে কোনেও কব নোৱাৰে। দুটা বস্তুৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি এই সংশোধনী অনা হৈছে। ২৫ খন আসন লোকসভাত বাঢ়িব। তাৰে ২০ খন আসন ইউনিয়ন টেৰিটৰিৰ জনসংখ্যাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি লোৱা হব।

Shri Shati Ranjan Dasgupta : I have not used the word-ad-hoc.

Smti Renuka Devi Borkotoky : Yes, he said.

মহোদয়, গতিকে এই ২৫ খন আসনৰ কমাই ২০ খন কৰিব। এইটো এটা ভয়াবহ অৱস্থা হৈছে। আজি অসমত নালাগে সমগ্ৰ ভাৰত বৰ্ষত জনসংখ্যা বৃদ্ধি হব আৰু সেই হিচাবে লোকসভাত আসন দিবলৈ ব্যৱস্থা কৰিছে। এহাতে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে পৰিয়াল পৰিকল্পনাৰ যোগেদি জনসংখ্যা কমোৱাৰ কথা কৈছে আৰু আনহাতে জনসংখ্যাৰ অজুহাত লৈ লোকসভা আৰু ৰাজ্যসভা আসন বৃদ্ধি কৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিছে।

মহোদয়, এইটো এটা চিন্তাৰ বিষয় হৈছে। আজি আমি কি দেখিছো। বৰ্ত্তমানে লোকসভাত যিবিলাক প্ৰদেশৰ সদস্যৰ সংখ্যা কম সেই বিলাক প্ৰদেশত নাৰ্য্য দাবী হলেও সেই দাবী গ্ৰাহ্য কৰা নহয়। আজি অসমৰ ক্ষেত্ৰত যাৰ সদস্য সংখ্যা মাত্ৰ ১৪ জন কেন্দ্ৰীয় মন্ত্ৰী সকলৰ ওচৰত প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিব পৰা নাই। উত্তৰ প্ৰদেশৰ সদস্য সংখ্যা ৮৪ জন আৰু তেওঁলোকে যিটো দাবী কৰে সেইটো গ্ৰাহ্য কৰিবলৈ কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰ বাধ্য হয়। অসমৰ ১৪ জন প্ৰতিনিধিয়ে অসমৰ এটি দাবী কৰি ঠিয় হৈ চৰকাৰৰ বিৰুদ্ধে ভোট দিলেও চৰকাৰে তালৈ আওকান কৰে কিয়নো এই ১৪ টা ভোটেৰে চৰকাৰৰ কোনো অনিষ্ট সাধন কৰিব নোৱাৰে আৰু বোধকৰো কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে ভাবিছে যে অসমৰ যদি জনসংখ্যা বাঢ়ি যায় তেন্তে তেওঁলোকৰ প্ৰভাৱ দিল্লীত বাঢ়ি যাব। আৰু ইয়েই বোধহয় অসমৰ ভি ভি চেকচনৰ এটা গুঢ় কাৰণ। মোৰবন্ধু বৰ দুলাল খাউন্দ ডাঙৰীয়াই কৈছে যে ইউনিয়ন টেৰিটৰি বিলাকত দুজনকৈ প্ৰতিনিধি দিব লাগে। তেখেতসকলৰ কমিউনিষ্ট দলে তথা তেখেতে ভাৰতবৰ্ষৰ ভি ভি চেকচন কৰা সমৰ্থন কৰে কিন্তু আমাৰ কথা সেইটো নহয়। আমি ভি ভি চেকচন কেতিয়াও সমৰ্থ নকৰো। বৰ্ত্তমানে দেখা গৈছে যিবিলাক টেৰিটৰিৰ কাৰণে সুকিয়া আসন আছে তাৰ ভিতৰতে চিদিউল ট্ৰাইবচো পৰে। নগালেণ্ড এখন সুকীয়া ৰাজ্য হিচাবে তেওঁলোকে জেনেৰেল চিট নলৈ চিদিউল ট্ৰাইবচৰ হিচাবে পৰিগনিত হৈছে। তেনেস্থলত আৰু যদি ২০ খন আসন বঢ়াই দি ৬৪৫ খন আসন কৰা হয় তেতিয়া হলে সেইটো আমাৰ কাৰণে ঘোৰ অন্যায় হব। মহোদয় অহা চেনচাচৰ পিছত আৰু জনসংখ্যা বাঢ়িব। এতিয়া পৰিয়াল পৰিকল্পনা কৰাৰ পিছত ২৫ খন কৈ আসন বাঢ়িবলৈ আৰম্ভ কৰিছে। সেইকাৰণে সেইদিনা কোৱা হৈছিল যে আমাৰ ইয়াত

ফেমিলি প্লেনিংৰ কোনো কামেই হোৱা নাই। আৰু হলেও আংশিক ভাবেহে হৈছে। গতিকে এনে অৱস্থাত মুখ্য মন্ত্ৰীয়ে যিটো সংবিধান সংশোধনী প্ৰস্তাৱ অনুমোদনৰ কাৰণে আনিছে আমাৰ অসম বিধান সভাই তাৰ সপক্ষে এটা কনদিচনেল অনুমোদন দিয়া উচিত হব। কাৰণ ইয়াৰ দ্বাৰা অসমত যথেষ্ট ক্ষতি হব। আপুনি ভাবি চাওক, অসমক খন্দ বিখন্দ কৰাৰ লগে লগে উত্তৰ প্ৰদেশৰো এক অংশ লোকে গভীৰ ভাবে দাবী জনাইছিল যে উত্তৰ প্ৰদেশক দ্বিখণ্ডিত কৰিব লাগে। কিন্তু প্ৰধান মন্ত্ৰীয়ে সেইটো মানি লোৱা নাই। কাৰণ এইটো জনা কথা যে, এজনক প্ৰধান মন্ত্ৰী পাতিবলৈ ৮৪ জনে একেলগে চিঞৰ দি যেনেকৈ কৃতকাৰ্য্য হব, প্ৰদেশখনক তেনেকৈ দ্বিখণ্ডিত কৰিলে সেই সুবিধাৰ পৰা বঞ্চিত হব। গতিকে অসম বিধান সভাই এই বিল সমৰ্থন কৰাটো নিতান্ত অন্যায় হব। নগালেণ্ডক অসমৰ পৰা উলিয়াই দিয়াৰ সময়ত কোৱা হৈছিল যে, নগালেণ্ডক অসমৰ পৰা বাহিৰ কৰিব নালাগে, কিন্তু সেই সময়ত পণ্ডিতজীয়ে কৈছিল নানা বেমেজালীত যদিও নগালেণ্ডক অসমৰ পৰা ভাগ কৰা হল তথাপিও মই প্ৰতিশ্ৰুতি দিছো যে অসমক ভবিষ্যতে ভাগ কৰা নহয়।

Shri Shanti Ranjan Dasgupta: Supporting the resolution moved by the Leader of the House I oppose the contention of Mr. Barua and Mr. Talukdar. They have said that there was no reason assigned for the increase in number of the Lok Sabha seats. Actually, Sir, in the statement of Objects and Reasons it was stated that consequent upon the Delimitation Act, 1972 the matter was under examination for the readjustment of the entire House, Parliamentary seats and future allocations so that due to that readjustment and reallocation of seats the existing seats of the States are not adversely affected. It has therefore become a necessity to raise the number from the existing 500 to 525. Sir, I read the relevant portion from the Statement of Objects and Reasons.

"In pursuance of article 82, Parliament has enacted the

*Speech not corrected

Delimitation Act, 1972 and the Delimitation Commission has been constituted to undertake the necessary task of the readjustment envisaged in article 82. It will be noticed that adherence to the principles laid down in clause (2) of article 81 by the Delimitation Commission in undertaking readjustment as enjoined by article 82 on the basis of the 1971 census figures may have the effect of affecting the number of seats allotted to the States in the House of the people. It is felt that it would be better to ensure that any readjustment and consequent allocation of seats does not adversely affect the existing number of seats allotted to each State in the House of the people and to achieve this purpose it would be necessary to increase the strength of the Lok Sabha suitably".

Therefore, Sir, the present position of the States was taken into consideration before this Bill was brought for amendment. Now, Sir, there are many members in the Parliament as also in the Rajya Sabha who advanced many arguments. Shri Bhupesh Gupta, the veteran Parliamentarian had also advanced certain arguments. He wanted that the Parliamentary constituencies should be with 5 lakhs of population and the area should be reduced as far as practicable. Certain Members have said that a Parliamentary area is so widely covered that one is to cross the mountains, cross the rivers and many valleys. All these questions were discussed there while this Bill was under consideration. Now, Sir, actually even assuming that this House does not ratify the amendment of the Constitution, what will be the position ? The position will be what is required, both the Houses of the Parliament will ratify the amendment and thereafter one half of the Indian States will ratify the amendment of the Constitution and thereafter it will be presented before the President for his assent. There are so many States in

India. If Assam does not ratify, more than half of the States will ratify the amendment. And what shall we get out of that ? We shall gain nothing. One thing is definitely there. So far as reorganisation of the north-Eastern Region is concerned, the reduction of the tribal people particularly must be considered. Here in Assam at the present moment the North Cachar Hills and Mikir Hills are the two autonomous districts which are hit by this amendment. Let me read a particular portion what has been said by the Minister in charge while presenting the Bill before the Rajya Sabha. This point should be considered, otherwise inside Assam there may arise certain suspicions about the amendment.

Of course, considering that position, some amendment has also been incorporated in the Bill, and that amendment has been passed ; but the language of that amendment is so intelligently put that is very difficult for the common men to understand it. It was stated by the Minister in-charge in Rajya Sabha that after the reorganisation of the North-Eastern area only 2 autonmous district and the Mikir Hills District remain in Assam. Having regard to the proportion of the population of the scheduled tribes in these two autonomous districts to the total population of the State, they should be entitled to only 25 seats which being below 50 will have to be ignored. That is a very pertinent point, because the Mikir Hills district and the N. C. Hills district were tagged with the Khasi and Jaintia Hills district in the Parliamentary Elections. Since the Khasi & Jaintia Hills district has gone to Meghalaya, their proportion will rise, and that would be a political issue inside Assam while adjusting the future Parliamentary seats for these two autonomus districts of Assam. Arguments have been advanced by many members in the Parliament that in a small country like England, they have more than 600 members in the

House of Commons ; even in the French National Assembly they have more than 594 members in the Parliament and in the USA, their number is too large. So, in such a big country like India, the representation should be much more in a democratic manner, so that the people can have adequate representation. As against this, opinion differed and the suggestion was advanced that if the Lok Sabha has 1000 people, it would be a "bazar' and no one will be in a position to transact any business there. Certain points have been given in favour of increasing their number and certain other points have been given in favour of reduction of such numbers. Now, the State De-limitation Committee of the Country is considering the whole matter on wider aspect. In the meantime, this amendment was put only to fix up the present position of the various States of the country. Therefore this is not final ; in future, there will be re-thinking of the whole matter. Therefore I do not find any reason why we shall object to this ratification ; so I support this ratification and with these few words, I resum my seat.

Mr. Speaker : How long you will take ?

Smti. Renuka Devi Barkataky : I won't take much time.

অধ্যক্ষ ডাঙৰীয়া, মই কব খুজিছো যে পণ্ডিতজীয়ে লিখিতভাৱে কৈছিল যে অৰুণাচল প্ৰদেশ আগতে উত্তৰ পূব সীমান্ত ভূভাগ আছিল অসমৰ বাহিৰত ৰখা হৈছে কেৱল শাসনৰ সুবিধাৰ কাৰণে। এদিন নহয় এদিন উত্তৰ পূব সীমান্ত ভূভাগ অসমলৈ আহিবই বুলি পণ্ডিতজীয়ে লিখি দিছিল। কিন্তু অসমৰ পৰা মেঘালয় গ'ল, মনিপুৰ গ'ল, অৰুণাচল গ'ল সম্পূৰ্ণ ষ্টেট বুলি ঘোষণা কৰিলে। ত্ৰিপুৰাৰ লগত লগ লগাই উত্তৰ পূব সীমান্ত অঞ্চলত এখন শক্তিশালী ৰাজ্য গঠন কৰাৰ কথাও পণ্ডিতজীয়ে আশা

কৰিছিল কিন্তু সেইটো কৰিব নোৱাৰিলে। কিন্তু এখন শক্তিশালী ৰাজ্য উত্তৰ পূব ভাৰতবৰ্ষ বুলি কৰাৰ কথাটো দিল্লীৰ শাসনাধিষ্ঠ সকলৰ চকুত নপৰিল। তাৰ সলনি উত্তৰ পূব সীমান্ত অঞ্চল ভাগ কৰা হল দুৰ্বল নেতৃত্বৰ দ্বাৰা। যাতে সকলো কেইখন ৰাজ্যৰ ওপৰতেই কেন্দ্ৰৰ দীঘল হাত থাকিব পাৰে।

অধ্যক্ষ মহোদয়, বৰ দুখেৰে সৈতে কব খুজিছো যে যি মেঘালয় ৰাজ্য গঠন কৰিলে সি হ'ল দুৰ্বল, নগালেণ্ড তৈয়াৰ কৰিলে সিও হল দুৰ্বল। মেঘালয়ৰ নেতা সকলক দিল্লীলৈ মাতি নি অল পাৰ্টি হিল লিডাৰ্চ কন্‌ফাৰেঞ্চৰ লোকসকলক মাতি নিলে আৰু প্ৰধান মন্ত্ৰীয়ে কংগ্ৰেছত যোগ দিয়াৰ কাৰণে কলে আৰু তেওঁবিলাকেই উভটি আহি এতিয়া শ্বিলঙত বহি বদলি কৰিব খুজিছে সিদ্ধান্ত। আজি উত্তৰ পূবত আটাই-কেইখন ৰাজ্যই হৈছে দুৰ্বল। অসম দুৰ্বল, নহলে ব্ৰহ্মপুত্ৰ নিয়ন্ত্ৰণ কৰিম কৰিম বুলি কৈ কৈ কামটো কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে লম লম বুলিও প্ৰতিশ্ৰুতি দিম বুলি কোৱাৰ পিচতো অসম চৰকাৰে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ প্ৰতিশ্ৰুতি কিয় আদায় কৰিব পৰা নাই। সেই একেই কাৰণতে উন্‌ত্ৰিশ কোটি টকা অসম চৰকাৰে ব্ৰহ্মপুত্ৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ কাৰণেনিজৰ ফাণ্ডৰ পৰা খৰচ কৰিছে। এই দুৰ্বলতাৰ সুযোগ লৈ কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে এই বিধায়ক খন জাপি দি অন্যায় কৰিছে। সেইকাৰণে মই ভাবোঁ অসম দেশৰ বিধায়িনী দলৰ সদস্য সকলে বিধান সভাৰ সদস্য সকলে এই ৰেটিফিকেচনত আন-কনডিচনেল সমৰ্থন দিয়া ঠিক নহব। সমৰ্থন দিব পাৰিব কোনোবাই কিন্তু ভবিষ্যতে ইয়ালৈ যিবিলাক লৰাছোৱালী আহিব তেওঁবিলাকে ইয়াক কেনে ভাবে গ্ৰহণ কৰিব সেইটোহে কথা। কিন্তু কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে জাপি দিয়া, ইমান লৰা লৰিকৈ যদি স্থায়ী ব্যৱস্থা হলহেতেন তথাপিতো মই কলোহেতেন কিয়নো লোকসভাৰ চিলিং নাম্বাৰ ছয় শ পঞ্চলিশ নহয় এক হাজাৰো হব পাৰে সেই ক্ষেত্ৰত এই বিধায়ক খন অনাৰ কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ কি যুক্তিযুক্ততা থাকিব পাৰে মই কব নোৱাৰো। অধ্যক্ষ মহোদয়, মই এইখিনি কথা কৈয়েই মুখ্যমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াৰ এই প্ৰস্তাৱটোৰ বিৰোধীতা কৰিছো।

শ্ৰীকেহোৰাম হাজৰীকাঃ-- মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়

সংবিধানৰ ৩১ নং সংশোধনীৰ অনুমোদন কৰিবৰ কাৰণে যিটো প্ৰস্তাব উত্থাপন কৰিছে সেই প্ৰস্তাবটো মই সমৰ্থন কৰিছো। অধ্যক্ষ মহোদয় ভাৰতবৰ্ষ এখন বিশাল দেশ। এই দেশখনত নানা জাতি-উপজাতি আছে। নানান ধৰ্ম্মীয় লোক আছে। সমস্যাও বহুত। নানা ৰকমৰ জটিল সেই সমস্যাৱলী। এই সমস্যা বিলাকৰ প্ৰতিনিধিত্ব কৰিবৰ কাৰণে আমাৰ লোকসভা আছে, ৰাজ্যসভা আছে আৰু ভিন ভিন ৰাজ্য সমূহৰ ভিন ভিন বিধান সভা আছে। এতিয়া প্ৰয়োজন হৈছে আমাৰ দেশখনত এটা সুস্থ পৰিকল্পনাৰ সৃষ্টি কৰি অসমান বিকাশ যি চলি আছে তাক দূৰ কৰা। নানা ৰকমৰ জাতি উপজাতি আৰু নানান ধৰ্ম্মীয় লোকসকলৰ নানা ৰকমৰ সমস্যা আছে মই সমৰ্থন কৰো। সেই ফালৰ পৰা ভাৰতবৰ্ষৰ পাৰ্লিয়ামেণ্টত যি পাচশ আসন সেই বিলাক মই যথেষ্ট পৰিমাণ নহয় বুলি ভাবো। আসনৰ পৰিমাণ বঢ়াবলৈ লোক সভাই যি সং-বিধানৰ সংশোধনী কৰিছে সেই সংশোধনী সময়োপযোগী হৈছে বুলি মই ভাবো। উপৰোক্ত বক্তা সদস্য কেইবা গৰাকীয়েও কৈছে এই বিষয়ত। কিন্তু ইংল্যাণ্ডত-কৈয়ো আমাৰ লোকসভাৰ সংখ্যা কম। ইংল্যাণ্ডৰ হাউচ অব্ কমন্সত ছয় শৰো অধিক সংখ্যা আছে। ফ্ৰাঞ্চত জনসংখ্যা কম হলেও পাচ শ চোৱানব্বৈজন পাৰ্লিয়ামেণ্ট সদস্য আছে। আমেৰিকাও, তেনে ধৰণে বিশাল গণতান্ত্ৰিক দেশ, অথচ ভাৰতবৰ্ষতকৈ লোকসংখ্যা কম যদিও সেই বিলাক ৰাজ্যত আমাতকৈ বেছি পৰিমাণত সদস্য সংখ্যা আছে। যেতিয়া বিধান সভা বহিছিল তেতিয়া কে, পি, চাহাই কৈছিল যে প্ৰতেক পাচ লাখ জনসাধাৰণৰ মাজত এটাকৈ পাৰ্লিয়ামেণ্টৰ আসন হব লাগে। এইটো কথা এই কাৰণেই কৈছিল যে ভাৰতবৰ্ষ এখন বিশাল দেশ। লোকসভাৰ সদস্য যদি বেছি নহয় সকলো সমস্যা লোকসভাত উপস্থাপন নহব। সেই ফালৰ পৰা সকলো কথা চাই লোকসভাৰ আসন বঢ়োৱা প্ৰয়োজনীয় হৈছে। ১৯৭১ চনৰ লোক গনণা মতে জনসংখ্যা চাৰে দহ লাখৰ পৰা এঘাৰ লাখৰ ভিতৰত আমাৰ এখন আসন আছে। ইয়াৰ পৰিধি কম কৰাৰ প্ৰয়োজন হৈছে। কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চলত পচিশ খন আসন আছিল তাকো সংকোচিত কৰা হৈছে।

অধ্যক্ষ মহোদয়, বৰ্ত্তমানে মেঘালয় এখন পূৰ্ণ পৰ্য্যায়ৰ ৰাজ্য হৈছে, মনিপুৰ এখন পূৰ্ণপৰ্য্যায়ৰ ৰাজ্য হৈছে, ত্ৰিপুৰা হৈছে পূৰ্ণপৰ্য্যায়ৰ ৰাজ্য তাৰ বাহিৰেও জম্মু কাশ্মীৰৰ সমস্যা আৰু প্ৰশ্নটো আছেই। যদি এই কেইখনক

বাদ দিয়া হয় তেনেহলে কেন্দ্ৰীয় শাসিত ৰাজ্য সমূহৰ আসনৰ সংখ্যা বেছি হব। সেই ফালৰ পৰা মই কওঁ যে কেন্দ্ৰীয় শাসিত অঞ্চল বিলাকত আসন কমোৱাটো মোৰ পক্ষে ঠিক বিচাৰ কৰা হোৱা নাই। তাৰ পিচত কথা হৈছে আৰু প্ৰশ্ন আহিছে যে কমিউনিষ্ট পাৰ্টিয়ে দেশ খন খণ্ড বিখণ্ড কৰিলে। আৰু ইয়াক সমৰ্থন কৰিছে কমিউনিষ্ট পাৰ্টিয়ে। মই কমিউনিষ্ট পাৰ্টিৰ প্ৰতিনিধি হিচাবে মাৰ্ক্সবাদী পন্থাত বিশ্বাসী হিচাবে এই কথাৰ কাৰণে কওঁ যে ভাৰতবৰ্ষক খণ্ড বিখণ্ড কৰাৰ পৰা বাধা দিবলৈ যদি কোনোবাই চেষ্টা কৰিছিল সেইটো হল কমিউনিষ্ট পাৰ্টি। অন্য জাতি উপজাতি আৰু ধৰ্মীয় কাৰণত দেশ খনক খণ্ড বিখণ্ড হোৱাৰ পৰা যদি কোনোবাই ৰক্ষা কৰিব খোজে তেন্তে সেইটো হল কমিউনিষ্ট পাৰ্টি। আমাৰ দেশতেই মেঘালয়ৰ সৃষ্টি হল, নগালেণ্ডৰ সৃষ্টি হল, মণিপুৰ এখন পূৰ্ণপৰ্য্যায়ৰ ৰাজ্য হল, ইয়াৰ দ্বাৰা অসমৰ সাৰ্বভৌমত্ব আৰু স্বতন্ত্ৰতা অকণো ক্ষুণ্ণ হোৱা নাই, ইয়াত অকণো বাধা নপৰে বৰঞ্চ অন্য দেশৰ সাৰ্বভৌমত্ব আৰু স্বতন্ত্ৰতা আন দেশে মানি লবলৈ যাওঁতে আমাৰ জাতীয় সাৰ্বভৌমত্ব আৰু স্বাধীনতা শক্তিশালী কৰাৰ কথাহে মুকলি হৈছে আৰু এই বিষয়ে নিৰৱিচ্ছিন্ন ভাৱে কাম কৰি যোৱাৰ কাৰণে সংগ্ৰাম চলাই যোৱাৰ কাৰণে যথেষ্ট পৰিমাণে অৰিহণাহে যোগাব। যি সকলে এই ৰাজ্য বিলাকৰ ওপৰত নিজৰ প্ৰভূত্ব বিস্তাৰ কৰিবলৈ চেষ্টা চলাইছিল সেই সকলেহে দেশখনৰ ঐক্যতা আৰু সাৰ্বভৌমত্ব নষ্ট কৰিবলৈ আৰু দেশখনক খণ্ড বিখণ্ড কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছে।

অধ্যক্ষ মহোদয়, দীঘলীয়া কথা নকওঁ, ইয়াকে কৈয়েই শেষ কৰিম। আজি কথা হল সংবিধানৰ ৩১ নং সংশোধনীৰ কাৰণে মুখ্যমন্ত্ৰী মহোদয়ে যিটো প্ৰস্তাৱ দাঙি ধৰিছে সেইটো মই পুনৰ সমৰ্থন কৰি মোৰ বক্তব্যৰ সামৰনি মাৰিছো।

(কেইবাজনো সদস্য থিয় হয়)

শ্ৰীচৈয়দ আহমেদ আলী (মন্ত্ৰী) সময় বহুত লব, কালিলৈ থাকক।

অধ্যক্ষ ঃ- হয়, আমাৰ মিটিঙো আছে।

(কাইলৈ ৰাতিপুৱা দহ বজালৈ সদন স্থগিত থাকে)

ADJOURNMENT

The House stood adjourned at 4.30 P.M. till 10 A.M. on Thursday, the 12th July, 1973

Dated
Dispur
The 11th July, 1973

Shri P.D. Barua
Secretary, Legislative Assembly
Assam